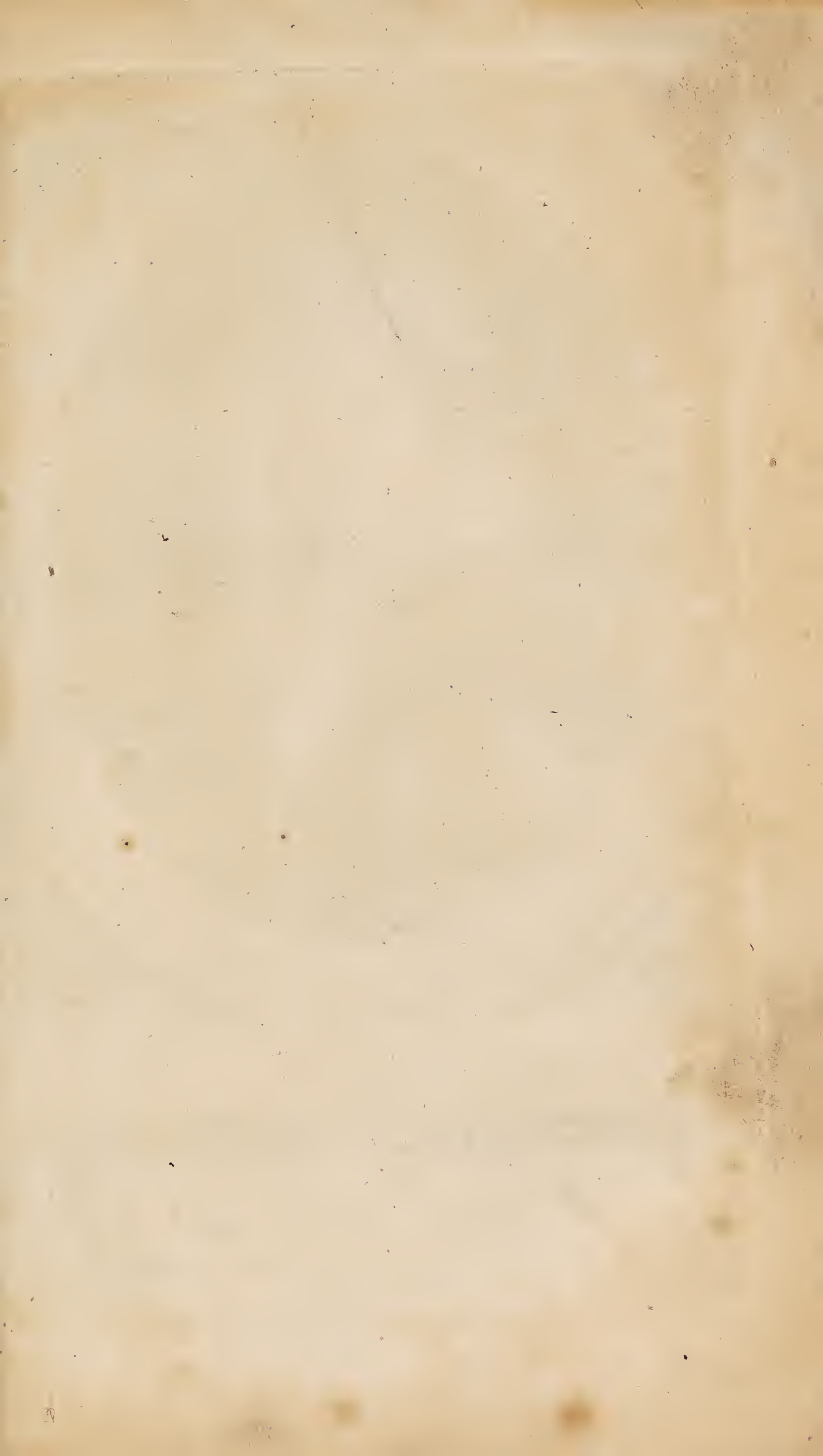

38146 /B

vol 1

Digitized by the Internet Archive
in 2019 with funding from
Wellcome Library

Tab. 45.

Gandy pinx.

M. P. de Guiche Sculp.

GUILH. MUSGRAVE,
Med. Doctor Oxoniensis, et
Regia Societatis utriusq. Socius.
MDCCXIX.

87549

ANTIQUITATES

BRITANNO-BELGICÆ,
Præcipue ROMANÆ,

Figuris illustratæ,

Tribus Voll. comprehensæ ;

QUORUM

I. De BELGIO BRITANNICO.

II. De GETA BRITANNICO.

III. De JULII VITALIS Epitaphio :

Quibus accedit APPENDIX.

AUCTORE

GUILH. MUSGRAVE, BELGA,

Reg. Societ. utriusque Socio.

—*Veterum volvens Monumenta virorum.*

Virg.

ISCÆ DUNMONIORUM :

Typis GEO. BISHOP : Prostant venales apud
JOH. MARCH, Bibliopolam EXONIENSEM ;
GUIL. TAYLOR, & JOH. SPRINT, LONDI-
NENSES. M. DCC. XIX.

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Historical Medical Library

WELLOOME

Nobilissimo CÆSARI
Pio, Felici, Inchyto,

GEORGIO

Principi **Walliæ**

REGI DESIGNATO,

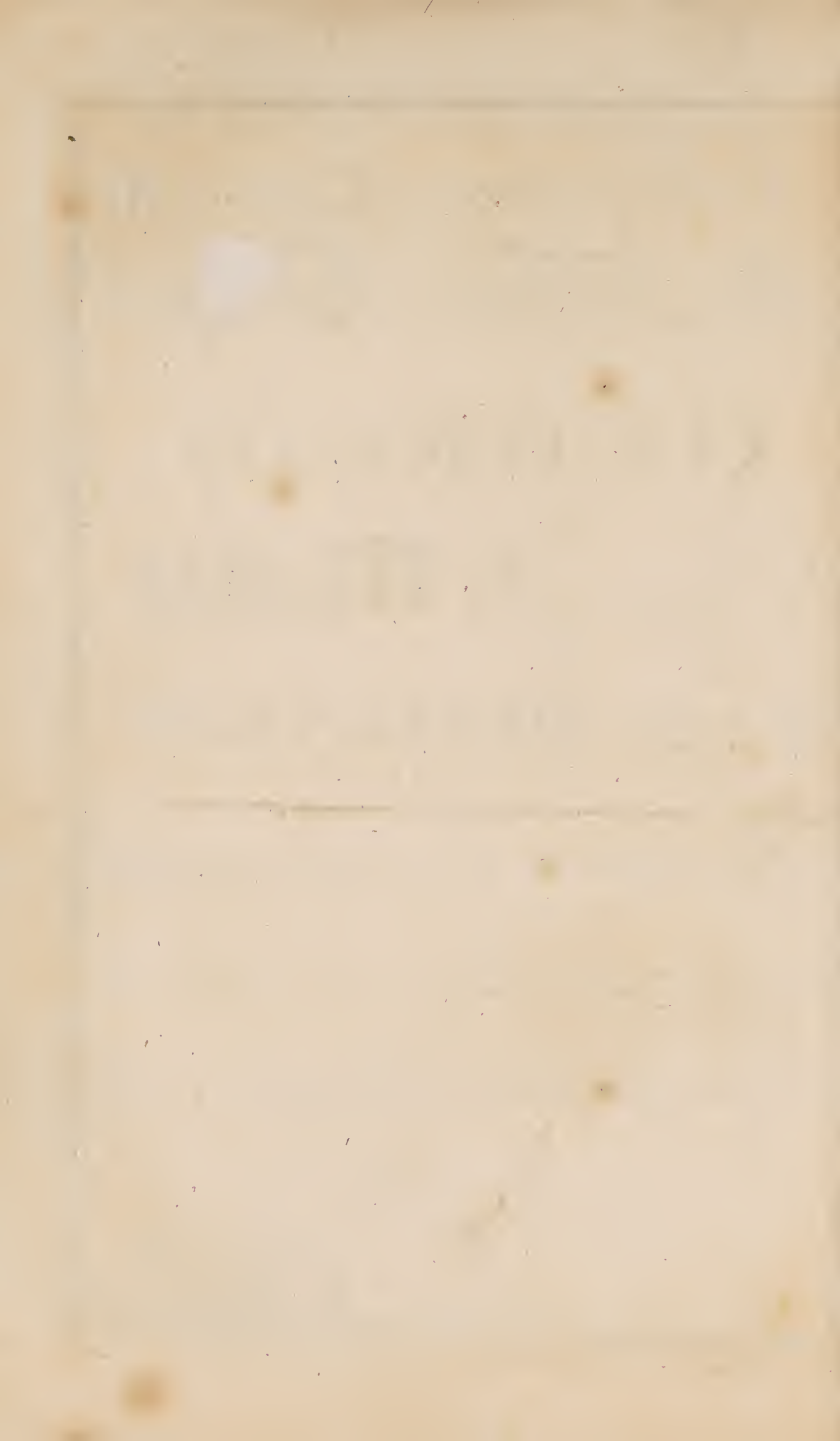
Syntagma hoc Antiquitatū

BRITANNO-BELGICARUM,

Ob egregia ILLIUS *in* Rempub: *merita,*

pro Pietate posuit

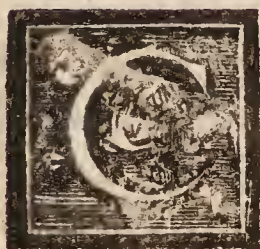
Auctor

PRÆFATIO

Generalis.

COGITANTI mihi serioque
 perpendenti, quanta celerita-
 te a Tempore, tamquam ab
 immani quodam Monstro, hi-
 anti ore, cuncta fere ab Orbe
 condito devorentur; tanta scil. ut Viro-
 rum illustrium, & ab iis præclare actorum,
 fors an ne quidem millesima pars hodie ser-
 vetur, & memoria retineatur: hæc, in-
 quam, animo perpendenti mihi visum est,
 nihil honestius, nihil laudabilius, quam
 memoratu digna, sive literis ea mandando,
 sive

sive alia quavis arte, ab oblivione vindicando, tueri, & ex Monstri faucibus eripere.

HOC autem eo laudabilius, ut ii, de quibus agitur, eorumque Acta fuerint præcellentiora: Hujusce vero numeri cum sint in Belgio nostro Romanorum multa, nimirum magna, populoque Orbis universi domino plane digna, & quidem in Natali nostro Solo acta, ad ea celebranda commemorandaq; nescio quo impulsu feror:

Hic Amor, hæc Patria est.

*HAC opinione fretus, Julii Vitalis Epitaphium, quod Aquis Solaribus ante aliquot annos effossum, mihi sese obtulerat, quam potui diligenter excussi, variaque de Fabrica Bathoniensi, de LEG. XX.V.V. de Patria Cangorum, de Quadrivio, & Sepulcreto ad Aquas Solis celebri Romano, ab aliis sive prætermissa, seu jejune tradita, contexui, Annoque MDCCXI. publicavi: Huic Dissertationi post quadriennium successit altera, de Geta Britannico, quam ex Equestris Statuæ fragmento, prope eandem Urbem nuper item effosso, nactus occasionem, sedulo composui: Plu-
rima*

PRÆFATIO GENERALIS.

rima sunt, quæ Getæ Aug. hanc fuisse Statuam nervose arguant, ne dicam extra dubium ponant; quibus innixus argumentis, de Geta, præcipue de illius in Australi Britannia Gubernatione, (quo videlicet Imperatorem illum nimis obscurum, neque pro meritis celebratum, clariori luce perfunderem) quicquid occurreret, in medio posui.

CUM Monumentorum hoc nobilissimum par examinasset, animus erat ulterius progredi, & Belgii nostri Chorographiam, primo lineatam, in eas incidere; Limites ejus, Fluvios, Urbes, Deos, Æstiva, Vias Militares, Populum, Mercaturam, aliaque in eo Monumenta, quo cæperam modo, describere. Hæc ad finem jam perducta in publicum tandem mittuntur, & ut Antiquitatum Britanno-Belgicarum hæc Volumen primum; ita de Geta Dissertatio, alterum; de Julio Vitali, tertium merito censeri potest: Hic enim est earum naturalis ordo.

FUVANTE Deo, brevi sequetur ad hæc tria volumina Appendix. Hæc sunt de Belgio nostro, quæ habui dicere.

b

EQUI-

EQUIDEM post Clariss. Camdeni in Britannia illustranda tam felicem industriam, supervacaneum habeatur, Belgium nostrum, cujus ille, cum Insulae reliquo, auctor & fundus, iterato adgredi: At qui bonum illum in hoc studiorum genere Choragum, in nonnullis Hominem fuisse, & (quod multo magis adnotatu dignum) qui plurima nuper effossa in Belgio Monumenta, Camdeno penitus ignota, cum animo cogitaverit, hæc etiam suas mereri Commentationes, suaque luce donari oportere, (si modo Antiquitatis cultor religiosus sit) nequaquam inficiabitur. Ideoque mihi persuasum est, non tam actum a me agi, quam opus isthoc Camdeni, si non aliquanto correctius, & emendatius, at certe locupletius & auctius edi, mortales opinaturos.

*HAC ego materia, inque Terram, unde sum, amore ardenti & sollicito instructus, opus arduum & impeditum, sed & jucundum exorsus, horis subsecivis, alias sæpe occupatus, opus, inquam, hoc Otii demum exegi; in eam spem & fiduciam adductus, cum e Terræ visceribus crebro eruantur apud Nos hujusmodi *πρὸς Αἰτῶνα*, non defuturos olim Commentatores, qui ex*

iis

is absolutam tandem Belgii Britannici, ne dicam Insulæ totius notitiam aliquando elucubraverint.

HOSCE vero quod ad Libros attinet, Gratia Viris illis munificentissimis habenda est, qui eos Figuris, ære Cyprio incisus, benignissime ornare: quorum in numero primas egit Vir Clariss. Rob. Eyre, Eques Auratus, Juris Anglorum Municipalis Antistes, unus e Banci Regii Justitiariis, qui operis hujus & monitis hortator, & sumptibus adjutor fuit.

GRATES etiam merito persolvendæ sunt eruditione & humanitate Viro præcellenti D. Isaaco Gilling; qui cum aliena manu in chartis hisce publico parandis, uti necesse habuerim, opus hoc laboriosum, etiam si rerum suarum satagens, ultro sustinuit, & scribundo adfuit.

TE vero, Reynolde optime, doctissime, carissime, tuosque labores, silentio præterire, nefas existimem; qui cum Ipse in populo Iscæ futuro, scil. Juventute nostra Literis informanda, sic, ut etiam Mela tuo adornando abunde verseris, Typographiæ tamen nostræ curam inter edendum has Antiquitates, habere non graveris. AT-

ATQUE hæc, Amice Lector, de Patria, sua cuique Parente, & Altrice; cui ortum, & incrementum; cui Carnem, Ossâ, Sanguinem, Spiritum, cui denique totos nos debemus. Carissimum mihi dulcissimumque vel ejus nomen est. Pro Patria, si ei sit profuturus, nemo bonus dubitat mortem appetere. Unde Cicero rectissime [omnibus, qui Patriam conservarint, adjuverint, auxerint, certum esse in cælo ac definitum locum, ubi beati ævo sempiterno fruuntur.]

VALE, Lector, & laboribus hisce nostris utere, frueri. Scribebam ex S. S. Trinitatis Capella, MDCCXIX.

BELGIUM BRITANNICUM

IN QUO

Illius LIMITES, FLUVII, URBES,
VIÆ MILITARES, POPULUS,
LINGUA, DII, MONUMENTA,
aliaque permulta clarius & uberi-
us exponuntur.

AUCTORE

GUILH. MUSGRAVE, BELGA,
Reg. Societ. utriusque Socio.

*Præfixa est Dissertatio, De Britan-
nia quondam pene Insula.*

O Patria! O Divum Dominus! Virg.

ISCÆ DUNMONIORUM:

Typis GEO. BISHOP: Prostant venales apud
JOH. MARCH, Bibliopolam EXONIENSEM;
GUIL. TAYLOR, & JOH. SPRINT, LONDIN-
ENSES. M. DCC. XIX.

THE GUILD

DICTIONARY

1850
The Guild
of the
City of
London
Printed
by
J. G. & J. S. Nichols
and
Sons
Printers
in
St. Dunstons
Church
Lane
London
E.C. 4

THE GUILD
OF THE
CITY OF
LONDON

PRINTED
BY
J. G. & J. S. NICHOLS
AND
SONS
PRINTERS
IN
ST. DUNSTONS
CHURCH
LANE
LONDON
E.C. 4

THE GUILD
OF THE
CITY OF
LONDON

PRINTED
BY
J. G. & J. S. NICHOLS
AND
SONS
PRINTERS
IN
ST. DUNSTONS
CHURCH
LANE
LONDON
E.C. 4

Societati Regiæ
LONDINENSI

Artium & Disciplinarum Matri,

BELGIUM BRITANNICUM,

Pro Patria lucubratum ;

Tamquam Columnam ;

OB AUGMENTUM SCIENTIARUM,

Ex Voto posuit

Guilh. Musgrave,

BELGA.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PH.D. THESIS

Submitted by

ROBERT H. COOPER

in partial fulfillment of the requirements for the degree of

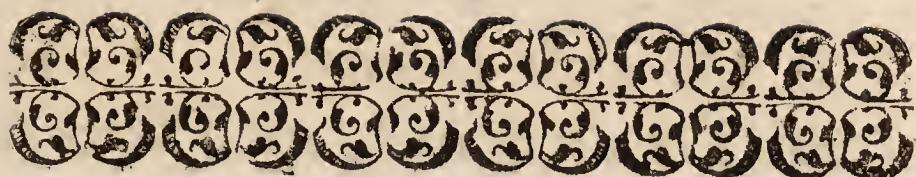
Doctor of Philosophy

in the Department of Physics

Chicago, Illinois

1963

1963

Syllabus Capitem.

PRoœmium, a Pag. i. ad xxvi.

CAPUT	Pag.
i. De Belgii nostri Limitibus	1
ii. De Fluviis	16
iii. De Divisionibus	32
iv. De Urbibus	36
v. De Aquarum Calidarum Urbe	56
vi. De Romanis Aqq. Calidarum Monumentis	68
vii. De Viis, in Belgio, Militaribus	73
viii. De Insulis, Belgio nostro, adjacentibus	81
ix. De Belgii Populo	89
x. De	

SYLLABUS CAPITUM.

x. De Belgarum Lingua	103
xi. De Diis Belgicis	108
xii. De Penatibus, apud Devisas, anno 1714, effossis	123
xiii. De Belgarum Mercatura	153
xiv. De Camaletto, aliisque in Bel- gio Romanorum Æstivis	172
xv. De Colore Belgico	178
xvi. De Claudii Tropæo, & duo- bus ejus Nummis	181
xvii. De Urnis, Seria, Rebusque aliis in Belgio dudum inventis	191
xviii. De Arca Lapidea, & Mu- nimento Sepulcrali	195
xix. De Andromache Britanno- Belgica	212

PRO-

ERRATA sic omiffa corrigantur.
 Pag. 30. lin. ult. lege *Ptolemaum*. Pag. 62.
 lin. 12. lege XVIII. Post Tab. XIV, lege
 pag. 178. Post Tab. XV, lege pag. 212, in
Tabularum Dispositione. Pag. 160. lin. ult. pro
 Vol. III. lege Vol. II.

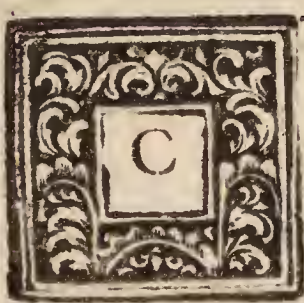

PROŒMIUM,

DE

BRITANNIA

Quondam pene Insula.

UM *Belgium* nostrum a *Britannico* adluitur Oceano, illo latere Insulæ hujus triquetrae, quod est ex adverso *Gallia*; visum mihi fuit, priusquam id describere conarer, antiquam & diu agitatam movere quæstionem, de *Britanniæ* cum *Gallia* conjunctione, &
an

an revera umquam esset, exquirere, simulque quo dissolvi modo posset, exhibere.

PRIMUM igitur, posita Chersoneso *Britannica*, utrum *exedi potuerit* :

DEINDE, utrum *exesa fuerit*, ediferam.

DE priori propterea dicendum, quod a docto & magni nominis Viro, *Vossiorum* altero, strenue negatum sit, umquam, ubi hodie Fretum est, ibi quondam fuisse Chersonesum: & quidem ideo negatum, quoniam, illo sentiente, nihil in natura rerum ei deterendæ dividendæque par inveniatur. Ut *Taprobanam* (Insulam *Ceylon*) a vicina continente non avelli probet Vir Clariss. [*Otio* ¹, inquit, *abundant*, qui istiusmodi *Ægyptiorum fabellis*, jam *millies productis*, *totiesque recoctis*, aurem commodant. *Quam constans* & *tenoris sui observans* sit *rerum natura*, patet e *Bosporis*, *omnibusque omnium terrarum Fretis*. *Iis cum præcipue Marium* & *ipsius Oceani vis semper incubuerit*, *eadem tamen ubique a tot annorum millibus* & *ab ipso,*

¹ In Notis ad Melam.

ipso, ut verisimile est, rerum exordio, servaret intervalla. Currant licet, ac recurrant Undæ, allatrent undequaque Fluctus, fortius est Elementum quod resistit, quam quod oppugnat. Exesi Scopuli, ac vasta maris antra, satis ubique ostendunt, quantum Oceani impetus lapsu seculorum possit efficere: verum hæc ipsa quoque, quid non possit efficere Oceanus, multo clarius ostendunt.]

Hæc Isaacus.

UT disputationem ea de re ingrediar, Vir hic Clariss. Naturæ, nec qua agit illa, nec qua patitur, statum ac conditionem, ex omni parte, sic, ut est revera, animo satis advertisse videtur. Cum non de *Taprobana* solum Freto commentatur, sed de Fretis in universum, & quidem Argumento a constante & tenoris sui observante rerum natura accepto, videamus quam hæc cum Oceanis & Freto nostris conveniant, & in iis quam constanter agat Natura.

OCEANI *Britannici*, prout nunc dierum est, cum latitudo tum profunditas investiganda, ut ex iis de prisco seu Freto, sive Sinu, possimus sententiam ferre. Ut autem eas comperiamus, adeunda est

Tabula *Halleiana*, sui generis omnium accuratissima, ex iussu Regis *Guilhelmi* eius nominis Tertii constructa. Ea docemur, in Oceano *Britannico* ubi Terrarum hiatus, hac illac amplissimus est, a veterum *Ocrino* (*Lizard-Point*) ad Insulam ei oppositam *Ushant*, unum esse gradum cum semisse, id est, Leucas quasi triginta, sive milliaria 90. Hinc Oceanus se in oriente parum adducit, at multo magis ubi Promontorium in eum procurrit *Normannicum*: ibi enim est dimidio adductior; cum inter *Peverel-Point*, & *Cap. de Hogue* e regione sita, Leucarum *Anglicarum* quasi 16 distantia sit. Tunc se iterum effundit, ubi *Sequanam* recipit: at brevi in arctum agitur, inter *Beachy-Head* & *Cape St. Vallery*. Dein paulatim angustior, fastigiat se molliter, usque dum in Fretum contrahitur, inter *Nefs Anglorum*, & *Gallorum Blackness*, non amplius octo Leucis, id est, 24 milliariibus patens. Terræ tunc aperiuntur longe lateque vastissime, & spatium Mari faciunt *Germanico*.

HÆ sunt Oceani Fretique *Britannici* diversæ latitudines; quibus apparet, eas, si non continuo, tamen adeo rara tamque exigua cum ampliacione minui, ut argumento

mento nostro nihil inde queat derogari. Ita enim Oceanus contrahitur, ut qui initio, seu Faucibus ejus *Britannicis*, Leucas triginta, sive Milliarum præterpropter nonaginta latus sit, post Leucas 153 circiter, sive Milliarum 460, (quæ hujus Oceani longitudo est) ad 24 miliaria contrahatur; id est, ad primæ latitudinis partem quasi quartam.

PROFUNDA hujus Oceani altero jam loco sunt expiscanda, & quidem optime beneficio ejusdem Tabulæ. In ea dividitur Oceanus *Britannicus* una cum Fretto, in Columellas numero decem, oblongas. Harum singulæ latera sunt ex circulis Meridianis accepta; quæ cum in plano ducta sint, videntur esse recta. Columellæ terminantur adversis *Galliæ Britannicæque* litoribus: hoc est, Lineis huc illuc curvatis in litorum morem.

INCIPIAMUS a prima in occidente, quæ & longissima Columella est: & (præmissis, quod *Hiberniam & Galliam* inter, Oceanus orgyias altus sit in locis compluribus octoginta; uti paulo ulterius in aperto Mari, 100, 120, 140) notandæ sunt

sunt in prima Columella *profunditates* omnium altissimæ; quæ decies exploratæ se habent, ut 58, 66, 63, 65, 58, 65, 68, 60, 60, 60. quæ *profunditatum* Summæ faciunt 623 orgyias. Eæ per decem, i. e. *profunditatum* numerum, divisæ, mediam earum *profunditatem* ostendunt esse 62.

IN Columella altera, decem altissimarum media *profunditas*, simili modo investigata, est orgyiæ 51. In tertia 51. In quarta 40. In quinta 43. In sexta 40. In septima 36. In octava 37. In nona 33. Post nonam Columellam, cum Oceanus in lævam flectitur, & obliquus in Fretum desinit, accipiam illud ut Terris interjacet, in *Britannia* locis appellatis *South-Foreland & Hastings*, in *Gallia* *St. Valery & Estaples* inclusum. Hic *profunditatum* decem media est 30. In Freto angustissimo 16: quæ ad profunditatem mediam in prima Columella, est, ut 16 ad 62; id est, ut 1 ad 4 fere; & ad altissimam profunditatem *Galliam* inter *Hiberniamque*, ut 16 ad 80, i. e. ut 1 ad 5; ad altissimam in aperto Mari, ut 16 ad 140; i. e. ut 1 ad 9 fere.

QUA

QUA proportione minuitur altitudo Maris, ea crescit Terræ Mari subiectæ acclivitas ; & est illi in *ratione inversa* : quæ utique propositio, si non ex omni parte vera, (propter orbis figuram minime rotundam) tamen adeo veræ proxima est, ut argumentationi nostræ sufficiat. Est ergo Terra, in Freto nostro angustissimo undis subiecta, quam in Oceani *Britannici* faucibus, orgyias 46, id est pedes 276 altior ; & quam Terra, *Galliam Hibernianque* inter, Oceano subiecta, orgyias 64, sive pedes 384 altior ; & quam Terra, aperto Mari subiecta, 124 orgyias, sive pedes 744 altior. Vide quanta sit Terræ ab alto Mari ad Fretum acclivitas ; eaque ut ex calculo prædicto patet, fere continua. Hæc est Oceani *Britannici*, tam in illius Latitudine, quam Profunditate contractio.

AGE, nunc tendamus ultra, velis expansis, in Oceanum *Germanicum* : Hic Mare subito patentius, sic, ut etiam profundius : quod inter Promontoria *Northfore-land*, *Orfordness*, Oppida *Caletum* & *Ostendam* interfluit decem maximas habet
men-

mensuras quarum media 24 Orgyias cum quatuor e quintis continet: quod inter *Orfordness*, & *Yarmouth*, *Texellam* & *Ostendam* est, maximas decem mensuras habet, quarum media 25 Orgyias cum una parte quinta. Quicquid ultra est, Terris, hinc ad occidentem, illinc ad orientem se retrahentibus, vastissimus est Oceanus, in quo mensuræ sunt ab Orgyis 45 ad 50 numero quamplurimæ.

HÆC a Freto *Britannico* tam in oriente, quam occidente Terræ declivitas (quæ a Maris altitudine utrobique aucta patet) omnino probat, *in ipso Freto jugum esse Terræ excelsum, acutum*; quod cum hodie non multum infra Maris superficiem esse reperiatur, olim se emergere; hoc est, *Cherronesum olim hic fuisse, monstrat.*

ALIA sunt duo, quæ cum in hac re momenti sint immensi, tenore tum minus certo, & natura minus sunt constanti; quandoquidem a Maris motu & Ventis accepta. In refluxu Maris Aquæ nunc quiescentes incubant arenæ; nunc eam molliter præterlabuntur. In æstu mitiori, Litus & ima Rupium blandissime lambunt,

bunt, tenerrime osculantur. Fervente vero æstu, res omnino alia est: Aquarum Fremitus auditur, Fluctus cernuntur, & se non parum attollunt. Nihilominus sine multa strage, terrisve aliquot annorum millibus exesis, hæc omnia posse fieri, cum *Vossio*, cogitandum est.

SIN æstuanti Mari, quod altero loco dicendum est, Ventus superveniat (*Flat autem Ventus sic, ut vult, & quis ei tempus statuerit, aut modum imposuerit?*) papæ! quoti, quantique Fluctus advolvuntur! *Alpes* existimare licet Crystallinos, nisi quod cito diffluant. Montem enim Mons invadit, detrudit, discutit; tantisper ejus spoliis adauctus, dum in cælum altissimus exurgit Aquæ Mons. Tanta vis Aquarum ex Oceano occidentali in *Britannicum* immittetur, & tanto impetu, quantus in universo Terrarum orbe rarus inveniatur; imo quantus ab ipso rerum initio rarissime. Oceani *Britannici* tum brevia, tum angustia, continuo pæne (quod ostensum est) crescentes, faciunt, ut Aquæ sic impulsæ mirum in modum eleventur, & in Isthmum (quem argumenti gratia fuisse damus) arietent, ita ut ab iis Isthmum exundari, deteri, ablu;

lui, sicque Insulam fieri *Britanniam* non videatur εἰσυδάσθαι ἐν : verum e contrario factu probabile. Quantæ Ventorum, at præcipue Zephyri Caurique virtutes sint, in cogendo impellendoque hoc Oceano *Britannico*, paucis expendam, a Doctissimo viro *Rad Bobun*, (*Novi olim Collegii Socio*, qui *de Ventis* omnium eruditissime scripsit) hac in re adjutus.

ETIAMSI Zephyrus a Poetis vitani rebus ferre dicatur,

—ejusque tepentibus auris
Laxent Arva Sinus; ———

interdum ita fit, ut

—Euriq; Zephyriq; tonet domus; & ut
—Zephyro multa turbentur arena.

Adeo sævus, horribilis, iracundus sæpe Zephyrus, Vires in Oceano, qui *Europam* & *Americanam* vastus interjacet, acquirens, & in amplissimo hocce campo recensens, vix concipi potest, quanto *Britannia* & *Galliaque* oras impetu invadat. Explorativissimum enim est, in hæc oras eum communiter anni plu- dimidio flare, (quod jam olim a *Julio Cesare* notatum) & flatu eas sævissime verberare : maxime autumno, a quo sumunt originem Tempestates

pestates Idiomate nostro dictæ [*Michaelmas-Storms*] eumque adeo interdum favire, ut si cum æstu fervente jungi Ventus hic acciderit, tam Oceanus *Britannicus*, quam Fretum *Sabrinianum* immane quantum augeantur. *Sabrina* vastissime turget. *Uzella* longe lateque *Somerssettensem* Agrum exundat. Mirum ab hisce Cataclysmis quantum mea patria perpeffa est. Continuatur æstus ad usque *Terwkesbury*, id est, milliaria magis ducenta. Apud *Chepstow* Aqua pedes interdum octoginta assurgit. Idem fere dicendum de Oceano *Britannico*, Venti ejusdem viribus elato: nisi quod hic, Chersoneso jam effracta, liberius Aquæ moveantur, non adeo sistantur, non tantum eleventur; quæ utique Aquarum libertas ante Chersonesum abruptam, nequaquam adeo magna esse potuit.

HAC igitur de causa [*Zephyro* nempe, *Cauro*, sive alio Ventorum aliquo, Maris æstui superveniente] Oceani *Britannici* Undam in Isthmum validissime impingi, & ab illis primum ejus superficiem, quæ ex Silice & Calce (prout hodie Terræ e regione oppositæ) constabant, ablui; deinde Isthmi quod reliquum erat, spatio

b. bis

bis mille annorum & eo amplius, Aquæ fluxu refluxuque ad 16 orgyias, quæ hodierna Freti hujus (quod diximus) altitudo est, atteri credibile, verisimile est.

TANTUM abest, ut *Vossio*, Fretorum perpetuitatem a naturæ in operibus suis *constantia* tenoreque eodem arguenti, fidem habeamus, ut e contrario Fretum hoc nostrum illius *inconstantia* deberi, lubens agnoscerem. Vir ille clarissimus, naturæ utilitatem agendi modum unice respiciens, *extraordinarium prætermisit*; qui tamen, in raris hujusmodi effectis, potissime videtur respiciendus. In Freto *Siculo* considerando, ejusque diducendi modo investigando, quis Ignis subterranei supra modum erumpentis, tamquam Causæ hac in re probabilis, non meminerit? nisi istam *Catanensium* confectus, qui (tradente *Alphonso* ¹ *Borello*) post Eruptionem *Ætnæ* diu intermissam, Ignem ejus immodicum ne semel quidem unquam fuisse, satis insulse putavere. Ut Vento nihil inconstantius, sic ad Fretum hoc aperiendum (posito causarum appa-

¹ In Libro de Incendiis *Ætnæ*, p. 117.

raturæ cætero) nihil conducibilius : & cum
 eo res deducta est, *fortius elementum esse*
quod oppugnat, quam quod resistit, (aliter
 quam *Vossius* statuit) omnino probabile
 mihi videtur. *Salmasium* ille, Virum &
 candidum & doctum convellit, quod de
 Navibus absque *Cottis* & *Interamentis*,
 ita scripsit, ac si in *Burgundia* mansisset,
 nec quid rei Navis aut Mare foret, in-
 tellexisset. Nequæo satis *Isaacum* mirari,
 quod de *Mari & Ventis* scriptor luculen-
 tus, horum vires in Mari turbando agi-
 tandoque in terris obruendis abrumpen-
 disque profus omitteret, atque adeo quod
Batavus omitteret: (causæ scilicet Regione ori-
 undus) quæ Mari & Vento tam obnoxia.

NON alienum erit hic Inundationum
 aliquot exempla, uti revera fuere, in me-
 dium proferre; quibus abunde patet, Ter-
 ræ faciem frequenter obrui, & ab iis non
 parum mutari. Hic autem nihil necesse
 est, ut *Helicem* & *Burium*, *Achaia* Urbes
 adeamus: de quibus tamquam magna-
 rum Inundationum argumentis, *Ovidius*,

obruunt ab his & adhuc ostendere nautæ &
 inclinata solent cum manibus oppida versis.

Invenies sub Aquis, & adhuc ostendere nautæ
Inclinata solent cum manibus oppida versis.
 Metam. Lib. 15.

Eurus dicitur, & fluxu Maris super provinciam Hollandiæ terribiliter invalescente, prævaluerunt Aquæ Maris, adeo ut Fossata, qua Terram ipsam & Mare determinant, inopinatus quam credi poterat, transgredierentur; posuitque Terram fructiferam in salsuginem tam repentinus Maris impetus; qui per indigenas nullatenus poterat obviari: & maxima pars S. Botolfi submersa, hominumque & pecudum inestimabilis periit multitudo.] Ita Chronicon Tho. I. Wikes.

DE Hollandiæ Inundatione sic Hadrianus Junius in Bataviæ Historia [Quadringentis abhinc annis inaudita illa Inundatione, que universam Hollandiæ faciem longe lateque operuit; obstructo fluminis (Rheni) cursu, steriles arenarum colles Litus occuparunt, Mare, Terras, ipsamque Litoris oram attrivit.]

ANNO 1404. quo beatissimus noster Wiccanus obiit, [Tanta repente ruptis limitibus irrupit Aquarum influentia in Cantio, quanta nunquam fuerat illic ante visa, qua submersa sunt animalia numero & pretio excessivo: nec solummodo deflevit
Anglia

Anglia *damna talia, sed ut fertur, Selandia, Flandria & Hollandia, per Undarum excrementa, innumerabilia sensit dispendia eo anno]* Hypodigmate *Neustriæ* per Tho. 1 *Walsingham.*

REGNANTE Edwardo I. cum Oceanus ventorum violentia exasperatus, hunc (Cantii) tractum operuisset, lateque hominum, pecorum, ædificiorumque stragem dedisset, & Bromhill viculo frequente persundato, etiam Rother, qui hic prius se in Oceanum exoneravit, alveo emovit, ostiumque obstruxit, novo in Mare aditu compendio per Rhiam aperto.] Camdenus in *Britanniæ Cantio.*

QUID quod *Tingros*, oppidulum *Leodense*, a Mari pæne centum milliaria jam remotum, Mare quondam adluere opinati sunt Viri doctissimi, argumento non uno persuasi 2.

NEQUE nostra ætas caruit hujusmodi Exundationibus: Narrant *Novellæ* Feb. 27. 1713. in *Essexia*, plura Terræ jugerum millia, per milliaria aliquot, inter *Barking & Purfleet*, everlis obstaculis, Maris influxu obrui.

HÆC

1 pag. 564. Ed. *Frankofurt.* MDCIII. 2 *Verstegan's Antiquities*, pag. 102. *Ray's Physico-Theological Discourses*, 1693. pag. 169.

HÆC de Oceani *Germanici* exundationibus: *Britannici* nostri, & *Sabrinæ*, neque pauciores, neque minores sunt. Enimvero vidimus ætate nostra Isthmum, uno eodemque *Pededri* fluxu & refluxu (Terræ superficie prius ab Agriculis semota) dilui, fluviumque veteri cursu relicto novum acquirere: hoc, inquam, unico fluvii istius æstu factum vidimus, nullo auxilium præbente vel Undas adigente Vento.

SABRINÆ fluminis impulsu fieri probabile est Exundationem illam, qua in Agro *Monumetensi*, Parœchiæ N°. 26. A. D. 1607. mense *Januario* Aqua obruerentur: Cujus eodem Anno publicata fuit 1 *Historiola*.

JOHANNNE rerum *Anglicarum* politico [*Subita & improvisa Aquarum Inundatio pluribus in locis per Angliam facta est, unde plures homines submersi sunt, & domus eversæ, maxime apud Excestre & Sanctum Ivonem.*] *Imagines Historiarum* Autore 2 *Radulfo de Diceto*, [Post diutinam

1 *Lamentable News from Monmouthshire.*

2 pag. 710.

diutinam malaciam, mare Vergivium, a-
 deo per totam hyemem, regnante tunc
 Henrico secundo, tempestatibus agitaba-
 tur, ut toto illo temporis spatio, Navicula
 nulla ad Hiberniam adpulsa, de reliquo
 terrarum orbe nihil apud eam inauditum.
 Terror hinc universus, tamquam malo im-
 pendente quodam gravi, de cælis misso.
 Arenarum aggeres, in Australi Cambria,
 quasi Cataclysmo ablucebantur, Litora sub-
 vertebantur] Giraldi Cambrensis i Hi-
 berna expugnata.

AT o quam terribilis illa tempestatas, qua,
 Maris Undam in Oceanum Britannicum
 impellente Africo, ita ille turgebat, ut
 Pharos illa celeberrima, Eddistone appella-
 ta, quæ fuit e regione *Plimuthæ*, tamquam
 in contemptum *Æoli Neptunique* fabri-
 cata, quasi ludibrio habita, simul cum
 ædificatore dirueretur. Cujus utique tem-
 pestatis in hoc nostro Oceano si non eadem
 vis & potestas esse videatur, atque illarum
 in prædictis Oceani *Germanici* Exundati-
 onibus, propter majorem ab hisce stra-
 gem & dampnum in *Hollandia Zeelandiaq;*
 factam; Litoribus hoc nostris rupibus
 c mu-

munitis, quæ & duriores & altiores quam apud *Batavos* sunt, deberi judico.

TEMPESTATES [ut argumentum hoc conficiam] quæ in Oceanis *Germanico* & *Britannico*, nostra & patrum memoria sæviere, & de quibus omnino constat, adeo fuere turbulentæ, ut si earum aliquæ in *Chersonesum*, ad hosce dies usque manentem, recta fuissent collineatæ, nullus (ut opinor) esset dubitandi locus, quin a tanta vi auferretur *Isthmus*: & tot annorum sæculis, quot illico dicentur, revera hoc accidisse, nequaquam improbabile videtur.

SIN ex *America* Turbo maris æstui superveniat, mare, cœlum, omnia miscens, omnia confundens, ac si naturæ instaret dissolutio, (posse vero hæc concurrere nemo sanæ mentis ibit inficias) en causam huic negotio parem! Aquas Oceani super *Isthmum* efferentem, *Terræ* cutim abripiantem, viscera ejus exedentem, sabulum abludentem, totum denique *Isthmum*, crebris reciprocationibus, ad eum, in quo nunc est statu, reducentem.

ALTERUM hujus Dissertationis membrum jam aggrediamur, & speciatim inquiramus, utrum exesa fuerit revera hæc Cherfonesus; annon. Si de ejus dividendæ modo, qui fieri posset, conveniat, magna inde lux emanabit, unde argumenta, quæ a Viris doctis passim afferuntur, ad divisionis hujus probabilitatem arguendam, egregie confirmabuntur: præmissis nempe (quod hæctenus fuit desideratum) Vento, ejusque in elidendo hoc Isthmo virtute, omnium causarum maxima, tantoque negotio (cum cæteris) pari. Horum ego argumentorum nonnulla persequar; sed leviter tangam, utpote ab aliis fusius antehac tractata.

PRIMO, Terræ jugum illud notabile, quod Freto subjicitur, (& de quo supra) quid aliud sibi vult, quam quod eo loci Terra olim multo altior esset; at Maris per aliquot annorum millia reciprocationibus, ad eum in quo nunc est statum, abluta & detrita? Præcipue, si advertamus Regulam hanc constantem & perpetuæ veritatis esse, *Maris scil. inum, quo magis*
C 2
Oceano

Oceano præterlabente tritum, (quantum patitur ejus durities) eo magis planum & æquale reddi.

QUID deinde Rupes in Freti Litoribus oppositis, sive Montes prærupti, albi, ex eadem materia, Calce nimirum & Silice compositi, ad sex utrobique milliaria, sibi invicem, tamquam Tesseræ respondentes; quid, inquam, volunt, nisi olim interfringi se, & ablutione Terræ interpositæ disrumpi?

TERTIUM, apprime convenit cum isthac Chersonesi *Britannicæ* opinione, tractus illius, qui hodie *Rumney-Marsh* appellatur, ratio & ingenium. Durante enim Isthmo, cum Oceani fluxus eo tamquam obice sisteretur, æstuarium eum necesse erat, atque adeo Terram illam *Rumneïensem*, utpote planam & humilem, in propinquo exundare. Hoc ostendunt Oceani *Britannici* Fluxus, hodieque hac planitie altiores, aggere fortissimo & magnis sumptibus aspulsi: Dentes item ostendunt, atque Ossa, sive Hippopotami, sive alius cujusdam marini animalis ¹ an-

no

¹ Vide Clariss. Somneri *Diatribam* *Chartham-New* appellatam: *Actorum Philosoph.* No. 272. Et Clariss. Wallisii de hac Chersoneso *Dissertationem.* *AB. Phil.* No. 275.

no 1668, *Charthami* altitudine pedum 17, dum puteus aperiretur, eruta: at luce clarius ostendit Anchora, non ita pridem ex alto loca hæc circiter effossa. Perrupto autem Isthmo obiceque jam remoto, Oceani unda subsidit, a Terra illa recessit, in alveum se contraxit; unde quæ olim Æstuarium, hodie Planities, longa viginti milliaria, lata octo, eaque fertilissima, bobus saginandis aptissima reperitur.

NOVISIME, fac Chersonesum olim fuisse, Lupos, aliaque animalia, generi humano inimica, posse huc migrare, conceptu facillimum est: at si illa non fuit, navigiis ea, tamquam ad tuendas & conservandas eorum Species, advehi, stulte cogitabimus?

NEQUE me moratur, quod nulla sive *Latinorum*, sive *Græcorum*, sive alius cujusvis populi Historia Chersonesi hujus abruptæ mentionem fecisse perhibeatur, (quamvis hoc nequaquam ex omni parte verum :) Dic fodes, Historiæ quam brevis sit ætas, si ad ætatem mundi comparetur. A rerum initio ad primam, quæ nunc exstat (i. e. *Herodoti*) Historiam, 3500 circiter anni sunt; & a *Noë* Diluvio,

vio, 1800. At tam immenso temporis spatio (quod supra inuimus) quæ Causarum accidere possint συζυγία; quæque ex iis in orbe nostro fieri mutationes, nemo tam cito statuere debet.

DIXI hoc nequaquam ex omni parte verum: quid enim planius illo *Virgilio*,

¹ — *Penitus toto divisos orbe Britannos.*

[*Nonne putatis, (inquit eruditissimus & Antiquitatum Britannicarum scientissimus*
² *Joh. Twinnus) vocabulum [divisos] habere eam vim ut significet abscissionem alicujus ab aliquo? Et Auctorem mire gnarum significationis fuisse, & rerum antiquarum maxime peritum, & bene memorem sui?*] Ad hæc verba *Servius* [*Quia olim juncta fuit Orbi Britannia*] Nihil clarius esse potest ad demonstrandum Isthmi hujus divisionem veteribus fuisse notam. Huic ³ *Claudianum* Illud convenit,

— *Nostro deducta Britannia Mundo.*

Ut

¹ *Eclogæ* 1. ² *De rebus Albionibus*, pag. 22.
³ *De Consulatu Mallii Theodori*. V. 51.

Ut omnino frustra esse *Vossius*, & nimio plus ὑποδέσει δουλεύειν existimetur, cum in *Fabellis Aegyptiacis* (quo nempe suæ opinioni habeatur honos) eam poni voluerit.

IN naturæ rebus exquirendis permultum interest, *Causarum συζυγίας*, earumque operandi modum peculiarem attendere: Cum enim *Causæ* simplices plerumque debiliores sint, & proportione languidius agant, e diverso *Compositæ* plus virium, & fortius, imo mirum sæpe in modum valide, operantur. Palam & aperte rem hanc probabunt *Exempla*. Medicinam exercenti *Tussis* sine difficultate sæpe mitigatur, aufertur; quæ tamen in corporibus *Phthificis*, ubi malo favet imbecillitas pulmonum, periculo non caret: si vero *Diathesi Phthificæ Arthritidis* se conjunxerit, in *Pulmones* irruens *Anomala*, multo plus inde periculi; quod tamen adhuc gravius, si *Arthritis* ista *Scrofula*, vel *Luis Venereæ* μιάσματι debeatur: adeo nempe grave, quod ex *Phthisi* tam composita, & de *Arthritide*, deque *Patursa* participante, pauci admodum se recolligant, & salutem restituantur.

NAVI se in portum insinuanti opem fert Aquarum Fluxus, secundo eam Flumine propellens : Major autem est propulsio, si ventus insuper accedat, eamque acceleret : maxime vero omnium, si velis expansis & remis agitatatis eadem promoveatur. Similiter, in Isthmum Oceanos *Britannicum* & *Germanicum* separantem, blandius hac atque hac conissat æstus aquarum modicus; arietat exundans : Flante Cauro & oceanum, e longinquo orientem versus impellente, vis augetur; maxime omnium si ex *America* Turbo fuerit : Cause enim ita gradatim auctæ, tam virtute potentiores quam numero plures, Elemento, quod resistit, (i.e. Freti Terra) Elementum, quod oppugnat (i. e. Aquam) contra quam *Vossius* est opinatus, validius reddit; unde abluitur Isthmus, & Insula perficitur.

CONCLUDIMUS ergo e prædictis simul acceptis, *Britanniam non jam inde ab initio fuisse Insulam, sed ex Pene-Insula factam: idque, ut videtur, a Vento e sævioribus aliquo, cum Maris æstu concurrente & Isthmum perrumpente.*

CAP.

TABULA BELGII BRITANNICI CHOROGRAPHICA.

BELGII nostri Tabulam hanc Chorographicam,
 GEORGIUS MUSGRAVE. J.C.
 Frater carissimus, ab Charlton Musgrave in Com:
 Somerset Oriundus Reipub, Literariae D.C.Q. 1757
 MDCCXVII.

- Notarum Explicatio
- ∞ Denotat Ogonem
 - ⊙ Insulam
 - Urbem vel Pagum
 - Castrum
 - ▣ Tropaeum Claudianum
 - Viam Militarem
 - Belgii Limites
 - + Locum in quo Nummi seu Pavimenta fuerunt Detecta

C A P. I.

De Belgii nostri Limitibus.

§. I.

RES Britanno-Belgicas scriptu- Introdu-
 ro, necessarium mihi videtur, tio.
 initio (tamquam earum sce-
 nam) Nationis hujus *ἡρωει-
 φία* explicare: Qua in re,
 cum plurimæ occurrant difficultates, (nul-
 li enim hic *Botontini*, nulli *Termini*, nul-
 læ, quæ limites ostendant, *Ripa strigæ*
 inveniuntur) si, quod ubique summe pro-
 babile verisimilitudinis speciem præ se fe-
 rat, tradidero, etiamsi non pro dignitate
 argumenti, nihilominus spero, pro Lecto-
 ris Humanitate & Venia, satis me factu-
 rum.

B

§. II.

§. II.

BELGIUM nostrum ea pars *Britannia* est, quæ a *Belgis*, huc e *Gallia* demigrantibus, superata, ab iis sibi nomen adscivit, Limitesque longe lateque prætentos hunc in modum accepit.

*Limites
primo breviter*

QUA ad *Mare Britannicum* patet, ab Occidente, *Durotrigum* Promontorio, in *Purbeck* Insula, terminabatur; ab Oriente, Portu, qui a *Ptolemao* *Μίγας Λιμὴν* appellatur: Hæ Extremitates quadraginta circiter *Leucas* a se invicem distant, & in iis Promontoria sinum faciunt, qui *Vestim* Ins. sibi objectam habet, quam, velut ambabus ulnis, amplecti nititur.

A B hac ora, versus Septentrionem, & deinde procul Occidentem versus, *Belgium* exporrectum est; forma digiti Indicis, curvati; latitudinem habens summam quadraginta miliarium.

Delineati.

A D mare, ubi incipit, hinc *Durotrigum* terra; illinc, in oriente, *Rhegno* intercluditur. Paulo altius *Segontiacis*; tum, ad lævam, *Atrebatii*; & eos proxime *Doburns*, ad Fretum usque *Sabrinianum*, adjacet. Quod reliquum est, ejus quasi dimidium, a meridie & occasu hic *Durotriges*,

triges, illic *Dunmonios*, a Septentrione Fretum isthoc interjacet.

§. III.

HOSCE *Belgarum* Limites, ut, quam Secundo loco fustus. possim, accurate persequar, a *Durotrigibus* eos separavit, ita mihi videtur, *Avonast.* ex adverso *Vecti Ins.* Promontorio; se in mare *Britannicum* exonerans. Neque enim * *Tabulis Britanniae Romanae, Camdeno*, vernacula lingua edito, annexis, alii-que recentiori, quæ *Belgium* ultra *Alaunum* in occidentem extendi facit, adhibere possum fidem; cum ita positi Nationum harum Limites, nullo probabili argumento fulciantur: e contrario, longe satius, & Antiquitati convenientius est, a Fluviis & Montibus, terminis scil. a Natura fixis, Tabula vet. Belgii hos & hujusmodi Limites statuere.

NEQUE uno isthoc nomine *Belgium* Corriguntur. justo latius exhibitum: In eo *Tabula* porro corrigenda, quod *Vindogladiam*, (*Winborn*) *Durotrigum* Urbem, contra *Camdeni* sententiam, ipsiusque rei probabilitatem, (est enim a mari non plus quatuor vel quinque milliaria) in *Belgio* locari faciat.

* *Vide Atlantis Geograph. N. 1.*

§. IV.

Exmore
in Comi-
tatu So-
merset.

CONTENDAMUS hinc ad occiden-
tem; ubi Punctorum Linea, *Belgium* a
Dunmonio in Tabulis prædictis separans,
per Regionem montosam, *Exmore* hodie
nominatam, ita ducitur, ut eam dividat,
ejusque partem magnam *Belgis* attribuat:
Hoc *Camdeni* forsan ex Sententia factum;
qui, ad eundem pæne modum, inter Co-
mitatus *Somerset* & *Devon*, Regionem
hanc divisit. At neutrum satis auspi-
cate: neque Comitatus, neque *Belgii*
Limites hoc modo recte exponuntur. Pri-
mum enim, *Exmore*, contra quam a *Cam-*
deno declaratur, *Somersetiæ* pars est: ut
in illius *Perambulatione*, a Fratre nostro
Juris *Anglorum* Municipalis Consulto
scripta, (cum haberet vicinia *de Legibus*
Agrariis controversiam) e Tabulis publi-
cis, docte & luculenter ostensum est. De-
inde, *Belgas* sterilem & montosum illum
terræ tractum in occidente invadere, vel
subigere voluisse, nullam veri speciem
præ se fert; sed tantum Agri *Somersetten-*
sis illam in occidente vallem, quæ iis, citra
montes ad *Dunstar* usque pertinens, omni
fere ævo grata, salubris, & jucunda fuit,
Agri-

Agricolæque voto respondens. Comitatus ille in occidentem, antiquo *Belgio* quindecim milliaria longius excurrit; quod iccirco, linea breviori arcu ducta, brevius a nobis, quam in Tabula prædicta, designatur.

§. V.

AT de *Belgii* Limitibus, ubi ad Septentrionem maxime vergit, & *Dobunos* attingit, major adhuc difficultas. Gravissima viris Litteratis, hac de re, suborta fuit disputatio; quorum alii *Cangos*, eum terræ tractum, qui hodie *North-Wilt-shire* & *Somerset-shire* appellatur, incoluisse volunt; alii contra, ad *Devæ* Flumen, & mare *Hibernicum*, illos abigunt. Argumentis & multis, & probabilibus, uterque partes acriter defendunt; quæ, cum *Belgarum* interesse video, perpendam, & *Litem* [*de Patria Cangorum*] pro virili, dirimere conabor: etsi de hac re alibi verba in transcurso feci.

De Patria Cangorum.

QUI in *Belgio* ponunt eos, ab Oppidorum & Vicorum, &c. (ut *Kainsham*, *Wincaunton*, sive *Cangton*, *Cannington*, *Alcannings*, *Caln*, & unius *Centuriæ Cannings*) nominibus, ad hunc usque diem in eo retentis,

Eos in Belgio habitasse,

Quæ argu-
menten-
tur:

tentis, tamquam veterum *Cangorum* inibi
vestigiiis, argumentantur. Tum a Regio-
nis hujus situ, qui [*haud procul mari, quod*
Hiberniam Insulam aspectat:] *Taciti*
verba, de *Cangis, Sabrinæ* accolis, in-
tellegunt. Tum ex alio *Taciti* loco, ubi
tradit Historicus, *Ostorium*, post *Icenorum*
cladem, in *Cangos* exercitum duxisse,
[*cum orta apud Brigantes discordiæ a ter-
go retraxere ducem:*] Hinc enim argu-
unt, a tergo, ad *Sabrinam*, non ad *Devam* a
sinistra, fuisse *Cangos*; neque aliter *retra-
ctum* iri posse Ducem. Porro a vocabuli in
Cæsaris Commentariis, lectione *Lipsiana*,
nempe [*Iceni Cangii*] pro [*Cenimagni*]
Cangos, ex sententia *Cæsaris*, juxta *Segon-
tiacos & Bibrocos* esse.

§. VI.

Et ad ea
quæ re-
spondeant,

SED his ad manus sunt responsa: pri-
mo enim, quod ab *Oppidorum, &c.* No-
minibus urgetur argumentum, non aliud
esse judico, quam de quovis alio pæne
Comitatu, quod urgeri possit. Enim-
vero facile est, *Verborum Etymologias*
excudere, & inanes super iis conjecturas
struere, proque vera & solida disciplina
venditare: quamquam alias utiles esse,
minime

minime negaverim. Tum advertere oportebit, π *Retrabi* non semper ad locum referri, sed aliquando ad *Rempublicam*; Ita *Cicero*, [*Retrabere aliquem a Rep.*] *Ad Studium*; Ita *Terentius*, [*Retrabere aliquem a studio.*] Omnium autem clarissime *Catullus* ad *Alphenum*, [*Retrabere se*] pro *a coepto desistere*.

[*Idem nunc retrahis te, ac tua dicta* Et verba,
omnia factaque
Ventos irrita ferre, ac nebulas aerias sinis.]

Sic etiam *Horatius*,
[*Ac ne te retrahas, & inexcusabilis absis.*]
Et vergente Latinitate * *Capitolinus*, de *Maximino*, [*Exercitum ad suam militarem disciplinam retraxit.*] Unde manifestum est, π [*Retrabere ducem*] ita debere accipi, ut eo significetur, quod [*hæ Brigantum discordia a proposito* (persequendi *Cangos*) *retraxere Ostorium.*]

§. VII.

SED, tertio loco, a verbis descendamus ad res; & posito imprimis, *Taciti Icenos* supra dictos, ut & *Camalodunum*, Agri fuisse, qui hodie *Staffordshire* appellatur; Et facta.
& ab illis, *Viam* militarem, *Ikenild-street*,
quæ

* In duobus Maximinis.

quæ Comitatum istum permeat; ab *hoc*, *Camalet*, oppidulum in propinquo, nomen accepisse; (quæ Clariss. *Staffordiensis* Historici sententia summe probabilis, ab *Additamentorum ad Camdeni Somersetiam* Auctore, concessa est;) positis, inquam, hisce, nihilominus cogitandum est, neque *Cangorum* motus, neque ipsos *Cangos*, citra *Devam*, id est, in Comitatu dicto *Cestriensi*, (quod Auctor ille vult) imo potius ultra, prope *Monam* Inf. fuisse: quibus positis, si a *Camaloduno*, ad *Brigantes*, linea ducatur recta, distabit a *Cangis* seditionem moventibus, ubi ad eos proxime accedit, minimum milliaria quadraginta: Ut *Discordiæ Brigantum*, a *Cangis*, non inepte dicantur [*Retrahere Ducem.*]

§. VIII.

INSUPER addi potest, si *Cangi Belgis* & *Dobunis* interpositi fuissent, captu esse difficile, *Ostorium*, militiæ prudentem, & destinationis certum, ne nova moliretur, nisi prioribus firmatis, ducto in *Cangos* (i. e. *Camaloduno* isto meridiem versus) exercitu, statim ad *Brigantes* (i. e. retro in Septentrionem, & quidem longe) *retrahere*. Non-
ne

ne fatius esset, & prudentiæ militari magis consentaneum, *Cangos*, *Belgis* & *Icenis* hisce interjacentes (si modo interjecissent) prius armis subigere, & in meridie secura sibi præstare omnia; quam relictis a tergo hostibus, (scil. *Cangis*) longe diffitos in Septentrione *Brigantes* invadere. Adeo licet, ab exercitus *Ostoriani* ductu, contra *Cangorum* in *Belgio* nostro sedem, argumentum afferre.

DE Lectione *Lipsiana*, facile est reponere, si *Cangos* ea *Bibrocis* & *Segontiacis* vicinos, ex mente *Cæsaris*, arguere judicetur; quibus artibus, quo vehiculi genere *Icenos*, sive illos *Agri Norfolciensis*, sive hos *Staffordiensis* (novis uti vocabulis necesse habeo) illuc deducamus. Præterea, *Cangi* ad *Devam* habitantes, a *Belgis*, quam *Iceni*, non sunt multo remotiores: ut, ab ista Lectione, quid in hac re frugis oriatur, nullus intellegam.

§. IX.

EX altera parte stat *Ptolemaus*, cujus hac in re auctoritas magni profecto æstimanda. En! Illius verba, a *Clariss. Galeo* sic correctæ. Δοβένοις [Ἰσθμίου] Βέλγαι, ἢ πόλεις Ἰθαλῆς, Ἰδατα Θερμῶς, Οὐβίσα, τῆς ποταμῆς

Ex altera
parte stat
Ptole-
mæus.

τῶν δ' ἀπὸ δυσμῶν ἢ μεσημβρίας ἀκρότατοι.
Unde patet *Dobunis Belgas*, sic, ut iis vicini sint proximi, subjacere. Hoc enim vocabulum [ὕπὸκειν] tam hic, quam alibi sæpiissime in hoc Auctore, significat. At cum Agros *Glocestrensem* & *Oxoniensem*, omnium, ut opinor, ex sententia, tenuerint *Dobuni*, qui fieri posset, ut iis ὑπὸκειν, sive proximi vicini possent esse *Belgæ*, si hisce populis (*Belgis* & *Dobunis*) interponerentur *Cangi*. Deinde, quoniam mos est *Ptolemæi*, primum Populos, tum eorum Urbes recensere; *Ischalin* & *Aguas Calidas*, quas illi, qui contrarium tuentur, *Cangorum* Urbes esse judicant, non minus quam *Ventam*, *Belgarum* Urbes esse, manifestum est.

§. X.

Cango-
rum pa-
tria circa
Devæ o-
stium.

SED *Cangis*, ut *vagis*, ut *extorribus*, ut incerti *Laris* hominibus, ne parum humanus esse videar, nisi Terram, quam incolere possent, aliquam statuero; iis (ut in transcursu id dicam) assignanda mihi videtur ex antiquorum opinione illa, quæ *Fluvii Devæ* circa *Ostium* est, & *Ordovicibus* ab *Austro*, & qua ad mare pertinet, *Hibernico* mari includitur. Ibi enim, quod

quod de *Cangorum* Patria narratur, [ventum, haud procul mari, quod *Hiberniam Insulam* aspectat.] Et quidem melius, quam de *Sabrina*; ubi *Trajectus* in *Hiberniam* multo longior, & difficilior. Ibi *Ptolemæi* Καστανῶν ἄκρον, i. e. *Canganorum*, sive *Cangorum*, Promontorium, (hodie *Lbyn*, in *Caernarvon-shire*.) Illinc itum facile in *Brigantes*, in *Silures*, in *Ordovices*; quod ab *Agricola* factum est: ut totius orbis una sit hæc terræ portio, cui istæ hæc omnia tam adamussim, & tam apte convenient, aut quæ adeo juste de *Cangorum* patria glorietur: præcipue, jam dictis si fidei indubitatae unum superaddam, nempe *Inscriptiones*, numero viginti, in totidem *Laminis plumbeis*, sæculo dudum elapso, apud *Cornavios* inventas: quæ in *Camdeno* ita leguntur,

IMP. DOMIT. AVG. GER. DE. CEANG. Quod patet
Inscriptio-
nibus.

id est, *Imperator Domitianus, Augustus, Germanicus, de Ceangis, sive Cangis.*

HÆ sunt testes incorruptæ, certissimæ, locupletissimæ, uno ore probantes, *Cangos* istius esse regionis, & ex consequenti (quod ad rem nostram maximopere facit) a *Belgio* procul-remotos. Harum, uti vi-

detur, ob testimonium, Cl. *Camdenus*, qui priori sententiæ aliquandiu favit, palinodiam cecinit, & tandem ad *Devam* habitare *Cangos* opinatus est. Hujus opinioni tam bene confirmatæ, una cum *Lipſio* libens acquieveram, nec Quæſtionem, ſi non abſolutam, at certe ſopitam, denuo citaveram, niſi eam iterum moviſſet *Literatorum* par nobile; & de patria *Cangorum* iterum quæri cœpiſſet; unde *Belgio* noſtro periculum.

§. XI.

Quo anno
illi ab A-
gricola
ſuperati.

CANGOS Agricola, (placet enim obiter rem admodum curioſam, paucis ultra perſequi) redactis *Ordovicibus* & *Mona* Inſula perterritos, [quinto expeditionum anno domuit, cum eam partem *Britanniæ*, quæ *Hiberniam* aſpicit, copiis inſtruxit, in ſpem (adeundæ *Hiberniæ*) magis quam in formidinem.] Hunc *Taciti* locum, de *Cangis* hoc anno ſuperatis, intellegi debere, vel eo liquet, quod iſta *Laminarum Inſcriptio*, cum loco *Taciti* jam citato, tamquam *Teffera*, concordet. *Laminæ* enim oſtendunt, Imperante *Domitiano*, ſuperari *Cangos*: *Taciti* verba declarant ab *Agricola* præclare acta, quinto

quinto expeditionum anno: Hæc autem anno *Domitiani Imp. primo*, acta sint, necesse est; cum ab eodem Historico tradatur, in *Caledoniam*, anno subsequenti, duce *Agricola*, penetrasse exercitum; ibique per reliquam ejus administrationem tempus exegisse. Utque isthæc *eiusdem esse anni*, sic & *eiusdem viri*, atque adeo *eadem facta* sine dubio videntur. Hinc elicitur, ubi gentium *Patria Cangorum*, & a *Romanis* illi quando, (nempe primo *Domitiani Imp. anno*), & quo Duce, (nimirum *Agricola*) subigerentur.

§. XII.

RE *Cangorum* absoluta, superest, ut e Belgio nostro *Rhegnos* amoveri faciam, itaque *Limites* ejus ex omni parte vindicem. Hos in ora *Belgii* *maritima* locavit Auctor gravissimus, *Guil. Camdenus*: [*Proxime Atrebatios, inquit, ad solem orientem Regni, Ptolemæo PHINOI, regiones eas, quæ nobis nunc Surry & Southsex vulgo vocantur, cum parte Hantoniensis Agri maritima, insederunt.*] De *Belgis*, ait, eos esse [*qui longe lateque habitaverunt, per regionem Somersfettensem, Wiltoniensem, Hantoniensisque Agri par-*
Belgii oram maritimam
tens

In meri-
die,

tem interiorem.] Huic opinioni visus est vir Doctissimus ideofavere, quia *Rhegnum*, Urbem ad *Alaunum* sitam (cum Terra adiacente) *Rhegnos* habuisse dominos, si non & conditores, ex similitudine Nominum, opinatus est. Quoquomodo res ea sit, a prima regionis hujus possessione, & *Belgii* nomine ei a Victoribus imposito, *Belgas* eam sub imperio tenuisse, mihi persuasum habeo.

Coluere
Belgæ.

NAM cum eum e *Gallia* populum *Britanniam* invasisse; cum immensum ejus tractum in ditionem redegissem; & redacto illi nomen impertivissem, omnino constet, & omnibus in confesso sit; quis, obsecro, probabilior aditus? quæ, ad illam *Britannia* partem, via patentior, quam per regionem ejus maritimam? Vero non absimile est, ad *Clausenti* Sinum, aut *Litus* ei proximum, orientem versus, appulsos, e Navibus eos in arenam descendere; ut & Terræ potitos, illam ipsam in potestate servare: eo nimirum, ut ne in patriam reditus, neve cum ea commercium intercluderetur. Quid quod ipse *Cæsar*, haud ita multo post, quam *Belgæ* huc commigraverint, de hujusmodi profugis in *Britanniam* * affirmavit, [*Eos maritimam in hac Insula partem incolere.*]

S.

* De Bello Gallico, Lib. V.

§. XIII.

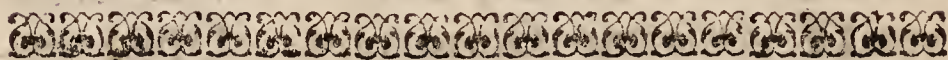
HOC a *Ptolemaeo* tam magnopere *Quod in*
 confirmatur, ut *Rhegnis*, e contrario, in *Prole-*
Durotrigum viciniam admissis, celeberrimus ille Geographus sibi vix constare videatur. Repetamus ejus supra laudati *mao li-*
 verba, Βέλσαι — Τέτων δ' ἐν τῷ δυσμῶν ἢ μεσημ- *quet.*
είας Δεβότειγς. id est, *Belgis versus occa-*
sum & *Austrum Durotriges.* Unde patet, a *Ptolemaeo*, Nationum Regionibus assignandis maximam partem peritō, *Rhegnos*, ut *Durotrigibus* conterminos, non exhiberi. Contra, illum asserere [*versus Occasum* & *Austrum*, post *Belgas*, esse *Durotriges.*] Hoc autem posito, *Hantoniensis Agri* partem maritimam, ætate *Ptolemæi*, non a *Rhegnis*, sed a *Belgis* habitari, certissimum est; quando illi, & quidem uni, versus occasum, *ἰπὸναιν*?) *Durotriges*: Quod & ipse *Camdenus*, sui non nimium memor, non procul a loco jam citato, asserit, hisce verbis, [*Durotrigibus ad Septentriones*, & *Ortum*, prætendebantur olim *Belgæ.*]

BELGIS igitur, remotis hinc ad Septentrionem *Cangis*, illinc ad Orientem *Rhegnis*, Regio sua, quasi postliminio, restituatur.

CAP.

C A P. II.

De Belgii nostri Fluviis.

*De Fluvio
Sabrina.*

BELGII occidentalis latus Septentrionale *Sabrina* alluitur: de qua, priusquam de *Fluviis* minoribus, nonnihil edisseram.

SABRINA, a *Tacito* memorata, ducitur a veteri *Britannica* voce *Sabr*, quæ *Armorica* Dialecto servata, significat *Arenam*. Nihil enim hoc Fluvio rapidius, nihil *Arenam* magis devolvens. Oritur ille, cum Fluviis duobus aliis, ex radice Montis altissimi, apud *Ordovices*, *Plym-Llimmon* hodie dicti, in Principatu jam diu *Povisa* nuncupato. Circuitu longe facto, versus Septentrionem, *Uriconium*, (*Shrewsbury*;) dein *Brannogenium*, (*Worcester*;) deinde *Glevum*, (*Glocester*;) nobilis Flu-

Fluvius, uni *Tamesi* secundus, adlabitur. Ubi *Dobunorum* innatat Terræ (*Glocestershire*) latius se extendit: at magis infra, cum *Belgium* adtingit; auctus scil. a Septentrione, Fluvio *Vaga*, (*the Wye*): a meridie, *Avona* (*the River Avon*). Hic loci ille *Trajectus*, qui *Romanorum* temporibus insignis, iisque utilissimus fuit: eo enim ab *Olbury*, ad Ripam oppositam (quæ duo circiter milliaria distant a se invicem) statuto, magna hic tam pace, quam bello, rerum fuit *Trajectio*: Nunc *Copiæ*, nunc *Annonæ*, nunc *Ferrum* e *Fodinis* crudum, nunc in *Fornacibus* coctum, nunc *Arma* militaria transvehebantur, a *Venta Silurum* cæteraque eorum regione, ad *Aguas Caldas*, & in iis præcipue *Fabricam*, & in omnem *Belgii* *Regionem*; sic, ut etiam ex contrario multa. Sed in *Bellis* maximi usus fuit hæc *Trajectio*, cum *Silurum* Gens, super propriam ferociam *Caractaci* viribus confisa, non nisi *Castris Legionum* (ut refert *Tacitus*) premenda foret, & ab *Ostorio* peteretur: vel cum a *Julio Frontino* (quod probabilius) subigeretur. Cum *Belgium* adluit *Sabrina*, Fluvio *Osca* (*Usk*) in se admissio, ad latitudinem trium leucarum expanditur; & paulatim magis; ubi scilicet

De Traje-
ctu.

De Uzel- licet Æstuarium *Uzella* dictum. Nomen
 la. illi Græcum apud *Ptolemæum*, Ουζάλα
 ἄγος; quod a *Frontini* militibus forte im-
 positum, cum in subigendis *Siluribus* oc-
 cupati Fretum hocce crebro transfretave-
 rint. De nominis ratione dicam mox:
 sed hic loci præterire nequeo, *Uzella* Æ-
 stuarium, male a Clariss. *Cellario*, ubi a-
 pud *Dunmonium Herculis* est Promonto-
 rium (ut & hocce nomen longe versus oc-
 cidentem) adfigi; cum revera *Isca Silu-
 rum* ex adverso sit. *Sabrina* inferius se
 paulatim coarctat, ubi extremitas *Belgii*
 (*Minehead*) opponitur *Bovio*, (*Boverton*.)
 Late tunc in *Silurum* terram irrumpens,
 sinum facit duplicem; in quorum altero
Tobii ostium, (*the Mouth of the River*
Towy,) & *Barry* Insula. Inter *Herculis*
 Promontorium, & quod illi opponitur,
S. Goven, (quæ leucas circiter duodecim
 distant) ore aperto se exonerat in Ocea-
 num, qui a *Ptolemæo* dicitur 'Ουερνίς, &
 'Ουερνίς.]

§. II.

De Fluvio
 Tona:
 ubi oritur.

TONA Fluvius in *Belgio* occidentali
 oritur, sive potius ipso *Dunmonio*: Nam
 in occasum non tam olim exporrigit *Bel-
 giun*

gium, atque nunc Comitatus *Somerſet-
tenſis*, ſupra retulimus. Ex monte oritur,
qui hodie *Clotworthy* dictus, Familiæ ſui
nominis amplæ, & honeſtæ, quæ per *Dun-
monium* & *Hiberniam* late ſe diffudit, no-
men dedit, vel ab ea cepit. Non procul
ab origine præterfluit oppidulum, olim
Wivelscomb, nunc autem breviter *Wilſ-
comb*, appellatum; quaſi *Wivelli* Vallicu-
lam: Ea profecto vocabuli Etymologia
maxime probabilis; *Comb* enim, *Britannice*
Kum, ſitum loci depreſſiorem indicat, &
nunc in nominum initio, ut in *Comb-Mar-
tin*, *Comb-Flory*, *Comb-St. Nicholas*, *Comb-
wich* (alias *Com-wich*) *Comb-Rawley*, a-
liiſque: Nunc in eorum fine, ut in nata-
li noſtro *Nettlecomb*, in *Holcomb*, *Aſh-
comb*, *Vowelscomb*, *Branscomb*, *Illford-comb*,
Withicomb, *Crowcomb*, *Timbercomb*, *Sal-
comb*, *Luccomb*, &c. reperitur: adſcito
ſcil. interdum Herbæ cujuſdam, interdum
Arboris, eo loci abundantis; sæpe vero,
ut in hoc caſu noſtro, Poſſeſſoris nomine.
Hujusmodi locorum Nomina, in Comita-
tu *Somerſet*, *Devon*, & *Cornubiensi* (1) fre-
quen-

Comb
quid ſigni-
ficet.

(1.) Vide Regulas generales de Nominibus Loco-
rum Chronico Saxonico ſubnexas: voce Comb.

quentia, *Britannos* sedibus exutos, ibique Salubritatis ergo confidentes, iis impertivisse, (quæ Reverendi admodum Episcopi *Lincolniensis* est Sententia) probabile reddunt.

VERUM e diverso per hæc Nomina, (1.) qui in iis locis *Castra* fuisse intelligunt, operam (uti mihi videtur) egregie ludunt. Neque enim ita sentientibus, sive rei, sive nominis ratio favet: Non Rei, quando *Castra* in locis editioribus, sive planis, solebant esse; *Combæ*, uti dixi, in depressioribus: porro *Combæ* sunt quamplurimæ, ut in *Belgio* occidentali, & *Dunmonio*, ubi veterum Castrorum a *Romanis* exstructorum nulla omnino vestigia cernuntur. Et, si vocabula spectemus, *Combæ* cum *Castro* nihil habet affinitatis.

Romanos
stationens
habuisse
apud
Wilf-
comb,

INTEREA minime negandum est, *Romanos* hoc terræ tractu versatos, stationem in eo forsitan habuisse: quod ostendit Olla Nummorum plena, non ita pridem ibi effossa: quorum aliquot ad me delatos, *Diocletiani Aug. & Maximiani Nob.*

(1) Vide Villare Cantianum Thomæ Philipot Ar-
mig. pag. 162, 3.

Nob. esse reperi; proindeque Imperio in *Britannia* vergente *Romano*, fuisse conditos: qua nimirum ætate *Romanis*, hinc in alias *Provincias* evocatis, (proculdubio spe reditus) *Thesauros* sub *Terram* abdere, quod *Historici* tradunt, in more fuit. [*Anno CCCCXVIII*, ait *Chronicon Saxonicum*, *Romani coacervarunt omnes qui essent in Britannia auri thesauros, ac partim in terram occultabant, ubi nullus reperire posset, partem in Galliam secum asportarunt.*] Sed, qui ad rem nostram propius accedit, ita *Willielmus* (1.) *Malmesburiensis* [*Scotorum & Pictorum incursione mortales multi cæsi — turbati Insulani, qui partim sepultis thesauris, quorum plerique in hac ætate defodiuntur, Romam ad petendas suppetias ire intendunt.*] Hoc autem A. D. factum est *CCCCXLIX*. Post *Romanorum* ex hac *Insula* discessum, eorum pecunia non abscondita utebantur aliqua *Britanni*, quam etiam, sub adventum *Pictorum & Scotorum*, humo mandavere. Raro post hæc in communi usu, apud *Britannos*, *Romana* fuit pecunia: suffecta, in ejus locum, est *Saxonica*. Nam de Nummo veteri

Bri-

Ostendunt
Nummi,
ibi inventi.

Quo tempore desit
usus Romanae
apud nos
pecuniæ.

(1.) *Lib. 1. Cap. 1. De Gestis Regum Anglorum.*

Britannico, (cuius in permutationibus usum memorat *Julius Cæsar*) constat eum, edicto *Romanorum* Imp. [*Ne quis in Britannia Nummis, nisi signatis Cæsarum Imaginibus, uteretur,*] de quo edicto (1.) *Gildas*, fuisse jam olim suppressum.

AB hoc oppidulo *Tona* labitur orientem versus, & Rivulis hinc illinc aucta, *Vallem* permeat, (in qua *Taunton-Dean*) omnium fertilissimam, frugum & fructuum ubertate celeberrimam, neque Agro sive *Brabantico* sive *Longobardico* facile cedentem.

Tona ad-
luitur Re-
gio ferti-
lissima:

In qua A-
helney.

Hic *Tauntonæ*, Lanificiis celebri, nomen dat. Milliarium cursu pene recto, circiter XX, a prima scaturigine confecto, nonnihil ad Boream flectens, secum *Jvello* miscet. *Tonæ* fluvio, in *Jvellum* illapsuro, adjacet *Athelney*, locus in Paludibus eminentior, & qui olim non nisi difficulter adiri potuit. Huc *Ælfredus* Magnus ille *Saxonum* occidentalium Rex, a *Danis* in fugam actus, se corripuit, & in *Bubulci* tugurio delituit: qua de re plura, in (2) *Dissertatione*, de huius Regis *Cimelio* ibi dudum invento. De *Athelney* notandum est, non ejus situm in angulo fluviorum *Tonæ* & *Jvelli*
con-

(1.) *In Historia. Sect. V. (2.) Fine Vol. II.*

confluentium acuto esse, quod a Clariss.
 (1.) *Spelmanno* dictum; sed extra, in an-
 gulo obtuso, prope *Tonam*: Deinde, No-
 men ejus primum *Athelney* fuisse; quod,
 ob Nobilium ad Regem *Ælfredum* ibi
 concursum, in *Æthelingaigge* (*Saxonice*
 vox hæc Insulam Nobilium significat) mu-
 tatum est: postea nomen antiquum in
 usum denuo revocari; non autem (quod
 Cl. (2) *Camdenus* innuere videtur) locum
 hunc initio dici *Æthelingaigge*.

§. III.

JVELLUS Fluvius in *Durotrigum* terræ De Jvello
 illa parte oritur, quæ nunc *Strangwario-* Fl.
rum est Vivarium, amplissimæ & ditissi-
 mæ illius Gentis hæreditas, & Domus al-
 tera, sane quam augusta, *Melbury* nomi-
 nata. Flexiones & diverticula Fluvius
 iste permulta habet, donec in Septentrio-
 ne, facto circiter sexaginta milliarium de-
 cursu, in Fretum *Sabrinianum* influit.
 Non longe a Capite, propter Aquæ ri-
 vum, *Jvellus* est oppidulum, a Fluvio no-
 men

(1.) *The Life of King Ælfred the Great, Lib. III. Sect. II.* (2.) *Vide ejus Britanniam, in Comitatu Somerset.*

men accipiens; qui declinante, sæculis hisce novissimis, *Ischali*, (ut ex aliis aliæ nasci solent Urbes, Provinciæ, Regna, & Imperia) non parum auctus est; hodieque Linc, quo abundat ea regio, fabulone rubicunda, & ex eo confectis, in foro venum datis, celeberrimus est.

§. IV.

De Cado
Fl.

CADUS in *Jvellum* se exonerat; qui ab oriente currens, apud originem *Camaletum* habet, tam arte, quam natura collem munitissimum: de quo subter in suo loco. Paulo infra confluentiam, *Ischalin* præterfluit; Urbem olim præclaram, neque nunc ignobilem; utpote in qua conventus sint de Repub. frequentes; eique nomen imponit *Ivel-Chester*, vulgo *Ilchester*. Deinde, accedentibus uno alteroque ex aquilone Rivo, *Tonam* completitur, sinu suo fovet, & juncta aquarum vi in *Sabrinam* effunditur.

§. V.

De Bryo
Fl.

PROPE effusionem ostio vicino *Bryo* fl. se exonerat: oritur hic Fluvius in oriente juxta *Sturiodunum* (*Stourton*;) ubi cer-

cernuntur hodie Munitiones; sed utrum hæ *Romana*, an *Saxonica*, an *Danica* sint originis, id ne utiquam apparet. Hac regione Pagus est *Charlton-Musgrave* (liceat enim mihi pro Domo mea orare) qui a nostris Hominibus, ibi sedem, ducentis ante annis & quod excurrit, habentibus, cognomen trahit: in Tabula *Speediana*, ne dicam alias, id excusum est, ut ab aliis in vicinia *Charltonis*, (qui numero quamplures sunt) distingueretur. Retinetur Nomen, at Hæreditas, ex defectu generis masculini, per fœmininum alias avertitur.

OPPIDULUM *Bruton*, quasi *Bryton*, ab hoc Fluvio nominatur: Fluvius hic, cum *Ivello* dicam, an *Pedredo*, (nam utrumque nomen in usu fuit, sed hoc recentius) eodem alveo, nonnunquam *Evelmouth* appellato, se in Æstuarium fundunt; quod a Græcis Ὀυέξαλα, Latinis

Nomen
Ὀυέξαλα
datum a
J. Frontini mili-
tias

Uzella, & nonnunquam *Vaxalla* dicitur: quorum primum, a postremo duci, videtur; ut & medium, literis aliquantulum mutatis. Ὀυέξαλα εἰσχυσις cum sit apud *Ptolemaum*, qui sub *Antonino Pio* floruit, probabile est a *Julii Frontini* militibus (qui in *Siluribus* subigendis occupati, com-
meatum e *Belgio* mari transvectum acci-
perent)

E

perent)

perent) Fretum hoc *Sabrinianum* iterum
 atque iterum navigantibus, id *Æstuario*
 fuisse nomen inditum; sæculo jam a *Chri-*
sto exeunte primo; ante *Ptolemæum* di-
 midio. Hi duo Fluvii, *Bryus* scil. & *Ivel-*
lus, seu *Pedredus*, una cum iis, qui in il-
 los sese fundunt, planitiem illam in *Belgio*
 occidentali pinguem & lætam, ab oppido
Wilscomb ad *Bruton*, XXVII circiter mil-
 liaria longam, ab *Ivello* oppido ad Fretum
 usque XXV milliaria latam, irrigant, &
 mira fertilitate donant.

§. VI.

De Axa
 Fluvio.

FLUVIUS de quo proxime verba
 faciemus, *Axa*, & interdum *Vexalla* di-
 citur: ex *Ogonis* Antro effluit, ipsumque
 illud Antrum, Aquarum mutato cursu,
 fecit. Nam cum olim (dicam, quod mi-
 hi verisimile videtur) ex ore superiori,
 quod Antri nunc est, erupit Aqua, nul-
 lum omnino fuit Antrum: postea vero sub-
 tus erumpente, & Antri, quod nunc est,
 a latere Rivo effluente, (qui etiamnum
 intimo ejus penetrali, tum auditur, tum
 etiam visitur) Antrum est effectum.

DILAPSUS aliquot milliaria Fluvi-
 us, Oppidulo nomen *Axmister* impertit:
 De-

Deinde, cursu sinuoso in *Sabrinam* se, ex-
 adversum Insulæ *Steepholms*, effundit,
 Oppidulum istuc olim appellari *Vexam*
 (a Fluvio procul omni dubio) tradit
Harrisonius: qui de Fluviis *Britannicis*,
 ex *Lelando*, scripsit omnium enucleatissi-
 me. Verum, uti patet huncce Fluvium
 aliquando dici *Vexallam*, ab ejus ostio,
 non procul a *Pedredi* (sive *Ivelli*) *Bryique*
 concurrentium ostio communi, in Fretum
Sabrinianum aperiente, *Ptolemæus*, opi- Ptole-
 nione nostra non satis accurate, nomen mæi Er-
 'Ουέξαλαν, quod est istius Fluvii nomen, ror.
 huic attribuit *Æstuario*; ut & eum qui se-
 quuntur, omnes.

§. VII.

AVONA sequitur; cujus Nomen *Brit-* De Avona
tannice Fluvium generatim acceptum, Fluvio.
 hic cum Latina terminatione speciatim
 hunc Fluvium, ut alibi similiter alios,
 significat. Oritur hic Fluvius in *Belgii* ea
 parte, quæ maxime in septentrionem ex-
 porrecta, *Dobunorum* terræ contermina
 est: unde se ingenti ambitu incurvans,
 Fluvios minores ex utraque parte accipit;
 quibus insigniter abundans, tandem eo
 descendit, ubi via militaris a *Verlucione*,

(*Westbury*) eum oblique sc̄cat, & alii mox a *Durocorinio* (*Circiter*) juncta, *Aquas Solares*, pari fere a Fluvio distantia, contendit. Uno ab Urbe lapide, Fluvio (sic, uti *Viæ*) *Julii Vitalis* Sepulcretum adjacet; de quo alibi. In flexu ejus notabili, tamquam in Amphitheatro, Urbs est. Hinc in *Sabrinam* præcipitans, in ejus gremium post decem milliaria cupide recipitur.

NATIONES *Britannicæ* Fluviis sæpenumero distinguuntur, earumque Termini signantur; nimirum, quoad ejus fieri potest: quod tamen hic aliter multo: Nam *Belgium* hic ultra *Avonam*, extenditur; quod ostendunt *Aquæ Solis*, ejus (affirmante *Ptolemæo*) Urbs, ultra *Avonam*, eo ejus latere, quo sunt *Dobuni*, posita.

TRADIT *Tacitus* [*effusis in agrum Sociorum hostibus, detrahere arma suspectis, cinctosque castris Antonam & Sabrinam Fluvios cohibere (Ostorium) parare.*] Mirum, quantum hic locus Interpretum exercuit ingenia. Qui *Antonam* hic pro *Aufona* (*Nen*, *Northamptonæ* Fluvio) poni volunt, non attendere videntur, istam
Au-

Aufonam, mediterraneo ortam, in Oceanum Germanicum adeo recta tendere, ut ea, cum *Sabrina*, utcunque communita, hostes nequeant cohiberi. Pro *Aufona* proculdubio legendum *Avona*, & Præpositio *inter*, quæ transcribentium incuria videtur in MSS. omitti, restituenda: ficque legendum [*Hostes, cinctos castris, inter Avonam & Sabrinam Fluvios, cohibere [Ostorius] parat.*] Omnino hic loci Præpositio necessaria, qua restituta tenebræ dispelluntur: Vult enim *Tacitus*, [*Ostorium hostes, quorum magna pars Silures erant, in Dobunorum agros, qui Romanis Socii erant effusos, Castris cinctos ex intervallis, inter Fluvios hosce cohibere velle.*] Quæ utique significatio, & cum Historici mente, & decursu Fluviorum, cum primis convenit. *Romanis Avonam* hancce magno fuisse præsidio tutelæque, sic, ut Prætenturæ vicem habuerit, probabile est.

Taciti emendatio.

§. VIII.

FLUVIIS iis, qui in occidente & septentrione se exonerant, absolutis, ad eos

Ptole-
mæi Τρι-
σάκτου.

¹ Vide Camdeni Dobunos, in initio, & Dionem, Lib. LX.

eos circuitu facto jam denique transibo, qui in Oceanum *Britannicum* decurrunt. Horum primus *Τεσθάλω* a *Ptolemæo*, *Tesse* hodie dictus, longe a mari oritur, per regionem amœnissimam fluit, & cursu non multum impedito, amnicas plures facit insulas; donec in sui nominis *Æstuarium* aperit. Alium paulo infra Fluvium recipit hoc *Æstuarium*; qui tametsi nullo a veteribus nomine, quod ad nos pervenit, insignitus, Urbibus claruit duabus, quarum altera *Venta Belgarum* (*Wintchester*) supra adjacet; altera *Clausentum*, (*Old Southampton*) infra prope *Æstuarium*.

§ IX.

Alauna,
sive Avo-
na altera. HINC in occidentem eunti, *Avona* dicam altera se ostendit, an *Alauna*? Hoc illi nominis in Anonymo *Ravennate*, & *Ptolemæo*, quorum forsitan autoritate ductus, idem usurpavit Doctissimus *Camdenus*; prius illud *Lelandus*, *Harrisonius*, aliiquæ complures. Nolo in re tam obscura, neque magni momenti, tempus impendere. Quilibet ingenio suo, per me fruatur. Unum hoc adjiciam, in *Britannia*, secundum *Camdenum*, plures *Avonas* esse Fluvios; & secundum *Ptolomeum*

μαυμ Ἀλαῖνον, Ἀλαύνον, Ἀλαύναν: ut in hisce Fluviorum nominibus decipi, sit facillimum; nec quidem gravi culpa.

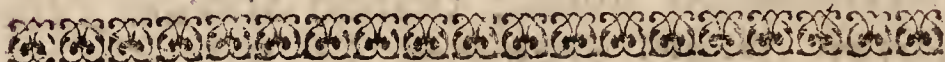
ORITUR hicce Fluvius supra, apud *Wolf-hall*, non procul ab *Atrebatiiis*; ubi *Sancto-Mauri*, Gens Honoribus & Divitiis ampla, sedem olim habuere. Hinc ad mare, recto fere tramite festinans, *Sorbiodunum* alluit; deinde *Sturam* (*the River Stour*) accipiens, in *Britannicum* effluit oceanum. Ante vero quam effluat, per milliaria aliquot *Durotriges* a *Belgis* separasse, & hisce Populis terminos statuifse, non immerito credi potest. Hujus & *Trisantonis* ostia dicuntur a *Ptolemæo*, Ἀλαῖνε & Τεισάντων ὄ ποτ: ἐκβολαί.

Hæc de Fluviis *Belgii* nostri, veteribus notis.

C A P.

C A P. III.

De Belgii Divisionibus.

§. I.

Belgii
pars a Segontiacis
olim habitata.

TSI per multa annorum sæcula *Belgii* nomen apud nos duravit, Terræ tamen ille tractus, qui eo significatur, hoc tempore varias, non re solum, sed & nomine tenus, mutationes subiit. Ut ab initio rem hanc deducam, *Belgium* nostrum, ut in Tabula depictum est, includit illam Regionem, quam olim *Segontiaci* tenuere, quorum Metropolis *Vindonum*, hodie *Silchester*; (de quo posthæc in *Urbibus*). Populus iste i *Julio Casari*, una cum *Ancalitibus*, *Eibrocis*, *Cassis*, aliisque, missis legationibus, sese dediderunt. A *Belgis* autem, quod verisimile domiti subjectique, (ut erant *Britan-*

i *De Bello Gallico, Lib. V.*

tannicarum inter se nationum bella frequentissima, & omni imbuta odio) usque adeo ab iis extincti sunt, ut præter eorum nomina, vix quicquam hodie superfit. Terra eorum veteri *Belgio* fuit, jure belli, additamentum.

§. II.

BELGII pars alia est in continente mediterranea, alia prorsus Insularis, scil. *Vecta*; quæ omni fere ævo ad *Belgium* (uti nunc dierum ad Comitatum *Hampshire*) pertinere judicata est: Etsi enim ante *Belgarum* in eam descensum, uti etiam post *Romanorum* ex ea discessum, (quod a *Guil. i. Harrisono*, viro certe literato, & in describenda *Britannia* diligenti, *Lelando* uti suspicor, Auctore, pronunciatum) Regibus suis subjecta fuit; stante tamen tum *Belgarum*, tum *Romanorum* apud nos imperio, *Belgio*, tamquam illius pars, annexa est: & quidem merito, nam illius est quasi *Propylæum*; quod, qui *Belgium*, vel eo loci *Britanniam* aggredi conentur, auspicato (ut de *Vespasiano* constat) aggrediuntur.

*Illius alia
pars Insularis.*

F

BEL

§. III.

Unde Severia dicitur, a Severo, a quo dicitur, a quo dicitur.

BELGII pars illa quæ *Sorbioduno* adiacet, a nonnullis *Severia* nomen obtinuit: Sed quo auctore, quave de causa, clam me est. [Severiani, inquit Nicolaus¹ Lloydius, vulgo *Wilt-shire-men*: teste (cognomine suo) *Lhuydo*, quorum *Urbs Severia, Salisbury, Urbs Angliæ inter Wintoniam & Dorcestriam*]. *Sorbiodunum* vult, quæ *Urbs* est inter *Ventam Belgarum & Durnovariam*; sed viam militarem calcantibus; nam recta euntibus longe devia est. Qui hocce nomen a *Severo* Imp. trahunt, tamquam ibi moras agente, nugantur omnino, & a viro nato acrique *D. Wharton*, non immerito iridentur. Si quid huic nomini a *Severo* insit, Beneficio cuidam ab Imperatore collato, ut erat ille beneficus, optime potest attribui. In *Lelandi*³ *Commentariis* legimus [*Wiltshire olim dicta Severia, propter Gentis savitiam.*] Sed in margine [*Ridicula Interpretatio, cum Severia a Severo Imp. dicta.*] Rem obscuram *Oedipo* cuidam in medio relinquam.

§.

¹ *Dictionario Historico-Geograph.* ² *V. Antiquitates Rutupinas. Pag. 64.* ³ *Collectaneorum Tomo Secundo, Pag. 397.*

§. IV.

NOTAT Doctiss. Galæus, ex Catullo,
 [Romanos *Insulam hanc nostram* & Bri-
 tanniam & Britannias dixisse, imo ante-
 quam in plures Provincias dividebatur:
 Deinde [Britanniam a Severo per Agge-
 rem a Clausento ad Gabrosentum ductum,
 ita dividi, ut omnis Regio, ad orientem
 istius Aggeris, esset Britannia Prima, quæ
 propius Mari et Romæ adjacet, & quæ
 Dioni est *in xivto*; illa autem ad Occidentem
 Britannia Secunda, & Dioni *in xvto*.] Se- Belgium
 cundum hanc Divisionem erat Belgium *pene omne*
 propemodum omne in Britannia Secunda: *in Britan-*
 nimirum omne, excepta *Vindomi* Urbe, *nia secun-*
 & angulo illo Belgii, qui in orientem *da.*
 maxime se insinuat.

CAP. IV.

De Belgii nostri Urbibus.

§. I.

Urbes in
Britan-
nia quales
ante J.
Cæsaris
adven-
tum.

URBES in Belgio nostro, ne dicam in Britannia, quales essent, ante Julii Cæsaris adventum, optime ex illo Auctore, harum rerum oculato teste, & ex Strabone disci potest. [Oppidum, ¹ inquit ille, Britanni vocant, cum silvas impeditas vallo atque fossa muniunt, quo incursionis hostium vitandæ causa, convenire consueverunt.] Hoc autem non tam Urbs populo habitata, quam Munitio videtur, qua is adversus hostem se defenderet, & tutum præstaret. ² Stra-

bo

¹ De Bello Gallico, Lib. V.

² Geogr. Lib. IV. Ed. Amstel. MDCCVII.

bo ad rem nostram apertius [Πόλεις δ' αὐτῶν εἰσὶν οἱ δρυμοὶ· περιελάξαντες γὰρ δένδρεσι κατεβλημένοις ἄρυχωρῆ κύκλον, καὶ αὐτὰ ἐψηαῦθα, καλυβοποιῶν, καὶ τὰ βοσκήματα κατασαθμύουσιν, ἔπειθ' εὐχόμενοι πολλὸν χεῖρον.] id est, *Urbium loco ipsis* (de *Britannis* loquitur) *sunt nemora: Arboribus enim dejectis ubi amplum circum- lum sepiervnt, ipsi Casas ibidem sibi ponunt, & pecori stabula condunt, ad usum quidem non longi temporis.* Καλυβοποιῶν, i. e. ex interpretatione *Budæi*, *Gurgustia* sive *Casas* faciunt. Enimvero *Londinium*, hodie totius universi *Urbs* sine dubio amplissima, *Basilicis* ornatissima, *Populo* refertissima, annis abhinc bis millenis abundavit *Tuguriis*, *Casis*, & *Gurgustiis*.

§. II.

ROMANI vero, rei militaris studio- Ex Ro-
mano-
rum Ca-
stris Ur-
bes.
si, ut arte ea, quam omnium maxime cal-
luere, victorias adipiscerentur, suoque
hanc *Insulam* adderent imperio. locos
eligebant hic illic siccos, sed ubi pabuli
& aquæ suppeteret copia, ad *Castra* idone-
os; valloque eos cingentes, aliasque mu-
nitiones adhibentes, in eos sese contraxere
ad sui defensionem: Hinc in hostes sub-
ito irrupere, & inopinato sæpe oppressere.
Quis

Quis in eorum Castris Portas quatuor, pari fere inter se distantia constructas; quis spatium ad vallum, quis Prætorium, quis Principia, quis Areæ reliquum pro militum ordinibus artificiose divisum observabit, & Urbis hodiernæ hæc esse rudimenta, ne dicam (ex *Vegetio*) *murtam* hanc *civitatem* esse, non opinabitur? Certe ex his initiis pleræque e nostris Urbibus cepere origines. Castra hæc, quod in plerisque constat, evasere Urbes, hodieque nomen *Chester* retinent: ad earum formam & modum aliæ postea complures sunt compositæ. Hæc de *Urbibus* his in Univerſum.

§. III.

Quorum
in Belgio
numerus
cenſetur.

SPECIATIM, Urbes sunt *Clausentum* (old South-Hampton); *Venta Belgarum* (Winchester); *Vindomis* (Silchester); *Brige* (Broughton); *Regnum vetus* (Ringwood); *Sorbiodunum* (old Sarum); *Cunetio* (Kennet); *Verlucio* (Westbury); *Iſchalis* (Ilchester); *Aquæ Solis* (Bath): de quibus ſingulatim.

§.

§. IV.

BRIG E apud *Antoninum* occurrit, & *Brige*,
Venta Belgarum M. P. XI. *Sorbioduno*
M. P. VIII, (quod a veritate non multum
abhorret) distare dicitur, iis interposita :
Hujus Urbis hodie nulla sunt vestigia ;
sic, ut de situ ejus sit dubitatio. Doctissi-
mis *Camdeno* & *Gateo*, quos hac in parte
sequor, eam ibi fuisse visum est, ubi Vi-
culus nunc dierum *Broughton*, in *Gate-*
Hundred, Comitatu *Hamtoniensi*; nimi-
rum illo terræ tractu, in quo sedem habet
Vir spectabilis *Robertus Eyre*, Eq. Auro-
tus, unus e Banci Regii Justitiariis, &
foli natalis, & Regni Ornamentum. Viâ reficit iti-
nerantes.
per hanc Urbem Militaris fuit, quæ ul-
tro citroque itinerantibus commodissima,
sic, ut Urbs ipsa defessis & anhelantibus
solatio fuit. Quicquid a *Sorbioduno* Cal-
cariæ, quicquid a Fabrica *Bathoniensi* rei
Ferrariæ, (ne dicam alia quamplurima) ad
Clausentum, in nationes externas exportan-
dum, veheretur ; quicquid etiam e con-
trario rerum externarum ad *Sorbiodunum*,
ad *Aquas Solis*, aliasque *Romanas* hac in
regione Munitiones, *Clausento* importa-
retur, hac via, perque hoc oppidulum,
id

id ferri probabile est ; ut & horum itine-
rantium ergo, (nempe ut medio, *Ventam*
inter & *Sorbiodunum*, itinere reficerentur)
ipsam originem cepisse *Brigen* non est
improbabile, idque sub Imperii *Claudiani*
exitum.

§. V.

Claufen-
tum.

CLAUSENTUM ad ostium Flu-
vii *Itchin*, ubi se in æstuarium ille *Tri-
santona* effundit, situm, plane ad Merca-
turam fieri videtur : Etsi enim Fluvius
iste navigia minime unquam actuaria tu-
lit, tamen illius situs in ostio istius Fluvii,
& ad illud Æstuarium, (in quo *Viam* mili-
tarem alteram a *Venta Belgarum* accipit,
alteram ad *Regnum* mittit, quibus ultro
citroque Merces tam exportandæ, quam
advectæ, portari possent) abunde mon-
strat, Urbem istam Mercaturæ, cui, præ-
sertim *Gallicæ* nuperis hisce sæculis servi-
vit, ab initio fuisse dicatam. Origines e-
jus proculdubio sunt ab eo tempore, quo
in *Britanniam* *Galli* primum transfretan-
tes, hoc finem e navibus descenderunt.
Vespasiano ex situ commodum fuisse judi-
co, cum ex *Insula Vecti* exercitum ille in
Belgio exposuit. *Belgii* nostri *Clausen-
tum*

tum fuit Emporium; quo tum *Ἐμπορί-
μα*, tum *εἰσαγώμα*, de quibus speciati-
infra, confluerunt. Distabat autem mil-
liare integrum aut amplius, a situ Urbis
Southampton hodie nominatæ, ea scil in-
terior. Munitionum etiam nunc vesti-
gia restant, appellata *Beavis-hill*, ac si
Belloveso, hujus Regionis *Herculi* se debu-
issent: His opponitur *Romana* statio a-
pud *Bittern*, quæ venerandæ antiquitatis
notas ostentat.

§. VI.

ATREBATIIS & *Cantiis* subjacere Regnum
vetus. *Regnos* asserit *Ptolemæus*, & *Antoninus* a
Regno Clausentum esse M. P. XX. tradit.
Nullus dubito, quin ante *Belgarum* e
Gallia in *Britanniam* adventum, oram cir-
ca *Clausentum* maritimam *Regni* incole-
rent, & ad Fluvium *Avona* congregati
Urbem ibi qualemqualem statuerent:
postea *Belgæ* in eam navibus exscendentes,
Regnos ab isto ditionis suæ angulo versus
orientem expellerent, *Regni* nomen a pri-
mis ejus conditoribus servantes. Hoc ni-
daretur, nescio quo pacto *Cæsari* & *Ptole-
mæo*, ex altera parte Itantibus (ut in Ca-
pite primo ostendimus) satisfaceret. Certe
G qui

qui oram hanc a *Regnis*, meditullium a *Belgis* simul semelque teneri volunt, *Belgarum* omne commercium cum *Gallis* intercludunt, Auctorumque illi nobilissimo pari se opponunt.

§. VII.

Vindomis Segontiacorum Metropolis:

SEGONTIACI Metropolim habere *Vindomin*, ab *Antonino* dictam, a *Camdeno* *Vindonum*: Erant illi *Regnis* & *Bibroecis* finitimi, & ex eorum numero, qui legationibus missis *Cæsari* sese dediderunt: Unde ab eo, in immortali ejus *Comentario*, memorati, nomen alias perituum, ad hunc usque diem ab oblivione vindicatum habent. In *Gallia* caput Gentis suæ (*Doctiss. referente Galæo*) *Vindinum* agnoverunt, unde in his regionibus huic Metropoli gentile nomen, quod in *MSS.* aliquando *Vindini* legitur, imposuerunt. Eum terræ tractum incoluere, qui secundum *Angliæ* divisionem ab *Ælfredo* factam, appellatus est, *The Hundred of Holeshot*. A *Vespasiano*, quod verosimile, victi, & a *Romanis* tandem penitus subjugati, *Belgis* accessere, cum illis in unum corpus coaluere, & nomen suum amifere: nisi quod eorum Metropolis a *Britannis*

Qui Belgis accessere.

I *Caer-*

1 *Caer-Segeint* dicta, totius nationis veterem appellationem quodammodo retinuit.

PRÆCLARAM & magni nominis Urbem hanc fuisse, sat testantur reliquiæ; quæ tametsi vetustate obrutæ, priscae tamen magnitudinis indicia servant. Plurimi hic Nummi, a Clariss. *Camdeno* effossi, *Constantini* jun. se fuisse confitentur. Averso latere *Ædificium* hic ab eo constructum ostendere videntur. Earum Inscripção fuit PROVIDENTIÆ CÆSS. De *Constantino* alio Purpura hic induto, contra *Honorium* pugnante, in Presbyterum desinente, Capite demum truncato, plurima Fabulis purgata congeffit Doctiss. *Camdenus*: quem vide.

*Præclara
fuit hæc
Urbs.*

MURI sic satis integri hodie cernuntur, quos olim altiores fuisse constat. *Camdenus* enim has Antiquitates curiose spectans, in Angiportum, terra jam aggesta pæne obrutum, manum vix immittere potuit. Eorum ambitus est milliaria duo, terræ jugera numero octoginta comprehendens. Plurimæ hic effossæ In-

G 2

scriptiones

1 Ut ex *Alfredo Beverlacensi*, *Hen. Huntingdonensi* & *Nennio* patet.

scriptiones, quod dolendum, interciderunt:
superest una, quæ est hujusmodi.

MEMORIÆ
FL. VICTORI
NÆ. T. TAM.
VICTOR CONIVX
POSUIT.

Quid autem sibi vult, ἐπιχόμῃ.

§. VIII.

Cunetio. *CUNETIO*, secundum *Antoninum* (i-
tinere XIV) a *Verlucione* (*Westbury*) di-
stat MPXX, a *Spinis* (*Spene*) MPXV;
quæ illius distantia Oppidulum *Kennet*,
ea voce significari contendunt: confirmat
ipsius vocis sonus & derivatio: quid enim
aptius, quam a *Cunetio* derivari *Kennet*.
Fluviolo sui nominis alluitur, qui in occi-
dente paulo altius scaturiens, *Spinas*, ubi
statio quondam militaris, præterfluit, &
cis *Callevam* (*Henly*) in *Tamesin* Fluvium
influit. De Lapidibus altis, immensa
magnitudinis, quos *Diaboli Discos* appel-
lat vulgus, plurimæ sunt conjecturæ qua-
rum unam ¹ alibi tangam: De hujus-
modi

modi aliis vide O, *Wormii* i Monumenta Danica.

§. IX.

VERLUCIO apud *Antoninum* occur- Verlu-
rit, & *Cunetione* M. P. XV, *Aquis Solis* cio.
M. P. VI, distare traditur : quæ illius
hinc atque hinc distantia, situm ejus e-
undem fuisse, qui nunc *Oppiduli West-*
bury, demonstrat : His adde quod Fluvi-
us, qui huic allabatur *Oppidulo*, a non-
nullis *Were* appellaretur ; quod vocabu-
lum olim *Vere* pronunciatum est, & a *Ver-*
lucione trahi, velei nomen impertiisse possit
existimari. Veteris porro *Urbis* vestigia,
quæ novæ adjacent, una cum thesauro
Numismatum Romanorum, in iis effosso,
idem confirmant. Hæc cum *Oppidulo*
Warminster omnino fere defunt, non est
quod ejus locum veteris fuisse *Verlucionis*
(quod tamen *Clariff. Camdeno*, & secun-
dum illum *Burtono* placuit) arbitremur :
ex altera parte stat *Galæus*.

§.

Ἰσχαλις Ἰσχαλις a *Ptolemæo* memorata, non autem ab *Antonino*, (quod a *Clariff. Camdeno* perperam affirmatum est) Fluvio *Ivello*, sive contractius *Illo* alluitur: (de quo in Capite præcedenti :) Unde nomen ejus *Anglicanum Ill-chester*. Terra circumjacens totius *Belgii* pinguissima est, & *Bobus* præcipue faginandis idonea: ex nullo enim *Belgii* (ne dicam *Britanniæ*) tractu Caro Bovina melior ad onerandas optimatum mensas, & ad *Nautas* alendos emitur: Unde magna vis ejus quotannis *Londini* venit, & sale condita, *Clasfariis*, nunc in *Mare Balticum*, nunc in *Mediterraneum* navigantibus, annonæ est.

Veteres

Britanni
neque Caseum,

PRÆTER hujusce Pascui fructum hunc commodissimum, *Romanis*, uti conjiçio, *Caseum* & *Butyrum*. hæc regio, tamquam vectigalia, præstabat. Utriusque usum in *Britanniam Romanam* vel primum intulere, vel multum promoverè. De *Caseo* manifestum est ex *Strabone*, illius conficiendi modum, apud *Britannos*, minime communem esse, sed tamquam in secretis habitum. At *Romanis*
huc

huc appulsis cum ufui fuit ille frequentiffimo (nam ex *1 Spartiano* patet exercitum eo *Romanum* magna ex parte vesci, unde Caseum ille ponit *in Cibis Castrensibus*) hinc constat *περὶ τοῦ ἐστῆν* in *Britannia Romanos*, idque postulante exercitu maxime pere; exercitu inquam, cuius Præfecti gulæ & lautitiæ erant omnium deditissimi. Ut enim optimæ notæ Caseus hoc in Agro fieri ab antiquo solitus est, hinc *Romanos* hæc cupedia traxisse facile est arbitrato. [*Aqua & Pane simplici contentus Epicurus, Caseum addidit, quando Genio indulgere & sumptuosius convivari libuit 2.*]

BUTYRUM magis in dubio, sed quod explicatione brevi diluitur. Certissimum est, veteribus *Romanis* (florente scil. *Repub.*) *Butyri* nullum aut rarum fuisse usum; nescierunt illi, Lactis partes separandi modum. Quid, quod in *Athenæi Deipnosophistis*, omni fere ciborum genere saturatis, nulla omnino *Butyri* mentio. *Hippocrates* plus semel habet *Βούτυρον*. Oleo *Romani*, illius vice, utebantur *3*: Eo Carnes & Pisces, antequam assarent, (ne intestinus eorum & pro-

Neque
Butyrum
habuere.

1 In *Hadriano*. *2* Vide *Gassendum, de Vita & Moribus Epicuri, Lib. VI.* *3* *H. Casauboni Animadversiones in Athenæi, Lib. X. Cap. X.*

proprius humor efflueret) inungebant: uti etiam *Arabes*, ut ex *Averroë* constat. Sub initium Imperii *Romanis* in usu esse cœpit *Butyrum*, a *Barbaris* oriundum: *Barbarorum* primi, quantum scimus, *Scythæ*, qui *Lacte* plurimum alebantur, id ex *Equino* compararunt: Modum exhibuit sive *Hippocrates*, sive *Polybus*, Libro quarto ¹ *ἢ Νέσσω*: & ante illum ² *Herodotus*. Sunt qui *Butyrum* initio *Pharmacum*, potius quam *Cibum*, esse volunt; & quidem ³ *Celsus*, secundum *Hippocratem*, eo non uno loco tam quam medicina externa utitur; sicut etiam ⁴ *Scribonius*, *Claudii Imp.* in expeditione *Britannica* Medicus; qui forte cum *Britannis* id omnium primus communicavit, vel iis commendavit. *Barbararum Gentium* hic lautissimus *Cibus*, (sic a ⁵ *Plinio* dicitur) & qui divites a plebe discernat. *Opsonis* pro oleo admisceri, ut & *Placentis*, *Adipis* vice, tradit ⁶ *Dioscorides*.

Hoc iis
forte com-
mendavit
Largus.

Ischalis
Origo.

PROPTER hæc cibaria, non minus utilia quam grata militibus, reliquaque exercitui necessaria, quibus hæc Regio fem-

¹ *Señ. XXV.*

² *In Melpomene, Señ. II.*

³ *Lib. IV. Cap. XV.*

⁴ *Comp. Med. XLIII.*

⁵ *Lib. XXVIII. Cap. IX.*

⁶ *Lib. II. Cap. LXXXI.*

femper abundavit, & ad *Dunmonium* ut aperiretur via, fieri existimo, quod *Ivelli* ripa Castrum, *Boadicia* cum suis jam devicta, exstruerent *Romani*; idque demum in Urbem crevisse. Hæc videtur hujusce Urbis origo.

§. XI.

SORBIODUNUM a *Sorbis*, qui magna hic proveniunt copia, nonnulli ducunt: *i* Vocali, propter *Ἰσπυρίαν* (ut in *Novioduno*) interposita. Certissimum autem est, vocabuli partem posteriorem ex Lingua veteri *Britannica* desumi; in qua *Dunum* significat *Collem*, hodieque in vernacula retinetur [*a Down*]. *Romani* in locis altis aridisque Castra ponere solebant; quod ex *Vegetio* patet, & exemplis ostendi potest innumeris. Doctiss. *Galæus*, *Sorbioduno* & Regno, *Belgii* nostri Civitatibus, duas in *Rhætia* Stationes, hisce nostris *ἰσπυρίαν*, in Tabulis *Pentingerianis*, sese proxime excipere, notavit: unde arguit acutissime, nostras hæc Civitates, a militibus in *Rhæticiis* iis antea merentibus, nomen impositum accepisse: quod utique non improbabile.

Sorbiodunum,

unde sic appellatum.

§. XII.

Venta
Belga-
rum,

Unde di-
citur.

DE *Ventæ* Etymologia, magna quidem, & adhuc sub iudice lis est. Alii ab *Albionum* [*Aven*] quod significat *Amnem*, eam derivant: quoniam Urbs est ad Amnem posita. Hoc autem nimis peregrinum; Urbes enim in *Britannia* fere omnes, hac ratione *Ventæ* dicerentur, utpotè juxta Amnem aliquem exstruētæ. Longe probabilior eorum opinio, qui *Ventam* a veterum *Britannorum* [*Gwen*] deducunt; quod significat *Album*. Creta, quæ in hac regione, præsertim in viis frequentibus, altis & tritis, quæ in Fodinis & apertis terræ visceribus, maxime vero in oriente, ubi *S. Magdalena* Collis præruptus eminent, copiosa cernitur, admodum conspicua, & spectatorum oculos perstringens, *Albæ* seu *Ventæ* nomen huic Urbi potuit, quod a vero non alienum, impertire. Sic *Alba longa*, *Alba Regia*, & *Leucas* a Colore dicitur.

BELGÆ in hanc Insulam e navibus exscendentes hunc locum adorti sunt, & ab iis ibi commorantibus *Venta Belgarum* appellatur: uti aliæ *Ventæ* a populis, *Venta Silurum*, & *Venta Icenorum*.

UBI

UBI Ptolemæus enumerat Belgarum Prima e-
jus men-
tio. Urbes, ex iis una est *ἄβελσα*, quæ hujus Urbis prima omnium mentio, & in Antonino legitur *Venta Belgarum*. Saxones eam *Caer-Grwent* dixere, i. e. *Albam Urbem*, quæ a nobis stat derivatio.

DE hujus Urbis situ, nulla potest esse dubitatio, quando prædicti Auctores, Viæque militares, & locorum distantia, uno ore testentur, & omnino comprobent eum fuisse, qui Civitatis hodie *Winchester* appellatæ; magnique nominis eam apud Romanos fuisse, Nummi & Balnea, ibi detecta, satis confirmant. Nummi
in ea Ro-
mani,
Balnea, &
Textrina.

SACRA hic Textrina fuit, sive ¹ *Gynæcium*, [*texendis Principis militumque vestibus, naviumque velis, stragulis, lin- teis, & aliis ad instruendas mansiones necessariis accommodatum*] ut de eo ² *Pancirollus*. Erat etiam *Procurator Gynæcii*, quod ex *Notitia* patet. Quibus hoc adjiciendum, huicce *Procuratori*, *Canum* item publicorum, sive Imperatorum, fuisse curam : de quibus alibi.

CERTISSIMUM est, ætate ¹ *Zosimi*, tam in Pagis, quam in Urbibus esse *Μοναχῶν συστήματα πολυάνθρωπα*, i. e. *Cænobia*

H 2

Mo-

¹ Vide Cuiacium in *Paratitlis ad Cod.*

² *Comment. in Notitiam Provinc. Cap. 38.*

Monachorum populosa. E quibus unum aliquod in Urbe *Ventana* conditum, *Constantem*, Filium *Constantini*, instruxisse, & in ordinem Monachorum cooptasse, volunt e nostris quidam Historici. Fundamento huic innixus Doctiss. *Burtonus* non dubitavit opinari Cœnobium hocce (quod a *Galfredo* dicta est *Amphibali* Ecclesia) in quo *Cæsareus* ille *Cuculliger* erudiri fertur, eo loci fuisse, ubi hodie Cathedralis Ecclesiæ terminus occidentalis: ibi enim *Parietina* vastæ molis, ex calce arenato optime conflata, crassa, dura, & compacta, tot sæculorum vim evicit, & nobilis ædificii monumentum etiam nunc conspicitur. Sed de *Constantis* in eo Educatione judicent eruditi.

IN *Ventæ* hujus suburbiis jam per annos ter centum, & eo amplius, floruit Collegium, a Beatissimo *Wiccano* conditum, & munifice dotatum; quod, omni genere Literarum, Viros eruditione & doctrina claros initiavit, Reipub. Vindices, & præclara ejus Ornamenta. Utinam Auctor Alumnus esset tam Illustri Gymnasio dignus.

§.

§. XIII.

IN *Belgicis* Antiquitatibus occurrit Cænobium
 unum, quod admirationem magis, an Glasten-
 rifum moveat, est in dubio. Monachi burienſe
Glaſtenburienſes, ut Cænobii, antiqui-
 tatem ejus celebrando, nomen evehe-
 rent, *Ina* Rege minime contenti Funda-
 tore, multis ante eum ſæculis Inſulam
Avaloniam, & terræ complures *Hidas*
 (ita olim loquuti fuerunt Homines *Angli*)
 ab *Arvirago* Rege, ſe accepiffe, primo
 ſomniare; tum inter ſe otioſe garrire;
 deinde figmentis ſuis fidem adhibere;
 denique in perpetuam rei memoriam, ea
 in Cænobii Chronica referre. Ex iis, ut
 egregius ille Fabulator, *Capgravius*, *Joſe-*
phi ſui *Arimathenſis* vitam adornaret,
 hanc *Hiſtoriæ* medullam, hoſce *Floſcu-*
 los excerpſit, *Scripto*que ſuo inferuit; ut
 & alii ejuſdem generis *Voluſii*, ejuſdem
 generis *Annalibus* & cacatis chartis. In-
 terea i *Cuculligeri*, in *Monafteriis* aliis, non ab Ar-
 ſtomachari; *Fratrum Glaſtenburienſium* virago
 glo- funda-
 tum.

i *Chronicon* S. Auguſt. M. S. ab *Epifcopo* *Vigor-*
nienſi, *Antiq. Britan.* Pag. 26, citatum.

gloriationem nimiam moleste pati; Antiquitatem, ab iis affectatam, deridiculo habere; *Inæ* Fundatoris eos commonefacere; itaque eorum tum audaciam, tum ignorantiam acriter increpare, vehementer objurgare.

COMMENTUM isthoc adeo prodigiosum & inane, ut sibi vix constare videatur, & a consuetudine somniorum minime absit, solidissimis evertit Argumentis Antiquitatum Auctor *Britannicarum*. *Arviragum* fuisse Principem *Britannicum*, ex *Juvenali* patet, qui hunc in modum *Domitiano* Imp. adblanditur;

*Regem aliquem capies, aut de temone Bri-
Excidet Arviragus.* (tanno

Principem eum fuisse *Britanno-Belgicum*, nullo alio, quod sciam, monumento, præter hæc *Glastenburienses* Fabulas (*Legendæ* vulgo appellantur) ostendi potest. Sed (quod affirmat idem Auctor admodum Reverendus) verisimile videtur, *Arviragum*, fortem & animosum virum, *Romanorum* apud nos imperium ægre ferentem, post *Agricolæ* discessum & *Sallustii Luculli* mortem, motus eos civiles excitare, qui ad *Hadriani* usque tempora

Motuum
in Britan-
nia Civilium
Auctor
Arviragus,

pora

pora continuarunt : ad quos sedandos, & *Britanniam* restituendam, Imperator huc cum exercitu venit. Nomen autem magnanimi hujus *Britanni*, patriæ defensoris strenui, *Arivogum* esse probat *Armachanus*, ex Numismate *Britannico* inter *κεμῆλια Cottoniana* servato, in quo legitur ARIVOG : Cujus a viro illo Doctissimo, aliisque rei nummariæ peritissimis probati, & ut opinari par est, genuini Iconem, ex Tabulis *Speedio* & *Camdeno* annexis, hic apponi fecimus.

Sive rectius Arivogus.

C A P.

C A P. V.

*De Aquarum Calidarum
Urbe.*

§. I.

*De Aquis
Calidis.*

ENIMUS tandem ad *Aquas Calidas*, Urbem totius *Belgii* longe celeberrimam, quæ primam harum ansam Antiquitatum præbuit. Quicumque situm hujus Urbis cum animo cogitaverit, ante illam conditam non alium fuisse judicabit, quam convallem modicam, collibus interjectam, & undique fere septam, fontibus abundantem, & ob eorum aquas æqualitate terræ retentas, paludosam : atque hanc fuisse loci faciem, multa quidem annorum sæcula, pro certo habeo. Tandem e vulgo sagacior aliquis, aut Cuticulam in Aquarum superficie Bitumineam,

mineam, aut earum alicubi Calorem observando, Fontes a ceteris Calidiores sejungi, canalibus & colliquiis separari, atque adeo puriores, quam antea, servari voluit.

§. II.

OTIO sane multum abutuntur, qui Thermas hæc Calorem & Virtutes precibus Sancti *Davidis*, vel Regis *Britannici*, *Bladud* appellati, incantamentis & Magiæ deberi contendunt: Etsi enim Magiam (ut de Sancti illius Precibus nihil dicam) *Britannos*, quod a ⁱ *Plinio* traditum, attonite celebrasse demus, nemo sanæ mentis existimabit, eam tam magni operis esse potuisse generatricem. Calor, omni ævo constans, ab initio rerum, & proculdubio naturalis, Arte nunquam adjuvante, fordes amovente, & Aquas alienas avertente, custoditur, augetur: idque forsan primo omnium a *Romanis* A. D. circiter XLIV & sequentibus, quo tempore *Belgium* in deditionem ii rede gere.

Britanni
Magiæ de
diti.

I

§.

§. III.

Romanæ
hæc Urbs
originis.

ALBIONES seu *Belgas* hac regione primigenios, huic operi manus admovisse vix credibile est; cum hujusmodi rebus eos delectari, vel minima ex parte assue fieri, nullo quidem indicio, nulla ratione probari possit. contra, certum est *Romanos* *Thermarum* amantissimos, sic, ut nulla unquam gens, nulla natio magis, fuisse. Erant *Romæ* tum multæ, tum magnificæ *Thermæ*. Ab uno *Agrippa* [*in Ædilitate sua, ipso commemorante, gratuita præbita Balinea centum septuaginta, quæ nunc Romæ, (ut ait i Plinius) ad infinitum auxere numerum.*] Porro, magnificas fuisse patet ex eo, quod eas *Lithostrato*, & *Encausto* pinxit, & *Pavimenta* ex *Vitro* posuit.

§. IV.

Claudius
Imp. A-
quæductus
restituit.

CLAUDIUS Imp. (ut ad rem nostram propius accedam) *Aquas*, a se cognominatas, ex *Fontibus* a *milliario XXXV*; item *Anienem novam* a *milliario LXII*

LXII sua impensa (ut testatur 1 Inscriptio) in Urbem perducendas curavit. Idem Arcus, Ductus Aquæ Virginis disturbatos a Fundamentis novos fecit, ac restituit.

HUJUS Imperatoris medicus, & in expeditione Britannica comes fuit Scribonius noster, qui Balneis in re medica 2 usus est adversus Epiphoram; alibique coloris incerti 3 commendat Emplastrum, quod in Balneo non excidet. Quin & incommoda Balneorum simulque commoda 4 Celsus recensuit; sic, ut illorum in medicina usum Romæ fuisse suo tempore frequentissimum, in exploratis sit.

Balneis
Celsus
Scribo-
nius u-
tuntur.

§. V.

HIC medicinæ apud Romanos status fuit, cum Britanniam ingressus est Claudius Imp. Belgium exercitus sub Vespasiano, cum Præfectis & Tribunis, aliisque primi ordinis militibus innumeris: qui cum omne Belgium peragrarunt, ut ex

Aquas ad
usum Com-
modiores,

I 2

Tro-

1 Gruteri Inscript. Pag. 176, l. 5. 2 Comp. Medd. N°. XX. 3 Comp. Med. N^o. CCXIV. 4 Lib. II. Cap. 17. Lib. V. Cap. 26. Sect. 28. Sect. 34.

Tropæo (de quo & alibi) *Claudiano* patet, itaque Fontem huncce *Calidum* adierunt, capi eos profecto necesse est, & multum delectari, tamquam viso in mediis *Britanniis Italia* delicio. Hinc facile est conjicere, vel ipsius Imperatoris, vel ex Præfectis & magni nominis in exercitu alicujus sumtu, seu privato, seu communi (*Scribonio* forsan hortante) Fontes aperiri, fordibus & inquinamentis liberari, fulcos & colliquias incidi, sicque Aquas ad usum commodiores fieri.

§. VI.

Sub Clau-
dio Imp.

Primum
fieri.

ATQUE hic, ut opinor, primus harum *Aquarum* honos; quem mox sequutus est, in *Domibus*, in *Urbecula* condenda labor & opus. Ut *Urbs Aquarum* ergo condita, sic ab illis *Aquæ Calidæ* dicta est; a *Ptolemæo*, Ἰδαία Θερμὰ; *Claudius*, qui *Græce* scivit, forsan nomen imponente. Ut *Urbem* hanc, & primam *Aquarum* curam *Albionibus*, sive *Belgis* indigena, nemo harum rerum prudens assignaverit; ita profecto quidem *Romanis* eam nemo illarum sciens abnegaverit.

§.

§. VII.

HISCE positis, existimare licet, *Romani* Romani milites
huc otiosè
confluxerunt. *manos*, quoties numero præter solitum magno ad hanc Insulam accederent, has ad *Aquas* sive immergendi, sive potandi ergo subinde confluisse, & de rebus arduis, de Imperio *Romano*, de Victoriis per terrarum orbem adeptis, aliisque id genus (uti nunc dierum moris est) coram inter se contulisse. Confluxere præsertim devicto jam dudum exercitu *Boadiceæ*, & de *Heroïna* ejusque in pugna fortitudine, deque *Thermis Romæ Neronianis* plurima fabulati sunt.

§. VIII.

MIRABUNTUR aliqui fortasse, neque *Dionem Cocceianum*, neque *Cornelium Tacitum*, de *Aquis* hisce verba fecisse; præcipue *Tacitum*, acri ingenio virum; in rebus civilibus observandis diligentem, & cum *Agricola* focero tempus in *Britannia* conterentem: at præterquam quod hujus Historici de *Britannia* tractantis magna pars intercudit, aliud adjiciendum; nimirum eum fuisse, tametsi
in

Unde Ta- in re civili diligentem & peritum, in re
 citi de A- tamen naturali non item. Adeo diver-
 quis his fos trahunt homines, diversa hominum
 silentium. ingenia.

§. IX.

Cujus eta-
 tis Andro-
 mache sit
 Britanno-
 Belgica.

BUSTUM illud, quod ad *Aquas Cali-*
das paucis ante annis effossum est, & *Do-*
mitiano Imp. sculptum, si usum ejus spe-
 ctemus, lautam & opiparam vitæ rationem
 a militibus actæ, omnino arguit. De
 hoc Busto, sub nomine *Andromaches*, in-
 fra Cap. XVII.

Et Tem-
 plum Mi-
 nervæ di-
 catum.

SUB hoc tempus Urbi accessit Tem-
 plum *Minervæ* nuncupatum, quod a *Do-*
mitiano forsan ædificatum: Certe ille plu-
 rimum huic Deæ solebat tribuere, eamque
 (ex testimonio ¹ *Suetonii*) superstitione co-
 lebat, utpote se illius filium haberi cupi-
 ens: Neque dubitare licet, quin hoc
 tempore *Minervæ* numini sacrarentur hæ
 Thermæ, secundum ² *Solinum*, ejusque sub
 præsidio ponerentur: unde postea *Palla-*
diæ dicebantur *Aquæ*. Neque diu post
Minervæ in Aquarum præsidio adjunctus
 est

¹ In Domitiano, Cap. IV. ² Cap. XXII.

est *Hercules*, qui *Thermis* præesse¹ solitus est, & *Minervæ* fuit carissimus. Erant hi Dei *Σύμβωμοι*, & *Aquarum* opera fœcia curam habuere.

CONTRA Romanos, cum *Silures*, *Arvirago* (sive potius *Arivogo*) duce, infurgerent, militiæ *Romanæ* frequentem hac in Urbe concursum esse, probabile est; tum *Aquarum* gratia, tum *Via* militaris ad *Trajectum*.

§. X.

BELLO hoc confecto forte a *Glevo* (*Glocester*) octogenarius ille *Decurio* venit, de quo veteris frustum *Inscriptionis* apud *Aquas* extans. [Forsan, ait Doctiss.

² *Galæus*, ad vires refocillandas huc delatus obiit.] Equidem novi grandiolem hoc

Decurione, *Dunmonium* nobilem, qui *Thermas* hæc frequentavit, & *Balneo Regis* diutius, quam a Medicis solet juberi, atque adeo in calidissimo ejus loco, (ubi nempe scaturiunt *Aquæ*) immorando, vires corporis, animi vigorem, quottannis supra quam quis expectaret, ad-
quilit, Decurio octogenarius huc accedit.

¹ Athenæi, Lib. XII. ² Ad Antonini Iter XIII.

quisivit, & demum pene Nonagenarius obivit.

§. XI.

Quo tempore Fabrica ibi erecta.

FABRICA sub *Hadriano* sacra hisce *Aquis* erecta est, & quidem, uti licet opinari, A. D. **CXXI**, quo tempore in *Britannia*, imo forsan *Aquis Calidis*, sub Fabricæ hujus erectionem, fuit Imperator ille, rei militaris studiosissimus: sed de hac re alibi. Unum alterumque hic addam; nempe hanc Fabricam Urbi magnum fuisse additamentum, sive Ædificia spectemus, sive Operarios, sive Advenas huc propter arma & utensilia confluentes. Deinde, Viam militarem *Aquis Calidis* ad *Trajectum*, sub hoc tempus absolutam reddi, ut nimirum inter *Silurum* *Ferri* *fodinas* & Fabricam modo dictam fieret commercium.

§. XII.

IMPERANTE *Geta Britannico*, hac in Urbe quamplurima fieri, ad ductus Aquarum restituendos, ad augendos, unde *Nymphæum*, sordium squalore factatum, amplius opere, cultuque melius reddebatur;

debatur, omnino verisimile est: Circa hoc tempus majorem elegantiam, ornatum, & utilitatem, quam antea, Thermas has adquisivisse, *Solini* verba videntur indicare. [*Fontes, inquit, in Britannia Calidi, opiparo exculti apparatu ad usus mortalium: quibus Fontibus præsul est Minervæ numen.*] *Solinus* scripsit exercitationes post initum a *Theodosio* Magno Imperium: Si ejus ætate, vel paulo ante præstarentur hæc ornamenta, memorasset auctorem *Polyhistor*; quare sæculo ante uno alterove facta fuisse judico. Nemo Imperatorum, ad faciendum apparatus hos opiparos, jam dicto probabilior: erat enim *Juvenis* natura magnificus, & liberalis; erat totius Insulæ cis *Tuedram* Præses; cumque *Aquis* hisce quæ necessaria erant, tam magni operis & expensæ reperirentur, ut fisco digna essent imperatorio, nec quis ad erogandos hosce sumptus *Geta* promptior aut paratior, illum opinari ducor fuisse, qui, ut *Calidos fontes ad usus mortalium excoleret*, eos denuo in terræ viscera altius fodiendo patefieri, canales evacuari, saxo forte quadrato muniri, Lavacra denique cum Soliis, Apodyteriis, Curiceis, aliisque ejusmodi necessariis fieri curavit: quorum gratia ab ordinibus *Statua* ei *Equestris*

Geta A-
 quas *Ca-*
lidas re-
stituit,
auxit.

erecta ; de qua in volumine altero de industria.

§. XIII.

Quo tempore hæ Aquæ Solis primum appellarentur.

HISCE fere diebus, hæ Thermæ primum *Aquæ Solis* appellatæ sunt : Certe primum apud *Antoninum* nomen id occurrit. *Antoninum* autem illum Auctorem *Itinerum*, fuisse *Bassianum* innuit *Doctiss. Galæus*, idque probabiliter. Proculdubio, salutem mortalium Aquis his restitui custodiri que solitam, inaudiverat Imperator in *Britanniis* agens ; neque absurdum, atque adeo factu dignissimum existimavit, has *Aquas* sacrari dicari que Medicinæ Deo & inventori. His addendum, *Bassiani* filium *Solis* fuisse Sacerdotem, ideoque dictum *Elagabalum*.

§. XIV.

Militiæ Romanæ lauta vivendi ratio, sub finem Imperii.

MULTA deinde sæcula fuit altum apud Auctores tam *Latinos*, quam *Græcos*, de *Aquis* his silentium ; ea proculdubio de causa, quod illorum temporum Historici, magnam partem intercidere. Superest *Dio*, sed & ille non parum mutilatus. Nihilominus, ex Pavimentis numero

mero permultis, ornatu celebribus, apud *Hasilbury, Wellow*, aliisque locis hac in regione compluribus, detectis, quæ vergentis Imperii sunt, abunde liquet, militiam *Romanam* ibi tum fuisse frequentem, laute vitam & dapsiliter agentem; ut infra plenius enarrabitur.

DE *Alexandri Mammææ* ævo res aper- Precipue
in hac Re-
gione.
tissima est. *Penates* undeviginti, nuper apud *Devisas*, una cum *Seria* detecti, planum hoc & manifestum reddunt. Cum his concordat *Julius Vitalis*, testis hac in re amplissimus, & probatissimus. Denique *Solinus*, Imperio cadente statum ac conditionem harum *Aquarum* luculenter exponit; Sic, ut nullo forsan ævo splendidiores aut magnificentiores cererentur. Novissimæ *Romanorum* ætati tribuenda videntur ea monumenta, quæ *Thermis* erecta, muris alibique infixæ, hodie sunt, vel pronuper fuere conservata. De quibus sequenti Capite particulatim.

CAP. VI.

De Romanis Aquarum
Calidarum Monumentis.

§. I.

ÆC cum a Doctiss. *Guidoto*,
 medicinam hac in Urbe pau-
 cis ante annis exercente, Viro
 multæ eruditionis, & Anti-
 quitatis in primis sciente, sint
 publicata, quæ ille lingua vernacula pub-
 licavit, ego in Latinam ea vertere, & Fi-
 guris ab ¹ eo & Cl. ² *Listero* sumtis illu-
 strare, hoc Capite fati esse ducam. Ex-
 hibentur ea Tabulis II. & III. quæ hunc
 in modum explicari possunt.

JUXTA Portam Borealem Inscriptio
 fuit, quam Tab. II. Fig. 1. incidi curavi-
 mus, sic legendam. De-

¹ *A Discourse of Bath, &c. Chap. X. Lond. 1676.*
² *Vide Acta Philosoph. Lond. N°. 155.*

Fig. 1.

DEC. COL. NEGLEV
VIXIANLXXXVI

Fig. 2.

VRN
IOP

Fig. 3.

LIIVSSA
SVXSO

Fig. 4.

ILIA
LIA

Fig. 5.

D M
SVCCPETRONIAEVIX
ANIIIIIDIXVDO
MXIVSEVICISARINA
FIL KAR FEC

Fig. 6.

DISMANIBVS
MVALERIVSM
RELATINVSCEQ
MLESLEGXXAN
XXSTIPENXX
H S E

Fig. 7.

CMVRRIVS
CFARNIENSIS
FOROIVLIMO
DESTVS MIL
LEG IIAD PF
IVLI SECVNDI
AN XXVSTIP
H

Fig. 8.

FORTVNAE
CONSERVA
TRICI
L. SENE CIA
NIVSMAR
TIVS. LEG
VI VICT

*Alteram hanc Tabulam, cum iii
in honorem Aquaru Calidaru
benigne contulit Vir Clariss.
CAROLUS BAVE, Thermiater eximius.*

CID. ID. CC. XIIIX.

Decurioni Coloniae Glevi, vixit
Annos octoginta octo. Legente Guidoto.
 De hoc Decurione vide C. V. §. X.

DE Literarum N & I, in vocabulo *Co-*
loniæ, ligatura, vide quæ in Vol. III.
 §. VI. dicuntur. *Glevum* (Glocester) *Ro-*
mana fuit *Colonia*; & in ea *Decurio* miles
 hic *Causarius*. [*Decuriones*, (ait *Festus*)
appellantur, qui denis equitibus præsent.]
 At *Pomponius I. C.* vult [*Senatores in*
Coloniis, ut etiam in Municipiis Decurio-
nes dici.] Et quidem *Foliaturæ* prope
Inscriptionem, eam viri cujusdam insignis
 fuisse arguunt, & opinioni *Pomponianæ*
 quodammodo favent.

§. II.

SEQUUNTUR alia perquam obscura.
 In Lapide sculpuntur Literæ Tab. II.
 Fig. 2, 3, 4, signatæ, de quarum signifi-
 catu ne quidem ariolari possum.

TUM *Inscriptio* Tab. II. Fig. 5, in-
 cisa; quæ sic legenda.

DIIS *Manibus* *Successæ* *Petroniæ*;
vixit annos tres, menses quatuor, dies no-
vem, Veteromulus & Victifarina filia ca-
rissimæ fecerunt.

GRUTERUS hanc *Inscriptionem*, a
Camdeno acceptam, edidit; sed a *Guidoti*
 nostri

nostri longe diversam : Ille enim ANN. III. Ille DI. XV. Ille EPOMVLVS. Ille VICTISIRANA, non nimis, ut opinor, recte: Est in Nominibus Latinis *Successa*: ut patet ex ¹ *Grutero*, ² *Reinesio*, ³ *Vignolio*. De Nominibus *Veteromulus*, & *Victisarina*, nihil habeo quod dicam.

ALIUD est Inscriptionum par, & quidem nobile, quod ante sæculum in Campo de *Walcot*, ubi olim *Julii Vitalis*, quod diximus, Sepulcretum erat, inventum, *Rob. Chambers*, Civis *Bathoniensis*, Antiquitatum amans, in Urbem transtulit, Hortoque propter Balneum, quod *Crucis* appellatur, adseruari curavit.

PRIMA est *Marci Valerii*, hisce verbis concepta.

DIIS Manibus. Marcus Valerius, Marci filius, Latinus, Cohors Equitum, Miles Legionis vigesimæ, annis viginti quinque, stipendia viginti, hic situs est. Tab. II. Fig. 6.

NOTATU dignum est, *Valerium* anno ætatis XV militiæ nomen dedisse; quod ⁴ alibi dictum: XX manifeste falsum est pro XXX. AL-

¹ Vide *Inscriptionum Thes.* (prime. Ed.) pag. DCC. 6. DCCXL. 2. ² *Classem IX.* 75. ³ *V. Eius Inscriptiones Selectas*, pag. 207, 229. ⁴ *Vol. III. Sect. VI.*

A. M. B. D.

C A R O L O

Romana hæc Aquaru
 (jam pridem a Clariss:
 denuo incisa, tamquam
 D. D. D. Editor. A. D. MDCCLXVII.

S. M.

B A V E. M. D.

Calidaru Monumenta
 GRIDOTO collecta) are
 Μνημόβωον suo sodali,
 M. V. G. Guiche Sculp.

A. D. MDCCLXVII.

ALTERA *Caii Murrii* est Inscriptio, quam Tab. II. Fig. 7. sculptam sic legimus.

CAIUS Murrius, Caii Filius, Arniensis, Foro Juliensis, *Modestus Miles Legionis Secundæ, adjutricis, piæ, felicis, Julii Secundi, Anni viginti quinque, stipendia octo, hic situs est.*

TRIBUS *Arniensis*, ab *Arno*, *Heetruriæ* fluvio, erat inter *Romanos* quinta supra vigesimam.

§. III.

TAB. III. Fig. 1. Facies Hominis ampla & hirsuta.

Fig. 2. Pedes Clavam manu tenens.

Fig. 3. Miles e peditatu Gladium vibrans, Scutum protendens.

Fig. 4. Pastorem & Amasiam, oscula, brachia jungentes. En Pedum Pastorale! en Lyciscum foeminae adblandientem, & ejus Caput amabiliter invadentem!

Fig. 5. Foliaturam exhibet.

Fig. 6. Exprimit *Romanum* quendam minaci vultu *Britanno* vim inferentem.

DEINDE Capita duo, quorum vultus atroces & truculenti. Tab. III. Fig. 7, & 8.

Imago

IMAGO Fig. II. signata fefquipes est *Herculis*, opinante *Camdeno*: finiftra in altum elata eft, dextera clavam tenet. De *Hercule* harum Aquarum Præfide, vide Cap. XI. §. X.

Juxtaque Lepus; quem, *Leporium* hujus monumenti conditorem repræfentare cenfet bonus *Guidotus*. Tab. III. Fig. 15.

IN Suburbiis inventus eft Lapis, cum hac Epigraphe

VIBIA IVCVNDA
H. S. E.

Apud Gentem *Carviliam*, *Jucunda* fuit Agnomen: fic, ut in *Claudiana* & *Pomponiana*, *Lætus*.

Ophiuchus Hercules serpentes duos manu comprimens, *Medusæ* Caput, & *Lepus*, olim hic vifi, jam multos annos defiderantur.

C A P.

C A P. VII.

*De Viis, in Belgio, Militari-
taribus.*

§. I.

*V*iae militares sunt e Romano-
rum monumentis in Belgio
celebratissimis; quæ cum
multæ numero, hac illac
quoquo versus eant, & in
ejus omnem fere angulum incurfent, eæ-
que in locis nonnullis etiam nunc sic satis
integræ cernantur; profecto quidem aper-
tissime *Romanorum* in hac regione multi-
tudinem, magnificentiam, negotia, com-
meatus indicant, adeoque post tot anno-
rum sæcula nostris sensibus subjiciunt. Ut
generatim hocce dictum, speciatim perse-
quar, Vias omnes hasce tentabo, lucem-
que iis pro virili afferam.

Romano-
rum mo-
numenta
in Belgio
celebratiffi-
sima sunt
Vie Militi-
tares

§. II.

Quæ re-
censentur,

A LONDINIO Via militaris ad *Callevam*, ea jam relicta, in duo Capita secatur, quorum alterum mox in meridiem inclinans, *Belgium* ingreditur, & *Vindomin* attingit; deinde *Ventam Belgarum*; deinde *Clausentum*; deinde *Regnum*: deinde a *Venta Belgarum* ad *Brigen*, ad *Sorbiodunum*, ad *Vindogladium*, eoque longius in occidentem extenditur: nempe ad *Durnovariam*, ad *Maridunum*, & per *Sidmouth*, & *Woodbury*, ad *Clist St. George*, ubi *Via* ab *Ischali* juncta, ad *Isam Dunmoniorum* recta porrigitur.

cum earum
continuatio-
nibus,

VIA cis *Callevam* altera *Spinis* adit, & per *Atrebatum* terram Fluvio *Cunetioni* ad aliquot milliaria quasi parallela, *Belgium* intrat, & ad *Verlucionem* pertinet; ubi ad dexteram flexa Fluvium *Avonam* transit, & *Via* illico stratae a *Durocorinio* juncta, in *Aquas Solis* jam magis lata definit; uno autem lapide ab Urbe *Julii Vitalis* Sepulcretum habet.

AB hac Urbe bifariam abit, & in *Abonem*, *Trajectum*, *Silurumque* regionem, & occidentem versus ad *Ischalin*, & (de qua

qua re silent Historici) ad *Axium*, ad *Honiton*, (oppidum, uti mihi videtur, antiquum) ad *Fair-mile*, & paulo post, in lævam flectens, ad *Clist St. George*, ubi *Via* a *Durocorinio* *Bridæ* portum (Brid-port), *Maridunum*, *Sidmouth*, & *Woodbury* strata, jungitur, & in *Isca* ducit *Dunmoniorum*. Et trans *Axium* (*Axmister*), interque illud & *Honiton* *Via* *militaris* certa sunt vestigia, cisque *Honiton* milliare versus aureum (*Fair-mile*) manifestissima. Post *Isca* Fluvii trajectionem, ad *Kenn-ford*, & dein, superato monte nunc *Halden* nuncupato, ad *Ugbrook*, ad *Teignum* fluvium, ad *Neapolin* (*Newton*), ad *Totonesium*; quo stadio, novissime dicto, hodieque eminent *Via*, sic, ut raro usquam magis.

Ad Totonesium usque.

§. III.

CUM olim in *Cornubia* fuit *Totonesium*, & qui alluit hoc oppidulum, Fluvius *Dart* *Cornubiam* a *Devonia* separavit, (Limites enim *Cornubiæ* primus omnium Rex *Athelstanus* intra *Tamarim* fl. coartavit) hoc in causa fuit, quod apud *Rad. Higden*, & MS *Eulogium* appellatum, mi-

Unde in Cornubia dicitur exoriri hæc via.

litaris hæcce Via cepisse initium in *Cornubia* (nempe veteri) dicatur.

§. IV.

HANC e *Belgio* excursionem ideo feci, ut *Viam militarem*, per *Agrum Somersettensem*, ad *Isam*, multis itineribus a me notatam, & diligenter observatam, luci exponerem, itemque viro ⁱ Doctissimo [*de Viis quatuor Romanis*] enucleate scribenti, supplementum hac in parte, ipsius ex proposito, facerem, & gratificarer. Altum apud *Itinerarium Antonini* de hac *Via* silentium est, cujus rei causam esse censeo, quod non nisi eo ad finem jam perducto, & vergente Imperio, sternere-
tur.

§. V.

Ad Aquas
Solis ab
omni regi-
one con-
curritur.

EX *Viarum ad Aquas Solis* hoc concursu, & nobilissimo in ea *Civitate Quadri-
vio*, luculentissime patet, ab omni regione *Britanniarum*, ad eam populum confluisse, itum reditumque idoneum invenisse. In omni *Britannia*, quantum
video,

ⁱ *Vide* *Lelandi Itinerarium*, Vol. VI.

video, sola sunt *Londinium* & *Portus Du-bris*, quæ plures habent in se coeuntes vias; & ad veterem *Aquarum Solis* honorem gloriamque confirmandam, nescio an ulla res proponi posset evidentior, & majoris fidei: ob *Aquas* enim advenarum hunc concursum maxima ex parte fieri, controversia non est.

§. VI.

VIIIS his celeriter expeditis, earum stadia proximo loco dimetiar; quo nimirum Urbium inter se distantia clarius innotescant. Hæ vero distantia per *Antonini* milliaria *Italica*, (quorum scalam a Viro Clariss. *E. Halley* lineatam, Itinerario præfixit, Patri suo similis, *R. G.*) pluribus in locis sunt correctæ.

SECUNDUM hanc regulam a *Cal-* *Urbium*
leva *inter se*

Vindomin M.P.XVIII. *Silchester.*
Ventam Belga- M.P.XXIII. *Winchester.*

(rum
Clausentum M.P.XI. *Old Southamp-*
(ton.

Regnum M.P.XIX. *Ringwood.*

A

A Venta Belgarum

<i>Brigen</i>	M.P.IX.	<i>Broughton.</i>
<i>Sorbiodunum</i>	M.P.XI.	<i>Old Sarum.</i>
<i>Vindogladium</i>	M.P.XVII.	<i>Winburn.</i>
<i>Durnovariam</i>	M.P.XVI.	<i>Dorchester.</i>
<i>Maridunum</i>	M.P.XXVI.	<i>Seadown, vul- (go Seaton.</i>
<i>Isca Dunmo- (niorum</i>	M.P.XXV.	<i>Exeter.</i>

A Calleva

<i>Spinas</i>	M.P.XXIV.	<i>Speen.</i>
<i>Cunetionem</i>	M.P.XXIV.	<i>Kennet.</i>
<i>Verlucionem</i>	M.P.XXI.	<i>Westbury.</i>
<i>Aguas Solis</i>	M.P.XI.	<i>Bath.</i>

Ab Aquis Solis

<i>Abonem</i>	M.P.VIII.	<i>Hanham.</i>
<i>Trajectum</i>	M.P.XII.	<i>Oldbury.</i>
<i>Ischalin</i>	M.P.XXVI.	<i>Ilchester.</i>
<i>Accium</i>	M.P.XVI.	<i>Axmister.</i>
<i>Isca Dunmo- (niorum</i>	M.P.XXII.	<i>Exeter.</i>
<i>Neapolin</i>	M.P.XIII.	<i>Newton-Bussel.</i>
<i>Totonesium</i>	M.P.VIII.	<i>Totness.</i>

19)
§. VII.

PR I U S vero quam de hac Tabula De Viis
manum, de *Viis* hisce *militaribus* spicile- hisce ad-
gia quædam, & adnotanda in medio po- notanda.
nam.

PRIMO nempe, eas persæpe abruptas,
multorum aliquando miliarium habere
intervalla ; sic ut utrum umquam conti-
nuatæ fuerint, dubitari posset.

DEINDE, intervalla hæc ad *Viarum*
oblivionem, & neglectum, affatim contu-
lisse ; quæ tamen earum oblivio facile
tollenda est, si Fragmenta diligenter at-
tendamus, & lineam, quam olim habu-
isse merito censeantur, animo refarcia-
mus.

DEINDE, Viarum Fragmenta pluri-
mum inter se differre ; nonnumquam
enim angulis rectis, nonnumquam inæ-
qualibus oblique secantur ; alias perrum-
puntur, alias altero tantum latere atte-
runtur. In omni *Belgio Vias* hæc nus-
quam integriores vidi, quam trans *Ῥαττα*
Θερμοί, qua *Durocorinium* itur, cisque ea,
ubi nomen hodie retinet [*the Foss-way.*]
Ibi jugo notabili eminent, temporisque diu-
turnitate non multum mutatus, ejus sævi-
tiam eludit.

§. VIII.

*Hæ Viæ
sæpe a re-
ctitudine
deflectunt.*

OPERÆ pretium est hic obiter notare, *Vias militares*, a ¹ Cl. *Twynno*, antiquitatis scientissimo, ita repræsentari, tamquam summa rectitudine, protensa linea, per quæcumque locorum incommoda ducerentur. Huic illius opinioni calculum adjecit bonus ² *Somnerus*: sed, uti videtur, ambo defunctorie. Nam in *Belgio Viæ*, ab *Aquis Calidis* ad *Ischalin* tendentis, ³ curvatura est insignis. In *Dunmorio*, de *Via* ab *Honiton* ad *Isam* nostram, ad sinistram itur, idque nullò invitante ad reficiendum itinerantes, oppidulo. Possim hujusmodi alia quamplurima proferre; quæ utique *Romanos* non semper rectissimam ivisse & stravisse viam (quod tamen hi voluere *Antiquarii*) ostendant. Hæc de *Vias Belgii Militaribus* hæctenus.

¹ *De Rebus Albionis, Lib. II. Pag. 152.*

² *The Antiquities of Canterbury, Pag. 23, 24.*

³ *Vide Belgii Brit. Tabulam.*

CAP. VIII.

De Insulis, Belgio nostro adjacentibus.

§. I.

E hisce *Insulis* copia materiae Lelandi
 perampla superesset, si a Do- de Insu-
 ctissimo *Lelando* qua collecta lis scri-
 fuerit, temporum injuria mi- pta.
 nimo perisset. Post tantum
 ab hoc naufragio damni, nos Tabulas so-
 lum aliquas accepimus, quas hoc loco in-
 unum conferre animus est.

§. II.

HARUM *Insularum* maxima nobi- Vecta
 lissimaque tum Latinis, tum etiam Græcis Græcis
 innotuit; a *Suetonio Vectis*, ab *Eumenio*, non igno-
 M & ta.

& Eutropio Vecta, a Ptolemæo Ὀβελίς, Οὐβελίης appellata; sinu, cui in oriente Ptolemæi Μέγας Λιμὴν, intus in media curvatura Trisantonis Ostium, in occidente Avonæ Ostium, inclusa; figuram habet Rhomboideam, angulo externo Galliam versus extento: Milliaria circiter XX longa est, duodecim lata. ¹ Plinius sitam inter Britanniam & Hiberniam esse vult; sed magno sive rei, sive nominis errato. Samuel, Britannus, qui in Nennii Historiam Annotationes scripsit, dum Vectæ interpretationem molitur, [Quam, ² inquit, Britones Insulam, Gueid vel Guith, vocabant, quod nomen Latine [Divortium] dici potest.] quæ hujusce vocis significatio primigenia Insulam hanc ab Albione aliquando separari contendit: Insularum proxima vicinitas, & in litore Rupes horrendæ idem plane confirmant.

Nominis
Derivatio.

³ NONNULLIS minus placet hæc Etymologia, quoniam Nomen hujus Insulæ Saxonicum a Nennio, ejusque discipulo Samuele, Britannis non usurpatum fuit, nisi postquam Jutæ jam ad tempus aliquod

¹ Lib. IV. Cap. XVI. ² Vide Lelandi Commentarium in Cygneam cantionem, Pag. 90. ³ Vide Ad-ditamenta ad Cl. Camdeni Hamshire.

quod Insulæ Domini fuissent ; a quibus illam Nomen [*Wight*] accipere volunt : At pace tantorum hominum, vocabulum [*Wight*] a Latinorum (*V* tamquam *W* pronuntiantium) *Veſta*, i. e. *Weſta* facilius, quam a *Jutarum* nomine videtur effluere. *Latina* vox a *Britannico* fonte (quod frequentissime fieri solebat) derivari potest.

DE *Veſta* apud *Melam* Insula, non *Melæ* pauca viri longe doctissimi ¹ *Cuperus*, ² *Vossius*, *Correctio.* aliique scripsere ; quæ cum excutere voluissem, a Familiari meo perquam erudito, D. *Johanne Reynolds*, nobilissimi illius Geographi editore omnium accuratissimo, doctus sum, non eo loci Insulam, sed Participium *Veſtæ*, quasi *pro-veſtæ*, intellegi oportere ; idque MSS, quæ ille consuluit, numero trium fide & autoritate : quare pluribus de hac re superſedebo.

NULLA hujus Insulæ gloriatio major, quam in eo, quod *Vespasiano Britannias* invadenti, patuit & se dedidit ; quod & *Britanniis*, & sibi met ipsi, & *Vespasiano* bene successit.

M 2

HANC

¹ Vide *Gisb. Cuperi Obs. Lib. IV, Cap. V.*

² In *Notis ad Melæ, Lib. III. Cap. VI.*

HANC *Claudii* jussu, *Vespasiani* ductu susceptam expeditionem, tangere videtur, ex opinione *N. Heinsii*, *Valerius Flaccus*, initio Lib. I. *Argonaut.*

—Tuque O Pelagi cui major aperti
Fama, Caledonius postquam tua carbasa
(vexit
Oceanus, Phrygios prius indignatus Julos.

Allecti
classis sub
Vectam
Ins. sub-
ducitur.

At nimis Poetice, nisi Oceanus *Caledonius* censeatur hic comprehendere *Britannicum*. Sub hujus Insulæ clivos, fortasse *Spithead*, ubi naves hodie receptum habent commodissimum, *Allectus* Classem *Britannicam*, ut *Romanam* cum exercitu, *Constantio* Duce, litus *Belgicum* petentem interciperet, subvehi curavit: Hæc autem, oborta nebula, illius beneficio prætervecta est, & imprudente *Allectio* litus appulsa *Britannicum*, ibi cum exercitus e navibus excensum fecerat, accensa.

§. III.

De Insula
Barry.

TE vero, Nobilissime *Barri*, tuique nominis in Freto *Sabriniano* Insulam, silentio præterire nefas. Ab ea enim
il-

illustris tua Domus ¹ originem trahens, fortem & bellicosum Virum, *Robertum de Barri*, ad subigendam *Hiberniam*, regnante apud *Anglos Henrico* ejus nominis secundo, (A. D. circiter *MCLXVIII*) præbuit evocandum: qui in expeditione illa ² tam animose, tamque strenue se gessit, (primus enim *Anglorum*, in hisce bellis vulnus accepisse, primus sanguinem amisisse dicitur) ut, cum ³ *Philippo* confanguineo divitiarum affatim adipisceretur; quas hujusce posteris, partibus semper regiis fideles, adeo auxerunt, ut *Barones Buttavant*, *Vice Comites Barry*, & *Comites Barrimore* jampridem evaderent; nec non amplissimis *Hiberniæ* Familiis matrimonio jungerentur.

Comitis ejus nominis Honos.

TU vero, *Comes Illustrissime*, tantæ Familiæ Decus & Princeps, cum pro *Aris* & *Focis* certaretur, in *Belgio*, in *Hispania*, tam forti animo pro Patria pugnasti, (sed

Quis

¹ Vide *Giraldi Cambrensis Itinerarium*, Cap. V.
² Vide *Giraldi Hiberniam expugnatam*, a *Povello* Anglice redditam, & *Notis illustratam*, apud *Hollinshead*, Cap. 22. Vide etiam *Camdeni Hiberniam*, in *Comitatu Corcagiensi*. ³ *V. Hiberniam expugnatam*, Cap. IV.

*Quis Martem tunica tectum adamantina
Digne scripserit ?)*

ut gloriæ, a majoribus acceptæ, a Te multum adderetur. Maçte virtute Vir, Honore & Titulo *Barrimore* (i. e. Magno *Barry*) meritissimo diu fruare, tuorum & tuo ipsius nomine præclarus.

§. IV.

Steep &
Flat-
Holms.

ALIÆ duæ sunt, in Freto *Sabriniano* *Insulæ* (dicam, an *Rupes* ?) *Holmes* appellatæ. Vox ea *Saxonice* (nam a *Romanis* inditum iis nomen nullum accepimus) *Insulam* significat interdum amnicam, interdum Montem. Utraque significatio satis idonea est ad rem nostram. Harum altera, quæ scil. *Belgio* vicinior, supra *Aquas* eminent, & dicitur *Steep-Holmes*: altera depressior, quæ propior ad *Silures*, (Freto enim extra modum æstuante vix emergit;) hinc dicitur *Flat-Holmes*. *Steep*, id quod præruptum; *Flat*, id quod planum, significat. Hinc *Lelandus* illam ⁱ nominavit *Præruptariam*, hanc *Pla-*

ⁱ Vide *Lelandi Commentarium in Cygneam Cautio-*
nem, voce Dunelmensis.

Planariam. Prope *Nervam*, in intimo maris *Sarmatici* recessu, Insula est, quæ (a *Wodeno*) *Woden-holm*, i. e. *Wodeni* Insula vocatur. Sanctus ille doctusque *Dubri-cius*, qui Urbis *Legionum* ad *Isam* fuit Archiepiscopus, [heremetice vixit, apud *Aquam* *Sabrina*, & in Insula de *Stepholm* in *Sabrina* situatam; ibique vitam finiit:] tradente ¹ *Rosso Warwicensi*: verum hanc rem aliter narrat ² *Joh. Lelandus*. *Gildam* huc commigrasse, relicto, *Gildas* in quo vixit, *Monasterio*, vult *Lelandus*; *huc commigravit:* & in harum Insularum altera quietem & silentium quæsisse: vah! quam inani opera. [Quam non sunt, inquit ³ ille, humana consilia ullo tempore certa, firma, stabilia! Nam quo loco altissimum sibi promiserat silentium, & quietem multo securissimam, evenit, ut strepitum & turbas non raro sentiret. Piratæ mali causa fuerunt; qui facinorum conscii, ad parvas *Sabrinaici* æstus Insulas, tamquam ad loca minime populosa, atque ob id prædæ & latibulis opportuna, proras vertebant. Tulit ille aliquamdiu improborum Furta, Rapinas, Sacrilegia: Sed cum deprædationibus

¹ *Historia Regum Angliæ*, Pag. 59. ² *De Scripturis Britannicis*, Cap. XXXI. ³ Cap. XXXII.

bus nec modum nec finem ullum adesse viæ-
ret, coactus ipsa necessitate, de mutanda
sede cogitavit.] Hinc illum, naçta op-
portune navicula, *Somersetense* litus pe-
tiisse narrat, & Fratres *Glessoburgenses*
adiisse.

An hic
Librum
Queru-
lus com-
posuit ?

PROFECTO suspicari licet, *Gildan*
Librum suum *Querulum*, quo nihil tristi-
us, nihil lamentabilius, nihil flebilis lite-
ris umquam mandatum fuit, inter hos
Undarum Æstus, *Ventorum Strepitus*,
Piratarum Exsecrationes, scripsisse : neque
enim lucubrando operi tam mœsto aliud
tam aptum Museum.

Danis hæ
Insulæ
perfugio.

NULLAM aliam ob rem magis hæ In-
sulæ claruere, quam quod *Danis* olim
Fretum hocce frequentantibus, & Agrum
Somersetensem (in quo eorum vestigia,
Castra scilicet cum Aggeribus, nunc trilatera,
nunc ovata, non procul a *Veceto* [*Wat-
chet*], & *Portloco* [*Porlock*], hodie quam-
plurima visuntur) infestantibus, fuissent
perfugio ; Annis D. 845, 878, 918, 987,
997 : ut in *Chronico Saxonico*, quod *Da-
norum* in hanc Insulam Descensiones & Di-
reptiones luculenter exhibet, videre licet.

C A P.

C A P. IX.

De Belgii Populo.

§. I.

ERISIMILE est, *Albion*, Albion
olim Avium
Terra.
 diu post Diluvium, antequam
 humanum genus, per orbem
 univcrsum migrando, longe
 lateque se diffuderat, annos
 bis mille & quod excedit, incultam ad-
 huc, fylvis, ericetis, & dumetis obtectam,
 paludibus abundantem, *Avium* inter ani-
 malia præcipue fuisse Terram: quarum
 aliquæ, scil. Aquatiles, aut rebus ab ocea-
 no ejectis, aut in fluviis piscatu captis,
 aliæ baccis & istiusmodi spoliis sylvarum
 alebantur. Certe Insularum, minime um-
 quam ab Hominibus cultarum, hæc ho-
 die ratio est; nec quidem melius de præ-
 N teritis

teritis sentiendum, quam ex iis quæ sunt in præsentî.

§. II.

Gallos
omnium
Mortali-
um primos
Albiona
coluisse.

UBI vero huc commigrarunt Homines, eam proculdubio terræ partem, quæ est in meridie, primum incoluere. Tametsi *Tacito* concedamus, *Silures* ab *Iberis*, *Caledonios* a *Germanis*, huc appulsis, originem traxisse; tametsi *Bocharto*, *Phœnices*, stanni ergo, *Dunmonium* navigando intrasse: tamen longo post tempore (si umquam) factum id videtur, & animo pertinaciter retinendum est, non modo Gallos vicinum solum (quod idem Historicus affirmat) occupasse, sed & omnium mortalium primos occupasse: quod Terrarum inter se Vicinitas apertissime ostendit. Tanti certe hac in re est Terræ Vicinitas, ut nihibeà conducibilius videatur, ad Populorum origines explicandas; iis præcipue temporibus, cum Navigationes in usû nondum essent, & rarus inveniretur, cui

— robur & as triplex

Circa pectus erat, qui fragilem tunci

Committat pelago ratem

Primus.

Quare

Quare non parum a scopo mihi videntur aberrare, qui a Chersoneso *Cimbrica*, aliave quavis terra *Galliis* remotiori, primos in *Britanniam* homines navigiis transportari volunt. At longius errant, qui *Albinam* cum fororibus ex Incuborum concubitu, in Gigantum magnam gentem hic crevisse, eamque demum gentem *Brutam Trojano* sanguine oriundum, evicisse, sicque Gentem *Britannicam* (quæ vero hæc Fabularum monstra!) cœpisse narrant.

§. III.

VEL terra, vel mari potuit iste fieri primus Hominum adventus; Terra scilicet per Isthmum minime adhuc perruptum; quem revera fuisse, doctrina & eruditione claris hominibus quamplurimis, probabile visum est, ejusque modum, uti spero, exhibuimus. Si vero per Isthmum fieret, longe maturior esse potuit, quam mari per navigia migratio; quando Itinera, mari facta, rerum exigent apparatus,

Forte per Isthmum huc advenientes:

¹ Vide, secundum alios, Joh. Rossi, Warwicensis, *Historiam Regum Angliæ*; pag. 15. ² In Proœmio.

tum, qui rudi sæculo, neque in navigationibus versato, penitus ignoraretur: atque omnibus satis notum est, Populorum in multitudine crescentium, alium ab alio facillime trudi, & in terras longe distitas arceri.

*Vel certe
Mari.*

HISCE consona sunt, quæ de *Britannia* tum populo primo, tum nomine proferuntur ab Autoribus antiquis. *Beda* [Imprimis, ait, hæc Insula Britones solum, a quibus nomen accepit, incolas habuit, qui de tractu Armoricano, ut fertur, Britanniam advecti, australes sibi partes illius vindicarunt.] Quid quod de vetustissimis in *Gallia Britannis*, a quibus nostri homines sunt oriundi, verba fecere: *Plinius*, *Dionysius Alexandrinus*, & *Eustathius*, a *Clariss. Camdeno* hac de re laudati?

§. IV.

Incolæ novis e Gallia Colonis in Boream pulsati,

QUI primum in *Albionæ Galli* penetrarunt, Terræ fertilitate, Aeris clementia, Fluviorum dulcedine, reliquaque fortunatissimæ hujus Insulæ felicitate capti, de conditione gloriati, aliis *Gallorum* Nationibus eandem affectandi, ansam dedere:

dere: a quibus illi primigenii, sedibus suis expulsi, intus se contulere, & ab illis orti, proculdubio sunt ii, qui a nonnullis Aborigines *Britannici*, & a *Cæsare in ipsa Insula nati habebantur*, ipsique esse videntur, qui (Populo *Populum*, ut *Unda Undam* pellente) in Septentrionem a novis e *Gallia* Nationibus huc advolantibus acti, demum ultra *Tuedam* moventes, aliquando *Caledonii*, aliquando *Picti* (nam eundem hæc nomina *Populum* indicare palam est) appellabantur: Atque hunc, humanum genus in hanc *Insulam* primum inferendi, deindeque per eam diffundendi, modum fuisse, non improbabile duco.

Aborigines habebantur.

§. V.

QUO vero tempore, certo ac definito, peragerentur hæ Incurſiones, ex defectu Monumentorum, res est *Cimmeriis* obscurata tenebris: Constat autem *Japeto*, (at, secundum *Sheringhamum*, *Semo*) contigisse *Europam*, in eaque *Insulas* & *Peninsulas*. Quomodo id probari potest, inquit *Lactantius*: Nimirum veteres *Historiæ*

Hæc Japeti proles fuit.

Ex Euhemeri
testimonio.

storia docent : deinde Autorem antiquum, *Euhemerum* citat, qui Deorum Historiam contexuit, ex Titulis & Inscriptionibus sacris, quæ in antiquissimis templis habebantur: Constat *Japeti* prolem, in immensam multitudinem paucis sæculis spatii crevisse, idque partim a frigore *Boreali*, quod generationem maxime juvat: Constat illius partem aliquam, *Gallos*, examina populorum in alias regiones emisisse quamplurima, & in *Britannias*, *Atrebatas*, *Parisios*, *Icenos*, *Cantios*, & denique *Belgas*: Hi postremo dicti, sæculo ante natum Christum sesquialtero, ante *Claudii* adventum annos circiter CC, *Britanniam* intrarunt. Floruit isto sæculo *Divitiacus*, qui *Cæsaris* memoria totius *Gallia* Rex fuit potentissimus: hic cum *Britannia* magnæ partis imperium, ipso tradente, obtinuerat, expeditionis hujus *Britannica* Dux a nonnullis, sed nec immerito judicatur.

§. VI.

Belgæ e
Gallia
venere,

QUOQUOMODO res ista sit, *Belgæ* litus, quod Insulæ *Vecti* opponitur, attingentes, *Regnis*, ut alibi tradidimus, ex eo pulsus, *Ventam* adgressi sunt, eique in ditionem

ditionem redactæ Nomen, quod ad nostrum usque tempus duravit, addidere. Deinde, novis forte populorum accessionibus gradatim aucti, late longeque se diffundentes, illum terræ tractum, quem in Tab. Chorographica delineavimus, occupavere, tenuere, coluere; sic, ut in nobilissimis hujusce Insulæ Nationibus se haberi fecerint: *Romanis* autem, in retinenda sub Jugum *Britannia*, maximo fuerint auxilio.

§. VII.

MINIME dubitandum est, quin, *Sui juris*
 ut *Belgæ* hi fuere Natio sui juris, ita *Populus*
 Leges suas, ita Consuetudines, ita peculiarem, quam ex *Gallia* forte transtulerant, rerum administrationem, aliaque omnia, quæ liberæ Civitatis sub Rege sunt, tenuerint; præcipue vero Bellum indicendi jus, quo videntur uti plus nimio: Hoc enim Civitatibus, Insulæ hujus meridie positis commune fuit, quod, quum infinita hominum multitudine abundarent, variisque de Causis inter se dissentirent, frequentissimis sese bellis attererent. *Cassivellano*, ait *Cæsar*, cum reliquis Civitatibus continentia bella intercesserant. Sic
 etiam

etiam aliis Regibus inter se, & nonnumquam populis cum Regibus.

Religionem Druidum amplectens.

ATQUE hic *Belgarum* status fuit, ante *Julii Cæsaris* adventum, bello paceque administrandis, Pecoribus (quorum magnus erat numerus) pascendis, Mercatura etiam, maxime cum *Gallis* exercenda, Agris colendis occupatorum. De eorum Religione si quæstio sit, a *Druidibus* & *Phœnicibus* eam fuisse deductam, confessa res est : quæ autem ea esset, a viris doctis passim abunde declaratur. Enimvero, licet a *Germanis Belgæ* traxerint originem, non ab his in *Britanniam*, quicquid unquam accepit ea de *Wodeno*, *Friga*, ceterisque Diis *Germanicis*, transfectum est; e diverso constat omnem illam Deorum turbam, eorumque cultum, a *Saxonibus*, qui multis inde post sæculis Insulam hanc infestare, & demum subegere, huc inferri.

§. VIII.

Romanos Belgium mature accepit.

CUM *Romani* sub *Claudio Britannias* subegerant, permagna in *Belgio* rerum mutatio mox secuta est. Omnino dubium est, ubi terrarum *A. Plantius*, qui primum ab Imperatore missus est, e navibus

bus descendit ; at dubio procul *Vespasianus*, Insulam *Vectim* attingens, *Britannia* litus *Belgicum*, quod est in propinquo, adivit, ibique exercitum exposuit ; *Belgio* nimirum id honoris cessit, *Romanos* ut mature acciperet, iisque manus daret. Brevi deinde post tempore, *Regnorum* Princeps, *Cogidunus*, se suosque *Romanis* dedit : cuius in causa fuit, quod a vicinis, in quorum numero fuere *Belgæ*, male habitus, Bellis scil. frequentibus laceffitus, præsidium & tutelam a *Romanis* speraverit. Hinc *Romanis*, a tergo tutis, in medullium aperitur aditus ; Tricies cum hoste confluxere : duas validissimas gentes, affirmante *Suetonio*, superque viginti oppida, in ditionem redegere. At illarum gentium unam fuisse *Belgas*, sine controversia verum est.

Cogidunus iis se dedit.

§. IX.

TANTI habebantur hæ victoriæ, ut de iis ¹ *Tacitus* [Hoc initium venturæ mox *Fortunæ* fuit, domitæ gentes, capti reges, & monstratus fatis *Vespasianus*.] Quinimo [Triumphalia ornamenta, & in

Hinc *Vespasiano* Honos, hinc Imperium Romanum.

O

Spa-

num.

¹ In *J. Agricolæ* vita.

spatio brevi duplex sacerdotium accepit Vespasianus; præterea Consulatum, quem gessit per duos novissimos anni menses.] Sed quod hisce omnibus longe fortunatius, viam ad Imperium Romanum, ab his auspiciis, sibi suisque patefecit; unde summi Honoris, Autoritatis, Amplitudinisque culmen & fastigium, quod in orbe extaret universo, Gens Flavia conscendit.

§. X.

Gavius
hac Expedi-
tione
meruit:

IN *Claudii* expeditione *Britannica* meruit *C. Gavius*, qui sub *Vitellio*, jam ætate senior, Tribunus fuit duodecimæ Prætorix Cohortis, sed Juvenis Bello *Britannico*, cum *Romana* Juventutis Flos pæne omnis Imperatorem comitaretur, & ut opinari fas est, *militavit non sine gloria*. Donis enim ab Imperatore propterea donatus est, quod Lapide vetusto *Taurinensi* patet.

C. GAVIO. L. F. STEL. SILVANO.
TRIB. COH. II. VIGILVM. TRIB.
COH. XIII. VRB. TRIB. COH. XII.
PRÆTOR. DONIS. DONATO. A.
DIVO. CLAVDIO. BELLO. BRI-
TANNICO. IN

IN Donis five Præmiis militaribus, Dona ei donata militaria. quæ magni usus sunt ad honestandum & augendum bellicam Virtutem, Hasta, Torques, Armillæ, Phaleræ, Corona, Catellæ, Cornicula, Vestes, Adôreum, Vinum, Imagines, Agri censentur : quorum aliqua, raro autem omnia, uni eisdemque militi pro meriti ratione ¹ tribuebantur, & in monumentis speciatim interdum ² enumerabantur.

§. XI.

SED redeo ad *Belgas* : Hi, qui (ut dixi) ante *Julii Cæsaris* adventum, Mercaturam, maxime cum *Gallis*, exercuere, Belgæ a Romanis subacti, militiæ se dant. jam a *Vespasiano* domiti, *Romanorum* usus & vitæ genus imitati, ad militiam, quæ eorum res erat præcipua, se dedere. Hoc enim moribus humanis, hoc consuetudini gentium prope universæ consentaneum, ut ad *Victorum* animos se vitæque suæ rationem, victi componerent. *Julius Vitalis*, de quo dedita in sequentibus opera,

O 2

Na-

¹ Vide Lipsium de Magnitudine Romana, Lib. I.

² De Donis militaribus vide Lipsium de militia Romana, Lib. V. Dialog. XVII. Stewechium ad Vegetii Lib. II. Pag. 120. & in seqq.

Natione fuit *Belga*. Hæc autem ἐπὶ τὸ πολὺ, minime vero univèrse, sunt intellegenda. Nam *Belgas*, ante *Julii Cæsaris* accessum, Bella cum vicinis gerere frequentissima, & a *Claudio* cum accepissent jugum, Mercaturæ crebro (quod infra fufius edifferam) eos operam dare pro certo habendum.

§. XII.

*Belgæ
nostri a
quibus me-
morentur,*

ROMANIS subjecti *Belgæ* raro sui mentionem habent factam ab Historicis; qui in Nationibus sive bello superatis, sive quibus id inferrent, dicendis, se maxime oblectarunt. Hoc de *Regnis* similiter notare licet, de quibus fere silet Historia. Verumtamen *Belgæ* nostri & a *Tacito*, & a *Dione Cocceiano*, & ab *Antonino*, & ab *Herodiano*, memorantur.

*quibus in
rebus in-
servire
Romanis.*

FUERE sine dubio *Belgæ Romanis* in vitæ rebus expediendis, & bellis faciendis, utilissimi: præsertim ad *Durotriges*, ad *Dunmonios*, ad *Ancalites*, ad *Segontiacos*, ad *Dobunos*, ne dicam alias gentes remotiores, *Silures* scil. *Cangos* & *Brigantes*, sub jugum mittendos, & in fide retinendos. Pabulum, Frumentum,

tum, ceterasque species annonarias, ut in exercitus usum ante conderentur, at-
tulere; aliisque modis quibuscunque *Romanis*, sic, uti *Provinciales* solebant, in-
servire: sed in nulla alia re magis, quam
in *Viis Belgii* militaribus tam primum
muniendis, quam, uti postea facto opus,
instaurandis.

§. XIII.

ROMANI in *Britannia* morati sunt
annos circiter quadringentos, quo tempo-
ris spatio, magnam evenisse rerum pæne
omnium mutationem omnino credibile
est. *Romana* tam apud *Britannos* in usu
fuit *Lingua*, ut ipsa *Britannia* jam *Ro-*
mania censeretur. At de hæc re Libri
2 Anonymi Auctorem doctum & gravem
audiamus. [As to our Temporals, the
Multitude of Romans that from time to
time came over hither, the large Estates
they were possess'd of, the continual Trade
they drove, with the civilized Inhabi-
tants,

Rerum in
Britan-
nia

1 Vide *Historiam Gildæ*, Sect. V.

2 *Historical Collections relating the Originals, &c. of the Inhabitants of Great-Britain*, Chap. III. London, 1706.

tants, and the frequent Marriages, which were made between those of the highest Quality in the Empire, and this Province, give us a greater Alliance and nearer Kindred to that Glorious People, than to any other Nation of the World.]

sub Ro-
manis
immuta-
tio.

Quæ vero de *Britannis* hic dicuntur, de *Belgis* sua proportione possunt intellegi.

§. XIV.

Domito-
rum hujus
Insulæ
Virtutes.

ENIMVERO, ut de hujus Insulæ Domitoribus distinctius dicam, in *Normannis* observanda Linguae in tradendis legibus mutatio; in *Danis* immanitas, sævitia, temulentia, gula; in *Saxonibus* bellica Fortitudo juncta cum Pietate Christiana; in *Romanis*, scientia, prudentia, tam militaris, quam civilis, digna populo Orbis universi domino, cui vel parere fortunatum & in bonis habendum.

CAP.

CAP. X.

De Belgarum Lingua.

§. I.

UM *Belgii* nostri τὰ πάλαια *Prima in*
 investigare, & in unum con- *hac Regio-*
 gerere fuit propositum, cogit *ne Lin-*
 instituti ratio, de *Lingua* ei *gua, Ru-*
 quondam in usu quantulum- *nica;*
 cunque occurrit, in medium proferre.
Linguam, qua usi fuerint hujusce *Terræ*
 primi incolæ, *Coloniæ* huc e *Gallia* prin-
 cipio migrantis esse, omnino cogitandum.
 Hanc autem *Runicam* fuisse constat, quæ
 per *Europam* Septentrionalem longe late-
 que fusa, & *Dialectis* variata † in hanc
 Infu-

† Vide O. Wormii *Literaturam Runicam*.

Insulam, una cum populo primo se infruavit, in eaque locum invenit diu ante *Latinam & Græcam*, vel inventam, vel animo cogitatum. Quamdiu vero tenuit, æque mihi ignotum est, atque tempus a *Gallorum* adventu primo ad *Belgarum* usque transfretationem; de quo ne conijcere quidem licet: cum (ut alibi retulimus) nulla supersint monumenta, quæ in re tam obscura lucem exhibere valeant: Centenos autem aliquot annos esse, non inani conjectura possumus existimare.

§. II.

sed vetusta.

NOLO hic, in hujus rei testimonium, adducere *Runicas* Inscriptiones, ante annos circiter triginta, apud *Brigantes* erutas, & in Actis Philosophicis a nobis editas; cum illas non tam *Albionum* (i. e. Incolarum in *Britannia* vetustissimorum) quam *Danorum*, (qui in ea regione pluribus inde post sæculis grassati sunt; qui *Linguam Runicam* retinuerunt, ejusque exempla in monumentis ibi reliquerunt) esse judicaverim.

§.

¹ Vide O. Wormii *Monumenta Danica*, & *Act. Phil. Lond. N. 178.*

§. III.

RUNICA Dialectus, quæ in *Gallia* Quæ in Gallis sensim corrupta, locum invenit, a puritate primigenia descendit, partim indigitum incuria, partim *Græcæ & Latine* Linguarum mistura: sic, ut *Belgas* huc appulso veterem *Runicam* incestasse, & corrupisse probabile sit: quod etiam ab aliis e *Gallia* ⁱ *Coloniis*, sive populorum examinibus similiter fieri probabile est. Atque hæc corruptio *Linguae Albionicæ*, sive *Runicæ*, in hac *Insula*, ad *Romanorum* usque sub Imperatore *Claudio* in eam adventum, est continuata. Runica in Britannis postea corrupta.

§. IV.

POSTEA vero quam Imperator ille *Britanniam*, & *Vespasianus*, una cum ingenti *Romanorum* exercitu, *Belgium* ingressus sit, multo major variatio fuit *Linguae Belgii* vernaculæ: neque hoc opinatu difficile, si quis illorum temporum morem & eventus rite perpenderit. Erant enim in exercitu tres *Legiones*, i. e. milites quasi 36000, qui per *Insulæ* Post Romanorum adventum in usu hic eorum Lingua. *P* tractum

tractum meridionalem propemodum omnem dispersi, cum Incolis sese miscuere, rebus omnibus, qua militaribus, qua civilibus interfuere. His adde Romanos in *Belgio* nostro mansisse annos, uti dixi, **CCCC**; quod ad Incolarum mores & ingenia prorsus subvertenda, tempus abunde sufficit: Victores enim ubique Linguam cum victis, si tempus siverit, communicant, & Romanis in usu fuit, (ut testatur ¹ *Augustinus*) Gentibus a se devictis Linguam imponere Latinam.

§. V.

HIS adjici potest, quod observavit ² *Tacitus*, [Britannos, qui modo Linguam Romanam abnuebant, Eloquentiam concupiscere] ut & ³ *Juvenalis* illud.

Romani
juris in
Britan-
nia con-
sulti flo-
ruere peri-
tissimi.

Gallia *Cassidicos* docuit facunda Britan-
(nos.
Maximi vero hic momenti est, quod a
Librorum helluone, Doctiss. ⁴ *Seldeno*,
de *Juris Casarei* apud Britannos usu
dicitur, [Eum nempe cum *Claudii Imp.*
appulsu cœpisse, per annos 360 durasse, &
simul hic ejusdem *Juris viros peritissimos e*
Romanis (*Papinianum scil. aliosque*) flo-
ruisse.] Hinc — ¹ La-

¹ De Civit. Dei, Lib. 19.

² In vita Agricolaë.

³ Satyra XV. V. III.

⁴ Ad Fletam Dissertatione.

— 1 *Latia sub Lege* Britanni.

Neque de nihilo a Sapiente ² *Gilda Britannia* dicitur *Romana* Insula. Quibus ultimo loco addam, *Julii Vitalis*, natione *Belgæ*, Latinum esse Epitaphium. Hinc opinari ducor, Linguam in *Belgio* Latinam, multa quidem annorum sæcula, locum habuisse, atque adeo fuisse popularem. Verba Latina sub hoc tempus a *Britannis* adhibita; etiam nunc in eorum Lingua retinentur, eaque numero quamplurima: quod ex optimæ fidei ³ *Glossariis* abunde patet.

§. VI.

EX Prædictis sequitur, nullam *Belgii* fuisse Linguam peculiarem & vernaculam, nisi a *Belgarum* adventu, ad *Romanorum* in hanc Insulæ partem accessum: Antea vero *Runicam*, totius *Britanniæ* communem, etsi (ob causam modo expressam) non omnino purissimam; postea vero *Romanam* fuisse, sed quæ successu temporis *Saxonicæ* locum fecit.

P 2

C A P.

¹ *Vet. Roet. Catalect. Lib. I. Tit. 7.* ² *Vide Hist. Gildæ, Pag. 3. Galeanæ Ed.* ³ *Humfredi nempe Lhuydi, Guilh. Salisburii, & David. Powellii, quos videsis.*

C A P. XI.

De Diis Belgicis.

§. I.

Nulla
Gens sine
Deo.

UM nulla gens tam barbara, tamque religione vacua sit, ut non aliquos esse Deos ¹ credat, *Belgas* sine Deo, ejusque cultu ætatem egisse, nefas esset opinari: Quocirca, quænam a *hecce* *felenis Belgarum* originibus, (sic a *Vinando Pighio* dicuntur) sive *Britannorum* in *Belgio*, ad *Romanorum* e *Britannia* discessum, Numina colerentur, hoc capite conabor explicare: eorum exemplo, qui de *Diis Syris*, de *Diis Germanis* scripsere. Utinam sane scribenti mihi
sup-

¹ Max. Tyrius *Diss.* XXXVIII. Cicero *de Legibus*, Lib. I.

suppeteret tam ampla materies, tamque spei bonæ plena, & in ea excolenda tam felix ingenium!

MINIME dubitandum est, eos in *Britannia*, ne dicam *Belgio*, Deos primum adorari, qui e *Gallia* primum huc ab ejus populi Colonia portarentur, a *Germanis* accepti: quare, de hisce primum verba faciam. Secundo loco, addam quotquot erant Aboriginum *Belgarum* sive proprii, sive cum vicinis in *Britannia* communes. Deinde eos, quorum in notitiam a *Romanorum* appulso venimus.

§. II.

POST dispersum a Diluvio, per universum Orbem, genus humanum, Idolorum cultu se illud turpissime incestare, manifestum est: *Germanos* scil. cultu *Solis*, *Vulcani*, *Lunæque*, secundum ¹ *Cæsarem*: *Martis* autem, *Herculis*, *Isidos*, maxime vero *Mercurii*, secundum ² *Tacitum*: quo in numine colendo *Gallorum* Gens, admodum dedita Religionibus, (auctore *Cæsare*) eos imitata est; adjece-
Veteris Germaniæ Dei,
Veterisque Galliæ.

¹ De Bello Gallico, Lib. VI. Germanorum.

² De Moribus

reque Apollinem, Jovem, & Minervam. Mercurii, inquit ille, sunt (apud Gallos) plurima simulacra; hunc omnium inventorem Artium ferunt; hunc viarum, atque itinerum ducem: hunc ad quasus pecuniæ mercaturasque habere vim maximam arbitrantur:] ut & [Apollinem morbos depellere; Minervam, operum, atque artificiorum initia transfere; Jovem, Imperium cælestium tenere; Martem, bella regere,] Sed qui horum Deorum, cæterorumq; gentilium cognomina, quæque iis significantur officia, persequi voluerit, adeat *Jul. Aurelii Havrechi* Libellum, de hac re scriptum, & plus semel impressum. Nos ex ista *Germanorum Gallorumque Theologia*, quicquid ad Belgas nostros manasse videatur, explicari studebimus.

Hinc manavit
Theologiæ
Belgiæ
initium.

§. III.

De Mercurio.

A MERCURIO sumam initium, qui, ut viis ille præfedit, eæque in Belgio tum multæ fuere, tum etiam militares & illustres, hujus ergo præsidii non immerito coli censeatur. Sed ut hanc rem extra dubium ponam, Doctiss. *Galæus*, in explicandis veterum monumentis cum primis

mis sagax, Agro *Cunetioni* vicino, (est illud oppidulum *Belgii*) tres Lapidés pyramidales esse tradit, quos *Hermas* esse non sine ratione judicat; iisque non ab similes, quos prope *Isuriam* (*Aldborough*) inventos, ære insculpi fecit. Tres erant hujusmodi Lapidés in hoc Agro, ut in *Isuriano*, & forte ad eundem usum, nempe viam commonstrandam; unde *Mercurius* dicebatur *Εὐόδιος* & in *Gruteri* Inscriptione, *Deus viacus*. Moris erat veteribus *Mercurium* sub hujusmodi forma rudi pyramidali colere. *Saxones* IRMENSUL appellavere, i. e. *Mercurii* Columnam: *Irmen* enim *Mercurius* est, (referente *Vossio*) & *Suyle* Columna. *Germanorum* *Mercurius* *Wodeni* nomen habuit; unde illis *Mercurii* Dies *Wodentag*, & nostris hominibus *Wednesday*, quasi *Woden's-Day*. Atque hæc de *Belgarum* *Hermete*, sive *Mercurio*.

§. IV.

SOLEM ejus sublimitas, splendor, magnitudo, calor, aliaque miranda com-
De Apol-
line.
 men-

¹ Pag. 55. N. 5.
 XXXII.

² *Idololatr. Lib. II. Cap.*

mendarunt humano generi; sic, ut in causa fuerint, quod a nonnullis *unicum Cæli numen*; a quamplurimis, præcipuum haberetur: omnino igitur opinandum, a *Belgis* eum maturius accipi pro Deo; *Gallos* scil. imitantibus, a quibus originem, & religionem habuere. Hunc a *Belgis* jam inde a principio civitatis adorari censeo, tamquam *ἀπολύοντα*, i. e. liberantem a Morbis, eorumque Deum averruncum; tamquam *ἀλεξίφρον*, & inventorem Medicinæ: maxime vero postea, cum a *Romanis* edocti *Belgæ* eum honore Templi auxere, *Aquis Calidis* præfecere; nec non illæ ab eo præside *Solares* (quod illis apud *Antoninum* nomen est) appellatæ fuere.

§. V.

De Jove. PARI fere de causa, in hoc Deorum numero *Jupiter* recensendus; nempe quia

—*Divum pater, atque Hominum Rex:*

quia *γεννήτωρ*, i. e. *Genitor*, καὶ ἐξοχλῶ; quia *optimus maximus*; quia *βρονταῖος*, i. e. *Tonans* audiret. Has & hujusmodi ob causas *Galli* eum venerati sunt; & secundum illos

illos *Albiones*; atque adeo *Belgæ*. Qui tamen cultus sub *Romanis* auctus est summo opere, quando *Eburaci*, & *Luguvallii* Jovi O. M. *Devæ* Jovi O. M. *Tanaro*, i. e. Fulminatori; *Isæ* Leg. Jovi O. M. *Dolicheno* construerentur Altaria. *Belgis*, cum hominibus *Ischanis*, & *Devanis*, negotii, qua Legionarii, qua Ferrarii (quod alibi ostendimus) multum intercessit; ut in *Belgio* nostro cultores etiam *Jovi* necessitudines & commercia parere, non est improbabile. Sed ut hanc rem absolvam, omnique metu liberem, jam nunc in manibus *Jovis* *Icunculam*, in *Belgio* non ita pridem effossam, habeo: est autem Imago *Jovis*, uti suspicor, *Ammonis*: eam comitabatur alia, quæ fuit *Tonantis*. Hæ sunt idonei testes in *Belgio* cultum fuisse *Jovem*.

§. VI.

CUM in *Britannia* locum habuerit *Druidarum* Religio, *Belgæ* proculdubio illorum institutis aurem præbuere: Utque moris erat illis *Magiæ* (i. e. ex antiquo vocis illius significatu, rerum humanarum divinarumque cognitioni) studere; ut & Auguriis faciendis, rebus civilibus

De Druidarum Religione.

Q ad

adminiftrandis, litibus dirimendis, Ju-
ventuti erudiendæ, medicinæ faciendæ,
animarum post mortem transmigrationi,
Quercuum cultui, studiis fine dubio iif-
dem favere *Belgæ*. Imo, si illis Homi-
num pro victimis immolatio, (quæ aucto-
ritate 1 *Plinii*, & 2 *Acronis*, vet. in *Ho-
ratium* Scholiastis, est confirmata) *Drui-
dibus* id deberi cogitandum est; qui sce-
lera, nequitiamque, qui Avaritia & Am-
bitio quicquid dictaverit, in facris haberi
voluere, & pro Religione populo commen-
darunt: unde in Virtutibus apud eos
Αυθρονοσουσία.

Tantum Relligio potuit suadere malorum!

OB immanem istam & stupendam fe-
ritatem, *Druidas* edicto 3 *Claudius* Imp.
tamquam Hominum Monstra, jussit abo-
leri. Verum hanc *Druidarum* immani-
tatem non penitus hoc edicto aboleri con-
stat; nam sub 4 *Nerone*, sub 5 *Alexandro*
Se-

1 *Lib. XXX. Cap. IV.* 2 *In Libri III. Oden IV.*

3 *V. Suetonium in Claudio, Cap. XXV.*

*Druidum Dogmata, magnam partem e Schola Py-
thagoræ desumpta, ingeniose persequitur Syntagmatis
de Druidarum moribus & institutis Auctor, Londini,
1664 impressus.*

4 *V. Taciti Annales, XIV. 13, 2.* 5 *V. Lampri-
dium in Severo, Cap. LX. Plinium, Lib. XXX. r.
Melam. III. 2.*

Severo (quod testantur Historici) repul-
lulavit; uti etiam, post tot sæcula, no-
stro hocce ævo; sed, quod pudet dicere,
multo crudelior: Quid enim aliud est *Pas-*
siva, quæ dicitur, *Obedientia*, quam *αυτο-*
δουλία; quæ est *Αυθροποδουλίας* species omnino
crudelissima.

Non ad-
huc abo-
lita.

§. VII.

IN omni Gentilium Theologia vix *De Flumi-*
quicquam umquam usitatus, quam Flu-
vios eorumque Fontes pro Numinibus ha-
beri: [*Fluminum magnorum Capita vene-*
ramur.] Inquit ¹ *Seneca*.

num cul-
tu.

² *Virgilius* de *Ænea*,
Hinc Deus ipse loci Fluvio Tiberinus
(ameno,
Populeas inter senior se attollere frondes
Visus.

Quem in locum *Erythræus* [*Tiberinus*
Deus hac forma visitur hodie Romæ eru-
tus ex ruinis.] *Nilus*, ab *Ægyptiis* Deus
fuit habitus: *Αιγυπτιέ 2 & Νεῖλε*, inquit ³ *Par-*
meno Byzantinus. ⁴ *Ἔστι ποταμὸς πρὸς τὴν*
Q² κατ

¹ *Epist.* 21. ² *Æneid.* VIII. initio. ³ *Schedius*
de Diis Germanis, Lib. IV.. ⁴ *Maximus Ty-*
rius, Diff. XXXVIII.

καὶ ὠφέλειαν, ὡς ἔστιν Αἰγυπτίοις πρὸς τὴν Νεῖλον.
 Huic statua erecta, tamquam Deo, quæ
 Romæ in Vaticano ¹ visitur. Numisma
 item antiquum est, DEO SANCTO
 NILO signatum, quem Job. Mocenigum
 habere scribit Cl. ² Funckius. Sacrifica-
 tum Amni Pamiso a ³ Messeniis, Mæan-
 dro & Marsyæ a ⁴ Phrygibus. Fontis Cli-
 tumni divinus apud ⁵ Umbros cultus.
 [In Superstitionibus atque cura Deorum,
 (inquit de Parthis, e Trogo, ⁶ Justinus)
 præcipua Annibus veneratio est.] Ubi
 Tan. Faber [Omnes ferme Septentrionales
 populi Fluvios venerabantur.] Etiam in
 novo orbe [Flumina Fontesque pro Diis
 habebantur] ut ⁷ Jos. a Costa.

AD nostra ut accedam, Belatucadrum
 Fluvium fuisse Doctiss. conjicit ⁸ Galæus,
 vel unum ex Fontibus Itunæ (Eden fl.)
⁹ Bula locum significat in quo e Lacu Ri-
 vus effluit; Aber Rivum aliquem in ali-
 um delabentem: atque hinc conflatum
 Monstrum hoc vocabuli. Coli vero in
 Cum-

¹ Schedius, Pag. 96. ² V. Begerum in Seldeni de
 Diis Syris, Cap. IV. Synt. 1. ³ Pausanias in Messen.
⁴ Vossius de Idol. Lib. II. Cap. LXXIX. ⁵ Plinii
 Epist. VIII. Lib. VIII. ⁶ Lib. XLI. Cap. III.
⁷ Lib. II. Cap. II. & IV. ⁸ In Annotatis ad An-
 tonini Iter. II. ⁹ Doctiss. Llydyi Additamenta ad
 Camdeni Caermarthen-shire.

Cumbria Belatucadrum, tamquam Deum illius Regionis Indigetem, ex 1 Altaribus non paucis, ei inscriptis, ibique loci effossis, evidentissimum est. Porro *Æstuarium Lancastriense* a *Ptolemæo* Βελισσιμα dictum est, quod & Deæ nomen in vicinia 2 cultæ, Ara ei dedicata. Fluvii nomen est hodie *Ribell*, a *Saxonico Rbie*; *Belissam* in ultima syllaba fatis (ut *Seldenus* ait) servato.

EX Septentrione in *Belgium* migremus, *De Avona* ubi *Avona*, meditullio inter Oceanum & *Dea.* *Sabrinam* orta, *Dobunorum* terram præterfluit, & cursu flexuoso planitiem magnam irrigat, multaque fœcunditate donans, inter eos esse videtur, [humanis usibus utiles, quibus Divinus Honor, (ut 3 *Gildas* affirmat) a cæco tunc Populo cumulabatur.] Atque hæc de *Avona*, *Belgarum* Dea, sufficiant.

§. VIII.

AD illud *Belgarum* numen accedo, *De Geada.* quod hujusce Insulæ fuit a *Saxonibus* acceptum:

1 *V. Camdenum in Cumbria.* 2 *De Diis Syris, Syntag. 2. Cap. 1.* 3 *Historia, Sect. II.*

ceptum : *Geadam* volo, sive *Getam*, ab e-
 jusdem nominis Imperatore longe diver-
 sum, & toto cœlo distantem ; *Asserius Æl-*
fredi Regis genealogiam, ab hoc ¹ *Geada*
 ducit : nimirum eo recensente secundus
 supra vicesimum fuit ab *Friðurwulf*, [qui,
 ut ait ille, fuit *Fingodwulf*, qui fuit *Geada*,
 quem *Getam* jam dudum *Pagani* pro Deo
 venerabantur.] Cujus utique rei *Seduli-*
us mentionem facit, in opere *Paschali*,
 quod ad *Macedonium* Abbatem, B. *Hie-*
ronomi coætaneum, Imperante *Theodosio*
 Jun. scripsit, hisce verbis,

Cum sua gentiles studeant figmenta Poetæ
Grandisonis pompare modis, tragicoque
 (boatu,
Ridiculove *Getæ*, seu qualibet arte ca-
 (nendi,
Sæva nefandarum renovent contagia re-
 (rum,
Et scelerum monumenta canant, rituque
 (magistro
Plurima Niliacis tradant mendacia byblis :
Cur ego, &c.

HUIC Poetæ, ut homini *Scoto*, de
 gente vicina, ait *Doctiss. Gerhardus*
¹ *Kos-*

¹ De *Ælfredi* Rebus gestis : sub initium.

1 *Vossius* [non temere est deroganda fides] multo minus a nobis *Britanno*, & conterraneo nostro. Illi igitur habitæ hoc superaddam, quod ut toti *Belgio*, simul cum vicinis regionibus, præfuit *Ælfredus*, opinari licet a *Belgis* tribui *Britannico* huic Deo divinos honores. Sed de *Geta* hoc *Sedulii* aliter alii sentiunt.

§. IX.

ILLOS denique *Belgarum* Deos accedo, qui per *Romanos* iis innotuere: Horum princeps est *Minerva*, quæ cum a mendendi arte, bonaque valetudine, quam præstare crederetur, *Italia Græciaque* claudit, & aliquando 2 *Pæonia* & *Hygiæa* dicta est, *Aguas Calidas* sibi dicatas habuit; unde a *Britannis* *Caer Palladour*, i. e. *Aquæ Palladiæ* Urbs nominata est. Hinc (ex 3 *Solini* testimonio) [Fontibus Calidis opiparo excultis apparatu ad usus mortalium, Præsul est *Minervæ* numen, in cuius *Æde* perpetui *Ignes* nunquam canescunt in favillas.]

De *Minerva*,

HONOS autem ille *Minervæ* datus est ex parte forsan *Domitiani* gratia, qui Deam

Ejusque
Templo,
Aquis Calidis ere-
cto.

1 *Idololat. Lib. I. Cap. XXXVI.* 2 *Uta Pausanias Lib. I. traditum.* 3 *Cap. XXII.*

Deam illam, cujus se filium haberi voluit, ¹ superstitiose colebat. Hujus exercitus sub *Agricola*, cum *Belgium*, omnemque *Britanniam* meridionalem subjecerat, pro imperio egit, & quæ *Domitiano* placerent, fieri curavit. Sub hoc tempus *Aqua* forsan in tutelam *Minervæ* sunt dicatæ, & Templum ei constructum.

§. X.

De Hercule.

HERCULES apud antiquos tanto in honore, tamque multiplex fuit, ut nulla fere civitas esset, quæ suum non haberet, Deum *Ἡρακλέους*: eique non uno in loco suorum bonorum decumam partem dono dedere; ut ex ² *Plauto* patet, & Inscriptione inter ³ *Vignolii* selectas. *Lepti*, in *Africa*, *Septimii Severi* patria, fuit instar omnium Deorum: Unde Nummus illius Imperatoris *Herculi* inscriptus. Quanti fuerit apud *Dunmonium*, a Promontorio illi sacrato colligere est: quanti apud *Belgium*, ab *Aquis Calidis*, sub illius præsidio

¹ Vide Suetonium in *Domitiano*, & *Dionem Xiphilini*, *Lib.* ² In *Bacch. Act. IV. Sc. 4. V. 15. Truc. Act. 2. Sc. 7. V. 10.* ³ *Pag. 337.*

præsidio beatis & placide profiliantibus. Quam fortiter Aquis hisce præsidet, quam strenue defendit, & e quibus effluunt, tuetur Urnas! nempe Leonina pelle indutus, fuste armatus, & torvo vultu, qui plane terriculo sit. Tres ibi sunt Imagines, *Herculis* cultum indicantes, quæ jam in urbis mœnibus apparent [una, inquit Doctiss. ¹ *Galæus*, in utraque manu serpentem constringentis, altera duos Angues comprimentis, & tertia sinistram attollentis, cum clava in dextra.] His (quod dictu probabile) cum serpentibus visis, ² *Gildas* exclamavit [Patriæ portenta, ipsa Diabolica pene numero vincuntia, quorum nonnulla lineamentis adhuc deformibus intra vel extra deserta mœnia, solito more rigentia, torvis vultibus intuemur.]

Ejusque
Aquis
Calidis
Imagini-
bus.

Διὰ τὰ θερμὰ, inquit ³ *Athenæus*, λέγεται τὸ φαινόμενον ἐν τῇ γῆς πάντες Ἡρακλέους φάσιν ⁴ εἶναι ἱερὰ; i. e. Cur calidas, quibus lavamus Aquis, e Terra scaturientes omnes Herculi sacras esse dicunt? Meminit ⁵ *Strabo* *Ædepsi Eubææ*, ubi calida sunt *Herculis* Lavacra.

R

Qui

¹ In Antonini Iter XIV.

² Initio Epistolæ.

³ Lib. XII. ⁴ Herodotus in Πολυμ. ⁵ Erasmi Adagia. Kusteri Notam N°. 1047, in Nubes Aristophanis.

Minerva
& Her-
cules
συμβω-
μοι.

Quinimo ¹ Balnea dicebantur *Herculana*,
² *Minerva* (ut ex *Pisandro* patet) fesso
Herculi Calidum Balneum suppeditavit,
 ejus ³ Comes & in periculis Adjutrix fu-
 it; Peplo eum donavit: Unde eos *Aquis*
Belgii nostri *Calidis* συμβώμοις fuisse au-
 tumo.

¹ *Erasmi Adagia.* ² *Ibi.* ³ *Pausaniæ, Lib. IV.*

CAP.

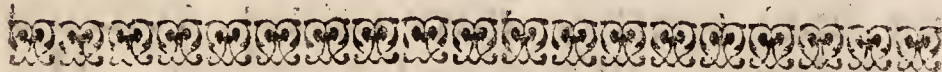
C A P. XII.

A D

VIRUM ORNATISSIMUM

ROBERTUM EYRE, Eq. Aur.

Unum e Banci Regii Justitiariis,
Ducatus Cornubiensis Cancellarium.

Introite, nam & heic Dii sunt.
— O fidi Romæ salvete Penates !

INTRODUCTIO.

UM in Belgii nostri lucubra-
tione, Vir Clarissime, sum
occupatus, Iscam opportune
advenit, e Wiltonia vestra,
quidam, Deos secum appor-
tans;

Penates.

Ubi in-
venti.

rans ; quos ille non ita pridem humo ef-
fodit, & quæstus ergo circumtulit: Est
enim Olitor, dumque Terræ evertendæ,
apud *Devifas*, fatageret, in conspectum
fortuito venire, Gentilium Icunculæ Deo-
rum, quales utique raro spectentur. Nu-
mero sunt undeviginti; Bruta, Homines-
que, Deos, Deasque, Consentes, Sele-
ctos, Cabiros, incertos, ignotos, medi-
oxumos, infimos, repræsentantes. Fi-
guræ sunt ex Ære fusili; sed quæ Plum-
bo, liquefacto & infuso, implentur: Un-
de Gravitas earum expectatione major.
Erant Latere quadrato (quæ *Romani* for-
ma fuit) opertæ, inter rudera veterum
ædificiorum, altitudine sex pedum. Hu-
jusmodi vero rudera, quando pleraque
hic detecta sint, Pagum hunc fuisse no-
bilem, etiamsi nomine carentem, abunde
monstrant. Nummorum magna vis,
Urnæque creberrime solent passim hic in-
veniri. *Seriam* hic inventam, sex circi-
ter congiorum, habet domi Olitor; de
qua in *Belgii* Capite xvii.

UT autem ad *Penates* hos particula-
tim accedam, en eorum Figuras; qua-
rum pleræque Prototypis æquales: Hæ
cum Tuæ Munificentiæ (*Vir Reipub.*
amantissime!) debeantur, Ipsi Dii Tibi
gratias

Penates, apud Devifas, in BELGIO nostro Effoffi, Anno 1714.

Tab: IV pag: 125

ffig. 1.

Venus.
Long: Unc: vi $\frac{1}{4}$.
Pondo 3xi ss.

2.

an Iupiter Ammon?
Long: Unc: w ss.

3.

Neptunus
Long: Uncias iv.
Pondo 3iiii ss.

4.

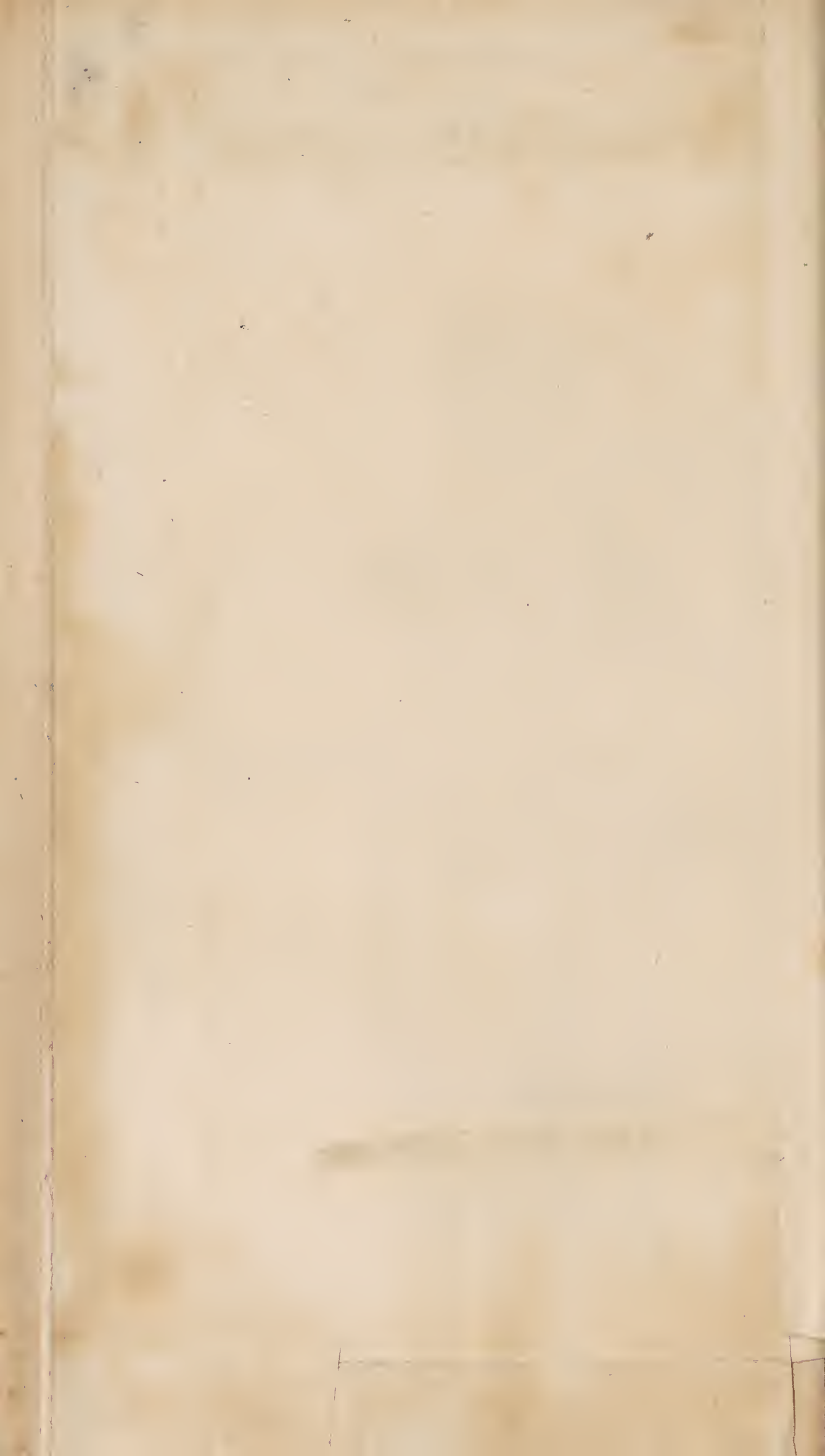

Hercules.
Long: Unc: iii $\frac{1}{4}$.
Pondo 3vi ss.

5.

Vulcanus.
Long: Uncias iii ss.
Pondo 3iii ss.

gratias rependunt, & Tuarum rerum curam & præsidium suum benigne pollicentur: harum

§. I.

P R I M A *Venerem* repræsentat. Tam 1. *Venus.*
 eximia fuit, tamque præclara *Veneris* forma, (quæ illam ¹ *Cinyræ*, Regi *Cyprio*, cujus *Scortillum* erat, commendarret, atque adeo toti *Græciæ*) ut omnibus amabilis, delictum, & summo in honore, tandem ipso *Cinyra* autore, in Numen eveheretur. In Cælum recepta rei *Meretriciæ* præfedit, quam cum primis intellegere putabatur; cum prima omnium, tradente ² *Lactantio*, *Artem meretriciam* instituisse, mulieribusque persuasisse dicebatur, ut corpore quæstum facerent; ne sola videretur impudica. Quod *Amoribus illicitis* præfuerit, nunc *Πορνὴ*, nunc *Πάνδημος*, nunc *Εταῖρα* dicta est. *A* Forma *ἡ Μορφῶ*, apud ³ *Lacedæmonios*: *A* pulchris *Natibus*, ⁴ *Callipygos* appellata est:

¹ Clemens Alexandrinus *Admonitione ad Gentes*.
 Theodoretus *Lib. III. de Curatione Græc. Affectuum*.
² De falsa Religione, *Lib. I.* ³ Pausanias in *Lacōnicis*.
⁴ Havrechus de *Cognominibus Deorum Gentilium*, *Lib. II. Cap. IV.*

est: *Veneri Callipygo*, ¹ *Syracusani* Templum erexere. Ab antiquis Amorum, Gratiarum, Pulchritudinis, Deliciarum, Voluptatumque omnium habita est Dea. [*Neque Meretrices tantum, (affirmante prænobili doctissimoque* ² *Herberto) sed & pudicæ etiam Puella colebant, ut Venustatem, Pulchritudinem, & Gratiam sibi apud omnes conciliarent; sed & Viduæ quoque felices ab ea alteras Nuptias precabantur.*] Adeo nimirum omni ævo Viduis eadem mens, idemque animus.

ICUNCULA, quæ ad servandam hujus Deæ Formam, & admirabilem Symmetriam, ex ære fusili conflata est, Caput habet Vitta circumdatum, Cirros hoc, illo latere dependentes: Dexteram ad Uber elevatam; Mamillas fororian-tes; Pectus bene castigatum, & Ventrem infra non nimis tumentem. Brachio caret sinistro, cujus Manus ad interfemineum obtegendum (erat enim valde pudica) forsan erat demissa. Ut in *Venere Arundeliana*, cujus apud doctiss. ³ *Pricæum* existat Figura, satis speciosa; qua tamen nostra

¹ Athenæi *Deipnos. Lib. XII. in fine.*

² *Religione Gentilium. Pag. 133.*

³ *Vide Notas ejus*

in Apologiam Apuleii. Pag. 93.

nostra multo speciosior ; quæque forsan
omnes hujusce Deæ Imagines, quæ nunc
superfunt, Artuum mira compositione
vincit, & formæ eximium decus ostendit :
Nates scil. quæ *Syracusanis* ;

Brachia, & Vultum, teretesque Suras,

quæ vel *Horatio* placerent. Plura hic no-
tare nefas. Omni parte *Venus* est. *Ve-
neri* suum Poemation nuncupavit *Lucre-
tius* ; *Enææ* sui matrem esse statuit *Virgi-
lius*. Quæ lepide, quæ diserte, quæ pul-
chre dicuntur, ea *Veneres Cupidinesque*
sunt. At Deæ hujus non infima laus est,
quod (ut ex hac Icuncula patet) Penati-
um una sit. *Romani* nudas *Veneris* sta-
tuas amarunt ; raro *Velatas* apud eos in-
venire licet. Etiam si *Plinius*, [*Græca*,
¹ inquit, *res est nihil velare*] nihilominus
idem alibi tradit *Praxitelem* duas fecisse
hujus Deæ statuas, *alteram velata specie*.
In præclari hujus statuarii *Venerem* exstat
² Epigramma perelegans *Eveni*.

Πάλλας ἢ Κερνίδαο συνδνεσις εἶπον, ἰδῆσαι
Τῷ Κνιδίῳ, ἀδικῶς ἃ Φρύγα μεμφομένα.

i. e.

¹ Lib. XXXVI, Lib. V.

² Antholog. Lib. VI. Cap. 12.

Ut Cnidiam videre Jovis soror, atque
(Minerva);
Dixerunt, querimur non bene de Paride.

§. II.

2. Jupiter.
Ammon.

J O V I inter varia ejus cognomina (de quibus affatim *Havrechus*) nonnunquam ¹ *Ammonio* datum est appellari: cujus hoc in causa esse dicitur. [Jupiter sub specie *Arietis* cultus in *Libya*; sic dictus quod sitienti *Libero Patri* in *Arabia desertis*, Jovemque imploranti apparuerit in forma *Arietis*, terramque concutiens pedibus fontem ostenderit. Quamobrem Templum illic edificavit, Jovique *Ammoni h. e. Arenario consecravit.*] Ita *Nicol.* ² *Lloydius*. Sed omiſſis his quiſquiliis & nauci fabulis, ut id, quod ſanius eſt, expromam, alii *Noæ* filium, *Ham* appellatum, cujus poſteri *Libyæ* cultores, *Hanmonis* ſive *Ammonis* nomine pro Deo (ſic, uti plerisque nationibus in more fuit) hic cultum
opi.

¹ Vide *Havrechum*, *Lib. I. Cap. 3.*

² In voce *Ammon*.

opinantur: atque ista *Vossii Fullerique* nostri sententia, mihi probabilis videtur. *Jupiter* autem, ut patet ex ¹ *Macrobio*, Sol esse putabatur; utque Radiis hic, sic ille Cornibus insignis. Atque hinc de *Jove Ammonio* Historia.

De hoc *Cornuto Jove*, ² *Lucanus*

—Stat *Corniger Ammon*.

Potuit (inquit ³ *Borremansius*) *Cornutus* appellari *Jupiter* a *Mitra*, *Cornuto Capitis* gestamine, quam & *Sacerdotibus Ammonis* in usu fuisse constat. Habet *Jovis Ammonis* in *Penatibus* Icon *Cornu tortuosum*, & quidem unicum: quod ad eum demonstrandum nonnullis sufficere videatur; nihilominus ἐπέχω.

§. III.

NEPTUNUM ostendit, ejus Insigne, ³ *Neptunus*.
Tridens.

Ita de *Æolo*, *Virgilii Neptunus*.

⁴ *Non illi Imperium Pelagi, sævumque*
(*Tridentem*,
S Sed

¹ Lib. I. Cap. XXIII.

² *Pharsaliæ*, Lib. IX.

³ *Variar. Lætionum*, Cap. XIX.

⁴ *Æneid*, Lib. I.

Sed mihi sorte datum. —

*1 Tuque O, cui prima frementem
Fudit equum magno tellus percussa Tri-
Neptune! (denti,*

AT in Prototypo nostro, Tridentis hujus Icone, breves sunt Dentes, ut & obtuli; multo aliter, quam in hujus ævi Tridentibus Neptuniis, sive penicillo, sive scalpro delineatis.

§. IV.

4. Hercu-
les.

Τὴ β, inquit 2 Apollodorus, παιδὸς ὄντι (Ἡρακλέου) ὀκτομυριαίς, δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις Ἡρα ἐπὶ τῷ βυβίῳ ἐπέμψε, διαφθαρεῖναι τὸ βρέφος δέλωσα. ἐπιβοωμένης δὲ Ἀλκμίδος Ἀμφιτρυώνα, Ἡρακλῆος Δαναοῦ ἀγῶν ἐκάλειται τῶν χειρῶν αὐτῆς διέφθειρε. i. e. At cum Hercules octo Januenses natus esset, Dracones duos inusitata magnitudinis Juno Infantem perdituros, in lectum demisit: Alcmena Amphitryonis opem implorante, Hercules in pedes erectus utraque manu constrictos ipsos necavit. Fuit non ita pridem Aquis Calidis Imago Herculis, duos Angues ambabus
ma-

manibus, singula singulum, comprimentis : ut in ¹ superioribus ostensum est.

§. V.

E COELO *Vulcanus*, in *Lemnum* ^{5. Vulcanus.}
 Inf. simula que natus est, ob deformitatem, a Matre *Junone* præcipitari fingitur, & ex eo tempore claudicare; unde *Juno* illum apud ² *Homerum* *κυλλοποδίων* vocavit. At aliam hujusce Claudicationis causam ³ *Phurnutus* exhibet. Fabellam, quam voluerit, pro arbitrio Lector eligat : sunt enim utræque *παχλαῖς*, & ejusdem notæ. Hinc ⁴ *Catullus*,

*Vovit, si sibi restitutus essem,
 Scripta Tardipedi Deo daturam.
 i. e. Vulcano, five Igni.*

⁵ *Columella*

Quin & Tardipedi Sacris jam rite so-
(lutis,
Nube nova seritur.

S 2

§.

¹ Cap. IX. Sect. 10. ² *Iliados* v. ³ *De Natura Deorum*, 19. ⁴ *Vide Carmen in Annales Volusii.*
⁵ *Lib. X. De Cultu Hortorum.*

§. VI.

6. Bac-
chus.

SEXTA videtur esse *Bacchi*: quid enim in sinistra Discus ille, nisi qui *Horo*, *Ægyptiorum Baccho*, ut ex ¹ *Chartario* patet, adiacere soleat? Dextera *Poculum*, *Vino* forte plenum habet. Quid quod duo etiam *Cornua*, quæ recens ex temporibus prodire videantur, & a ² *Philostrato*, *Bacchi Insignia* dicuntur, aspicio. Plura de *Baccho* infra.

§. VII.

7. Pallas.

PALLAS hæc omnino est ³ *Αρεια*, i. e. Fortis, Strenua, Martialis; cui apud *Platæenses* Templum, ex *Marathone* pugnæ manubiis ædificatum est. En illam, dextera tenentem *Hastam*, sinistra *Ægidem*, capite *Galeam*: sed quæ *Apicem* non rotundum, uti ⁴ *Salii tutelati*, verum habet, oblongum, a fronte ad occiput ducentem. Dicta est *Pallas*, ἡ Πάλλειν

¹ Pag. 295. ² In *Ariadnes Imagine*. ³ *Havrechus de Cognomin. Deorum. Cap. III.* ⁴ De quibus vide *Tobias Gutberlethi J. C. de Saliis Lib. singularem. Cap. XI.*

6.

Bacchus.
Long: Unc: $iv \frac{7}{8}$.
Pondo zvi, zv .

7.

Long: Unc: iv .
Pondo $zvi ss$.

Tab: v pag: 132

8.

Pallas.
Long: Unc: $iii \frac{3}{8}$.

6.

7.

Tab: 4 pag: 132

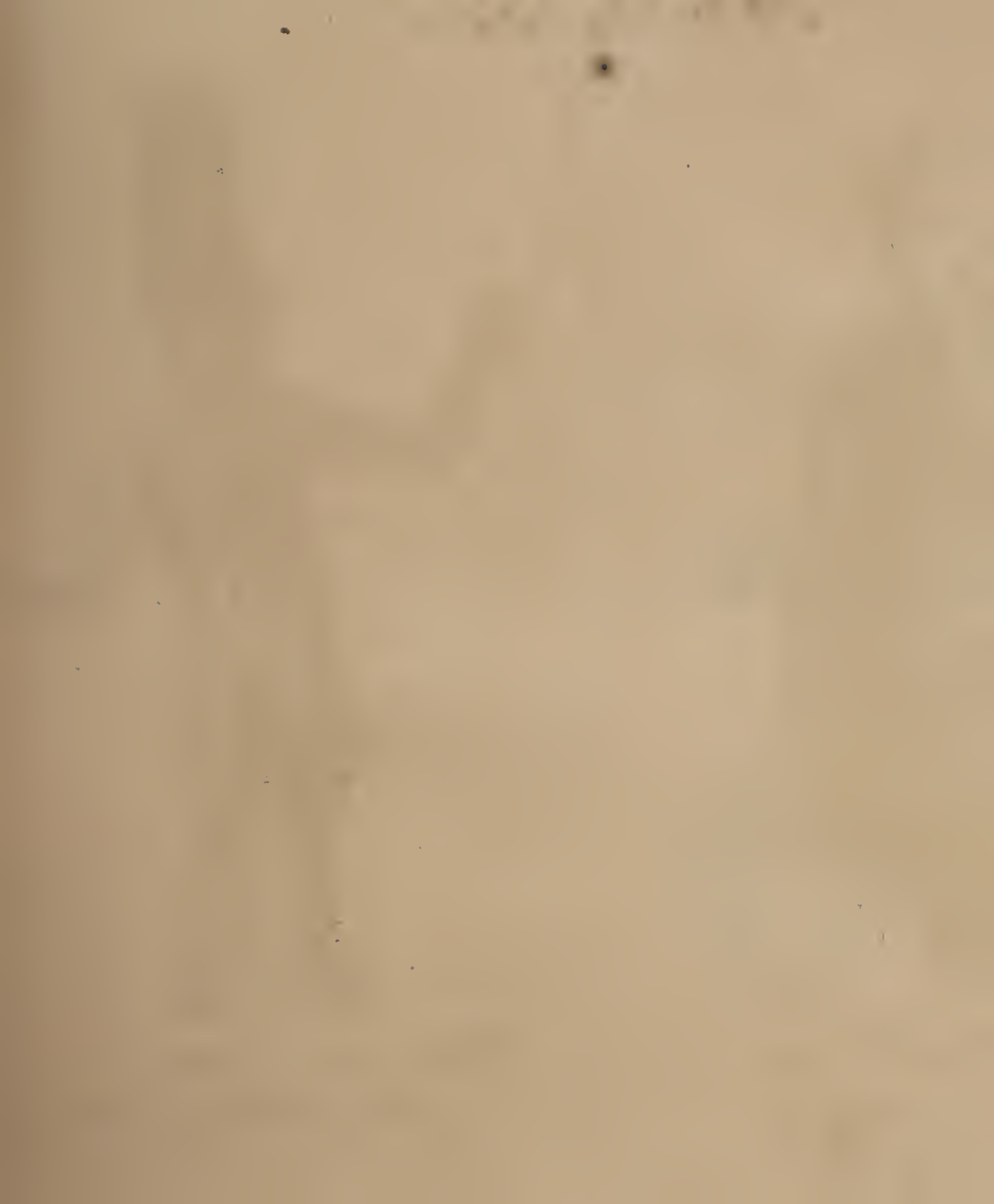
8.

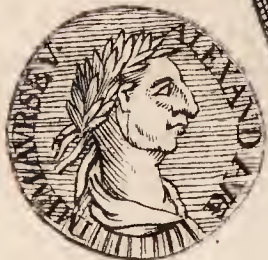
Bacchus.
Long: Unc: $v\frac{7}{8}$.
Pondo $3v, 3v$.

Long: Unc: iv .
Pondo $3vi ss$.

Pallas.
Long: Unc: $iii\frac{3}{8}$.

9.

Virgo Vestalis.
Long: Unc: $iii \frac{1}{4}$.
Pondo Zvii ss .

10.

Mercurius.
Long: Unc: $iii \frac{1}{4}$.

πάλλειν τὸ δόρυ, a vibratione Hastæ: Dicta etiam est *Armifona*; unde 1 *Virgilius*,

—*Tum Numina Sancta precamur,*
Palladis Armifonæ.—

Dicta est *Stratia*, sive *Militaris*: Δορυκέντης, i. e. *Hasta pungens*. *Glaucopis* a formidoloso Vultu; *Gorgonea*, a Vultu truculento. *Palladis* hæc Cognomina varias ejus virtutes indicant, easque satis ostendit Imaguncula; præcipue vero truceem aspectum, *Gorgoneo* pæne æqualem.

§. VIII.

VESTÆ hæc Sacerdos, velata & stollata, ut Mysteria Religionis Sanctitatemque significet, dextra Pateram habet, qua se ad Sacrificia facienda paratam ostendat; sinistra Librum, ut opinor, *Ritualem*, veterum more, convolutum: 2 Plurimi Ritus, & Cæremoniæ fuerant *Vestaliæ*, qua discentium, qua exercentium, docentiumque, quas ob multitudinem Scriptura servari voluit Religio.

8. *Virgo Vestalis Maxima*

VESTAM

1 *Æneid. Lib. III.* 2 *Vide Dionysium, Antiquit. Rom. Lib. II. Sect. LXVII.*

VESTAM de numero *Penatium* esse, vel certe comitem eorum. *Macrobius* affirmat: quin & *Penatibus* eam jungunt Numismata; quorum unius exstat, in *Lipsii* de *Vesta* 2 Syntagmate, Figura; uti etiam statuæ *Vestalis Maxima*, huic nostræ *Virgini* non absimilis, quæ quidem *Maximam* exhibere *Vestalem* non immerito credatur.

§. IX.

9. *Mercurius.*

AD *Mercurium* accedo; hujus enim Nonam esse Figuram autumo, quando veteribus hujusmodi *Mercuriolos* in usu fuisse, nulla sit dubitatio. Talem *Apuleius* habuit, (de quo alibi) & quidem comitem, quoquo iverit; pæne dixeram, e *Penatium* numero Deorum: In utroque (tam *Apuleii* illo, quam hocce nostro) lepide & festive omnia; in nostro, tamquam corpus in aere Brachio exprorecto librantis, & jam nunc a *Jove* nuncii gesticulantis. Deest equidem *Marsupium*; deest *Gallus*; at omnino constat *Mercurium* apud antiquos non eadem semper figura sive pictum, sive sculptum, sive

five fufum fuiffe. In Petafo Pinnulæ paulo altiores funt, id quod ex artificis errato, dicam, an de industria factum? certe apud ¹ *Tob. Gutberlethum* occurrit ex *Oudanio & Gutherio* nummus, in quo *Mercurius* Galeam habet, eique Alas infixas, & in altum, ut in hac Imagine, elatas. ² *Apuleius* *Mercurium* inducit Puerum luculentum, nudum, hilarem, aspectu jucundum. ³ *Martianus Cap.* eum describit Adolescentem, venusto, alto, ac robusto corpore, pubescentibus genis, neque ullam Alarum, aut Caducei mentionem facit. Caduceum sinistra tenuisse nostrum *Mercurium* omnino probabile est; sed tempore effractum.

UT *Alexandro Mammææ*, sic & *Porphyrio*, totique *Gallicæ Nationi*, in magna veneratione fuit *Mercurius*: neque mirum, quando *Rationis & Orationis* exhibitor, quando *Mercuratæ & Viarum Præses*, quando *Literarum, Musices, Palæstræ, & Geometriæ* inventor, quin & *Divitiarum* dator audiret.

S.

¹ Vide ejus *Lib. de Saliis, Cap. XI.* ² *In Apologia, Pag. 72.* ³ *De Nuptiis Philologiæ & Mercurii. Lib. I. Pag. 3.*

§. X.

10. *Lupa,*
Romulus,
& *Remus.*

MERETRICES olim *Lupæ* dice-
bantur : Sic ¹ *Catullus,*

Tamquam comminctæ spurca saliva
Lupæ. Et ² *Plautus,*
Divortunt mores virgini longe ac
Lupæ.

Nominis rationem reddit ³ *Isidorus* [*Lupa*
Meretrix, inquit, a rapacitate vocata,
quod ad se rapiat miseros atque repre-
hendat.]

⁴ *APULEIUS* more suo [*Ipse pro-*
pudiosus, Uxor Lupa, Filii similes pror-
sus.]

DEINDE, *Larentiam, Faustuli* uxo-
rem, *Romuli & Remi* nutricem, fuisse
Meretricem, i. e. *Lupam*, pro concessio-
sumitur; atque hic Fabellæ ortus, Fra-
tres illos a *Lupa* quadrupedi lac hausisse:
voce æquivoca viam errori faciente. Ita
¹ *Livius*

¹ *Ad Juventium.*

² *Epidic. Act. III. Sect. II.*

³ *Pag. 1080. Ed. Put.*

⁴ *In Apologia.*

¹ *Livius* [*Sunt qui Larentiam vulgato corpore Lupam inter Pastores vocatam putent : inde locum fabulæ ac miraculo datum.*] Huic conveniunt ² *Dionysius* ³ & *Plutarchus*.

BESTIA jam in mulierem mutata, de *Romulo* & *Remo* licet ex ⁴ *Dionysio* notare, quod [*erant dignitate formæ, & animi celsitudine, non subulcis aut bubulcis similes, sed iis quos quivis stirpe regia ortos judicasset, & iis qui ex Deorum semine creduntur nati :*] atque hunc in modum, a *Romanis*, in patriis Hymnis ac Cantilenis, ætate *Dionysii*, fuisse ⁵ celebratos : quæ quidem omnia nostris Imagunculis non inepte repræsentantur.

§. XI.

CICERO Lib. I. De Nat. Deorum. [*Quid censes igitur Apin illum Sanctum Ægyptiorum Bovem, nonne Deum videri Ægyptiis ?*] Et ⁶ *Plinius*, [*Bos in Ægypto etiam Numinis vice colitur, Apim vocant.*]

15. *Apis.*

T

S.

¹ Lib. I. Et *Aur. Victor* de Origine Gentis Rom. Cap. XXI. ² Lib. primo. ³ In *Romulo*. ⁴ Loco jam citato. ⁵ *Æneid.* Lib. VIII. ⁶ Lib. 8. Cap. 46.

§. XII.

16. Anu-
bis.

DE *Anubi* res apertissima est, Numen
illud *Ægyptiacum* esse; de quo *Virgilius*,

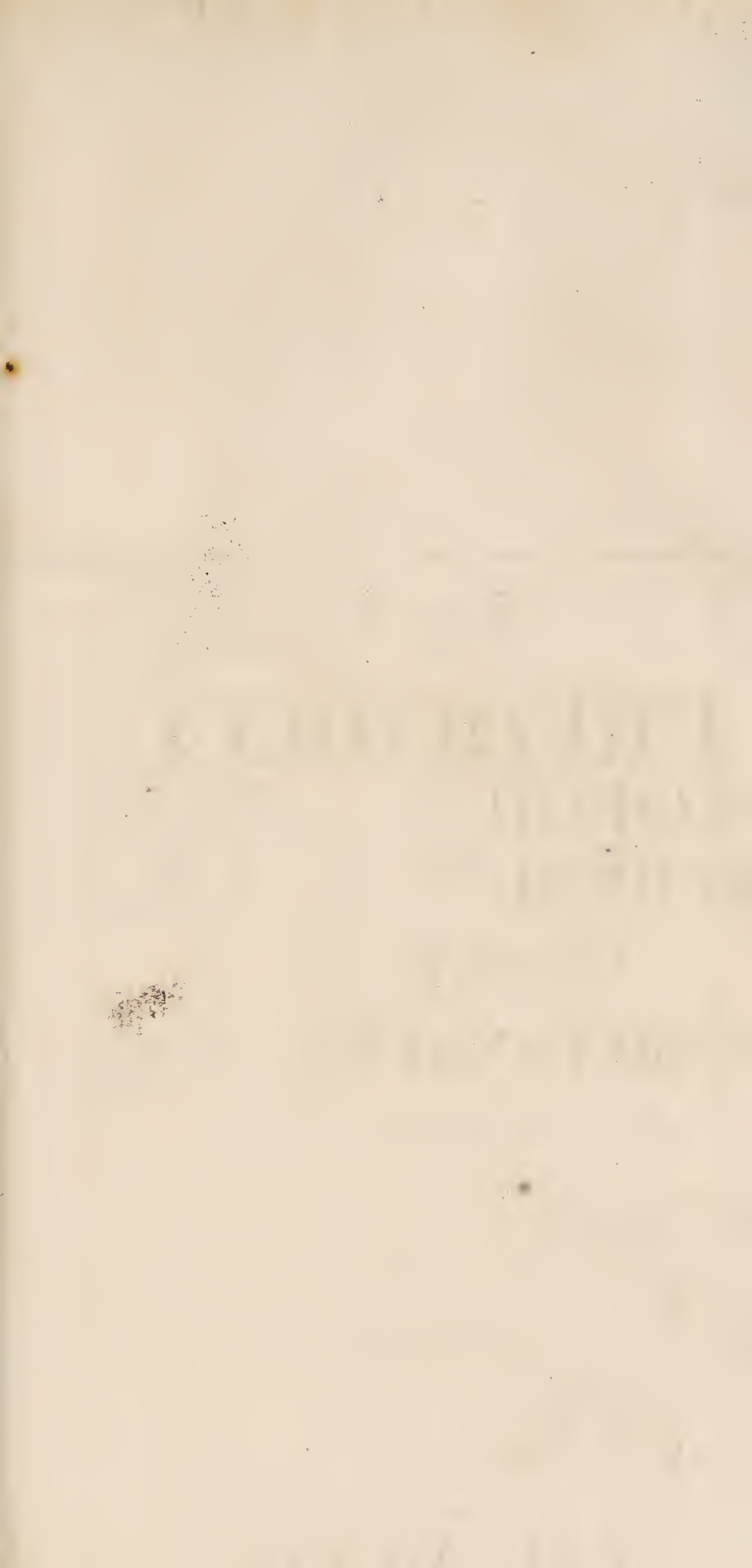
— 1 *Latrator Anubis.*

Et 2 *Juvenalis* de Diis *Ægyptiis*,
Oppida tota Canem venerantur.

§. XIII.

17. Buce-
phalus.

MULTA congeffit *Æl. Lampidius*,
bona cum fruge legendus Auctor, quibus
ostendit *Alexandrum Mammææ*, *Macedo-*
nicum illum Magnum, in plurimis sequi,
atque adeo studiose & diligenter imitari.
Illius gratia nomen *Alexandri* accepit:
Nummos figuravit illius habitu complures:
Vitam ejus lectitavit: Inter Divos &
Optimos eum in Larario majori consecra-
vit: Laudes ejus libentissime audivit:
Sæpe in honorem ejus potavit: (hoc Græ-
corum more factum, qui Regum, Princi-
pum, & Deorum honori pocula consecra-
bant, & bibebant:) *Fecerat*, more Ma-
cedonico;

16.

Anubis.
Long: Uncias iii ff.
Pondo Zvi, ff.

17.

Bucephalus.
Long: Unc: iii, e quad:
Pondo Ziii-Zvi.

18.

Bacchus.

MBurghers sculp.

19.

PENATES hi Guil: Cadby, apud DEVISAS Olitoris,
Aere incisi, et Charta Imperiali impressi, vene-
unt a Bibliopolis Knapton Londinensi, Clements
Oxonienſi, et Yeo Exoniensi.
MDCXVII.

Nobilissimo Principi
FREDERICO
GEORGII filio Celsissimi,
GEORGII Nep: Augustissimi,
CAESARI destinato,
M. BRITANNIAE Spei, Delicijs,
Animaeq; desideratissimae,
PENATES hosce, Annos sesquimille Terra
absconditos, voti & Obsequij sui Pignus,
Sacrari voluit,
Guilh: Musgrave, G. F.
ISCANVS.

cedonico, χρυσίσμας ἔργον ἀργέσματος : *fecerat ἔργον Phalangem, Alexandri M. imitatione* : quibus abunde patet, quam Imperatori Romano cara fuerint Regis *δμωνύμου Macedonici* pene omnia ; neque alienum videbitur, si, cum viris eruditione claris, Equum hunc *Bucephalum* esse cogitavero.

§. XIV.

POSTREMÆ duæ Figuræ Numeris ^{18. Bac-} 18 & 19 signatæ, Prototyporum magnitudini non respondent ; iis enim minores sunt. Harum prior *Bacchi* esse videtur, utpote Adolescentis Cornuti, *ἀσπίρης*, bene colorati, & caput Roseo ferto redimiti : Quid autem Dexteram inter Corpusque teneat, non recte accipio ; nisi Culleus, sive Saccus Coriaceus sit, ad vinum deportandum ; qualem majori ¹ forma *Leon. Augustinus* in sacrificio *Bacchi* descripsit. Græce dicitur *ἀσπίρης*, quod Principi Potatorum ² præmium erat.

BACCHI Figura veteres Juventutem, Robur, & Formam expressere ; quæ
T 2
quidem

¹ *Ad Gemmam, p. 134. Achann.*

² *Vide Aristophania*

quidem omnes hac nostra eminent. Robur; Juventutis Comes est; una Disputatio est de *Forma*; nimirum, qui fieri posset, ut ebrioso, prætumidoque pufione, cui

Pinguis Aqualiculus propenso sesquipede
(*exstat,*

*Cornu olim
Honoris
signum,*

FORMÆ Decus significetur; præcipue quatenus *Cornua* sint formosa; quando hodie notissima res sit, *Cornua* jam multa annorum sæcula Infamiæ signa, sic, ut apud vulgus vix quicquam magis, existisse. Certum est, apud antiquos Honorem, Gloriam, & Salutem ab iis indicari; hoc ostendunt tum S^x. S^x. tum Auctorum Ethnicorum loci quam plurimi. In illis *Cornu Salutis meæ*: *Cornu* apud eos splendor *φειροβόλος αὐγῆς*. Hinc a pictoribus *Corniger Moses* pingitur, a sculptoribus sculpirur. Dicitur ejus *Cornuta* esse *Facies*, i. e. *Radiabat Cutis Faciei ejus, tamquam Cornua ejacularentur.*

Et in S. S.

LXX. Δεδόξασθ' ἢ ὄψις τῆς χροῦδος τῆς προσώπου αὐτῆς.

*Et apud
Autores
Ethnicos.*

APUD Ethnicos plurima de Homi-
bus, de Diis *cornigeris* occurrunt: *Φιλάδελ-
φου*, e *Ptolemæis* alterum, *Cornigerum* ha-
bent

bent Nummi: sic, ut etiam *Alexandrum M.* tamquam a *Jove Ammone* procreatum.

UT a *Judæis* Theologiam acceperunt Ethnici, (primum scil. *Ægyptii*; deinde per eos *Græci*, postremoque omnium *Latini*) *Baccho* suo, quem *Mosis* æmulum voluere, *Cornua* largiti sunt; seniori scil. longa & acuta, ut in *Carchesio* Monachorum apud *Gallias* ¹ *Benedictinorum*, videre licet: At in *Baccho* utroque nostro inter *Penates*, utpote *Juniore*, sunt qualia *subulorum*, ad *Juglandium* instar.

IN Reipub. Literariæ ² novellis *Dissertatio* refertur, de *Bacchi* quadam *Imaguncula*, prope *Atrebatium* effossa, huic nostræ non multum absimili.

NOSTRA hæc qua *Juvenis*, qua *Formosa*, maxime vero omnium qua *Cornuta* *Autores*, de *Baccho* verba facientes, non parum illustrat: Horum in numero sunt *Horatius*, *Ovidius*, *Propertius*, *Diodorus Siculus*, *Seneca*, *Herodianus*, e quibus aliqua excerpam.

¹ Ho-

¹ Vide *Acta Eruditorum Maii 1707*: vel *Nouvelles de la Republique des Lettres. Aout. 1707.* ² *Nouvelles, &c. Decembre, 1706.*

1 *Horatius de Baccho,*

*Te vidit insons Cerberus, aurea
Cornu Decorum.*

Ovidius in Hymno ad Bacchum.

—*Tibi inconsumpta Juventus,
Tu Puer aeternus : Tu formosissimus alto
Conspiceris Cælo ; Tibi, cum sine Cornibus
(adstas,
Virgineum Caput est.*

*Idem in Epistola Sapphus ad Phaonem.
Est in Te facies, sunt apti lusibus anni :
O Facies oculis insidiosa meis !
Sume fidem & pharetram, fies manifestus
(Apollo :
Accedant Capiti Cornua, Bacchus eris.*

Propertius.

3 *Quod superest vitæ, per Te & Tua Cor-
(nua vivam,
Virtutisque tuæ, Bacche, poeta ferar.
Poeta*

1 *Lib. II. Ode XIX. v. 29.* 2 *Metam. Lib. IV. v. 16.* 3 *Lib. III. Eleg. XV.*

Poeta Phallicus,
Trahitque Bacchus Virginis tener formam.

Et in alio Carmine,
Formosus quoque pingitur Lyæus.

HUNC describit ¹ *Diodorus Siculus*
 τὴν κάλλει καὶ τῇ ῥώμῃ διάφορον, i. e. *Forma Robo-*
reque excellentem, traditque παρομοίωτον δ'
 αὐτῷ ποιῆσαι κέρατα τὰς κατασκιάζοντας τὰς γρη-
 φὰς ἢ τὰς ἀνδριάντας.

A *Seneca* [*Juvenis perpetuus*] & *Vir-*
gineum habere *Caput* dicitur: Postremo
² *Herodianus* scribit de *Bacchi* καλαῖς
 εἰκόσιν, quibus *Milites Bassianum* assimila-
 bant.

EX altera parte restat inquirendum, *Unde si-*
 qui fieri posset, ut hæc *Honoris Insignia*, *gna fiant*
 viz. *Cornua*, degenerare possent in notas *Infamiae.*
Infamiae; quod utique *Pictoribus*, & id
 genus *indoctis* & *audaculis* hominibus,
 deberi videatur; qui *Satyris*, aliisque isti-
 usmodi monstris, quando *Cornua* tribuere
 solerent, illa demum male audire, & *Ho-*
minibus affixa eos *infamare* fecerunt.

HÆC

¹ Lib. III. sub finem.

² Lib. V. Sect. V.

HÆC de *Baccho*, ejusque Forma, & Cornibus.

HIC est ille Cœtus Deorum, in quo, si Latrare, sive Hinnire, sive Boare animus sit, sive Artem Amatoriam, sive Fabrillem, sive magnas condendi Urbes, sive earum Conditores lactandi, quis velit exercere, hic præsto Deus est, qui doceat: Deus, inquam, non tam Auctori- bus antiquis explicandus, quam qui eos explicet; utpote minus temporis injuria læsus, iisque omnibus sincerior, incorruptior. Atque eo nomine non parum utiles has Icones esse judico, in corrigendis Sculptorum, Pictorum, aliorumque ævi hujus erratis; quæ ab antiquorum moribus, & usu, (ut indubitatae fidei testes hi ostendunt) longe descivere, & sunt remota.

§. XV.

Bustum.

FIGURA undevicesima *Romanæ* cujusdam Matronæ *Bustum* exhibet: forsitan *Μνημοῖον*, in Amicæ vel Consanguineæ gratiam confectum, vel Lararii generale quoddam ornamentum.

§.

§. XVI.

CUM his Icunculis inventus est *Penati-*
Alexandri Severi Nummus, cujus hæc *bus favet*
 Inscriptio: *Alexan-*
der Seve-

rus.

IMP. M. SEV. ALEXAND. AVG.

Et altero latere,

PAX. AVG.

Nummus indicat, illius *Alexandri* tem-
 pore, Terræ mandari has Imagines.

IN Nummo PAX. AVG. post Tri-
 umfum *Persicum* eum fuisse cufum docet:
 & quidem verisimile est eum, una cum
Penatibus, Anno circiter CCXXXIV,
 cum ad Bellum *Germanicum* evocaren-
 tur e *Britannia* milites, humo mandari:
 certum est Imperatorem illum anno se-
 quenti, bello minime confecto, fuisse oc-
 cifum.

A *Lampridio* docemur, illum Impe-
 ratorem non parum hujusmodi Iconum
 veneratione capi & oblectari. [*In Lara-*
rio, inquit, *(in quo & Divos principes,*
 U *sed*

sed optimo quoque electo, & animas Sanctiores, in quibus & Apollonium, & quantum Scriptor suorum temporum dicit, Christum, Abraham, & Orpheum, & huiusmodi Deos habebat, ac majorum effigies) rem divinam faciebat.] Notat hic Casaubonus, CHRISTI notitiam Alexandrum habuisse per Matrem Mammæam, quam Christianæ Religionis Mysteriis initiatam, & ab Origine constat informatam. Quin & [Christo Templum facere voluisse, eumque inter Deos recipere,] narrat Lampridius. [Rem divinam faciebat, ¹ inquit idem Casaubonus, aut Sacrificando, (quod proprie rem divinam facere dicitur;) vel adorando solum & incensum ponendo; qui fuit mos multorum: ut illius Marcellinæ Carpocratis Sociæ, quæ in Larario suo Imagines Jesu, Pauli, & Homeri, & Pythagoræ ita colebat simul; ut scribit B. Augustinus.] Hæc Casaubonus.

NEQUE aliis Imperatoribus huiusmodi cultus Icuncularum alienus fuit: Augustus suum habuit Thurinum, & secundum illum Hadrianus eundem, dono sibi datum a Suetonio, qui illum aliquamdiu

¹ In supra citatum Lampridii locum.

diu possedit. Habuit *Apollinis* Imagunculam *Sylla*, Deæ cælestis *Asclepiades*: ut & alibi docuimus. Quin & Deum *Crepitum* fuisse, cujus apud *Arnobium*, *Mimium*, *Felicem*, & *Tertullianum* mentio; manifestum est; cujus statua refertur ænea, 2 altitudinis trium vel quatuor Pollicum, antiqua valde, in *Gallia* paucis ante annis effossa.

§. XVII.

ERANT hi *Penates*, cum primum humo conderentur, non ex omni parte integri; quod Figuræ ostendunt: sed eorum plerique alio atque alio membro privati: unde verisimile videtur, eos primum vel ab *Alexandro* ipso, vel a quodam magnatum servatos, tandem mancos, usu mutilatos, & ea de causa repudiatos & abjectos, ad quemdam inferioris fortis hominem secundo loco devenire, & ab eo, tamquam in itinere & bello Custodes & Defensores, huc asportari.

Plura de
Penatibus.

UNUM est, quod silentio præterire nequeam, nimirum numeris 7 & 14 signatos

U 2

gnatos

1 In, de *Icuncula* *Ælfredi*.
ditorum Mensis Feb. A. MDCXCI.

2 Vide *Acta Eruditorum*

gnatōs nulli sive *Romano*, sive *Græco*, sive *Agyptio* Numini, quantum memini, con-
similes esse; unde suspitioni locus, utrum
ab iis sive *Orpheus*, sive *Apollonius* (vile
profecto Numen, ipsoque *Crepitu* Deo
graveolentius) sive *Abraham*, sive *Moyſes*,
sive *Christus*, supra e *Lampridio* laudatus,
significetur: quod utique in medio relin-
quam, ab eruditioribus & harum rerum
magis scientibus enodandum.

IN|TEREA relatu dignum est, *Pe-
nates* omni fere ævo summis honoribus
abundare: *Varro* (quod ¹ *Macrobius* ait)
Dardanum refert Deos Penates ex *Samo-
thrace* in *Phrygiam*, & *Æneam* ex *Phry-
gia* in *Italiam* detulisse.

² *Ilium* in *Italiam* portans, victosque
(Penates,

Præclara & omni ævo celebrata est *Æneæ*
pietas, Penates e *Troja* flammis expor-
tantis.

¹ *Phry-*

¹ *Lib. III. Cap. IV.*

² *Æneid. Lib. I.*

11.

Lupa
cum
Romulo
et
Remo.

12.

Long: Unc: $1 \frac{3}{4}$.
Pondo Zi ss.

13.

Long: Unc: iii.
Pondo Zv . Zij .

Long: Unc: v.
Pond: Zv , Zij .

Tab: v. pag: 137

14.

Long: Unc: ii.
Pondo Zij.

15.

Apis.
Long: Uncias iv.
Pond: Zvi.

— 1 Phrygiique Penates

Quos mecum e Troja, mediisque ex ignibus
Extuleram. (Urbis.

§. XVIII.

HOC denique addendum, Penatium *Eorum*
neque certum esse numerum, neque for- *Potestates!*
mam, neque certa esse nomina; frustra
que esse, quotquot aliter statuant: sed
erant omnes Dii, qui (ut 2 *Servius* ait)
domi colebantur, iique pro Cultoris ar-
bitrio diversi. Penates autem (ut inquit
3 *Isidorus*) dicti sunt, quod essent in Pe-
netralibus, *i. e.* in Secretis, sive Larario,
seu domestico, seu castrensi.

IN conspectu Deorum *Penatium* (ut
ex 4 *Horatio*, & 5 *Cicerone* constat) hō-
spitem necare, scelus habitum fuit atrox,
& immane.

6 PENU curabant Penates; *i. e.* quic-
quid Esculenti, Poculenti, Turis, Aro-
matum, Carbonum, Salis, Lignorum,
aliorumque, quæ hujusce generis longæ
usionis gratia contrahuntur & recondun-
tur.

1 Lib. III.

2 In *Æneid.* II. Sect. 47.

3 Lib. VIII. Cap. ult.

4 Ode XIII. Lib. II.

5 Pro Deiotaro.

6 V. A. Gellij, Lib. IV. Cap. 1.

tur. Omne hoc *Penora* dicit ¹ *Columella*.
Imo Patrem Familias, ejusque Hospites
curare credebantur. Certe illos consulit,
de negotiis tractandis Pater familias. Ideo-
que ² *Demipho Terentianus*.

[*At ego, ait, Deos Penates hinc salu-*
(tatum domum
Devertar; inde ibo ad forum, atque ali-
(quot mihi
Amicos advocabo, ad hanc rem qui ad-
(sient,
Ut ne imparatus sim, si adveniat Phor-
(mio.)]

Penates iratos hostia placabat: de iis
hostia molliendis ³ *Horatius,*

Mollibit aversos Penates
Farre pio & saliente mica.

OB infortunia Familiæ, quæ *Penatibus*
iratis sæpe ascribebantur, eos mærebant;
ut ex ⁴ *Horatio*, Ancillam (quam ipse pri-
us

¹ Lib. XII: Cap. 2.
Scena I.

² Phormio, Act. II.

³ Carminum, Lib. III. Ode XXIII.

⁴ Lib. II. Ode IV.

us exosculatus est) amico *Xanthiæ* nequiter & ironice commendante, patet,

Regium certe genus, & Penates
Mæret iniquos.

CONSULES¹ Prætoresque, cum ad-
eunt magistratus, rem divinam faciunt
Penatibus. Erant *Romanis* Θεοὶ πατρίοι,
secundum *Hyginum* in *2* *Macrobio*, cui
consonum id *Virgilii*:

Dii Patrii, servate domum: —
Et alibi — *Patriique Penates.*

§. XIX.

CAVENDUM autem, ne omnes hæ *Conclusio.*
Icunculæ pro Deis accipi, & adorari judi-
centur: plurimas eo in numero fuisse ex-
ploratissimum est. Quis autem *Bucepha-*
lum, atque adeo *Remum*, aut *Virginem*
Vestalem, eo in honore habuit? Loca-
bantur horum *Icunculæ* in Larario, tam-
quam *Μνημόσυνα*, seu *Κεμήλια*; quod ex
Lampridio discimus.

HÆC

¹ *Macrobius, Lib. III. Cap. IV.*

HÆC sunt, *Vir Clarissime*, quæ habui dicere, de *Penatibus* vestris καὶ ἐπισημῶν. O! qui Homines cujuscumque sortis perhumaniter excipis, Deos etiam hosce minutos, alienigenos, & in *Belgio* nostro male habitos, in fidem, per omnes Ego te Deos oro quæsoque, recipias, & hospitio tueare.

VALEAS, Legum & Libertatum vindex, & favere pergas

Tui Nominis studiosissimo,

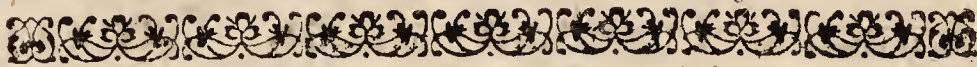
GUIL. MUSGRAVE.

CAP.

CAP. XIII.

De Belgarum Mercatura.

§. I.

MERCATURAM exercuisse
Belgas, tam *Romanis* subje-
 ctos, quam ante illam subje-
 ctionem, eamque non tenu-
 em modo, sed & magnam &
 copiosam, licet dispari proportione, non
 est dubitandum: *Dispari*, inquam, *pro-*
portione; nam primi *Belgæ*, sive prædæ
 sive mercatus ergo huc venientes, non
 nisi lucri gratia Bellum intulere. [*Neque*
temere, ait ¹ *Cæsar*, præter *Mercatores*,
adit ad Britannos e Gallia quisquam.]
 Verum a *Claudii* descensu, & in *Belgio*
 nostro victoriis, ejus *Populus*, victori mo-
 X rem

Belgæ
primum
Mercatu-
ræ, deinde
Bello ma-
gis dediti.

¹ *Lib. IV.*

rem gerens, Bello magis, Mercaturæ minus studuere.

§. II.

Eorum
Mercaturæ

QUIBUS autem in rebus Mercatura fieret, aliunde melius vix intellegi potest, quam ex iis, quibus eo tempore *Britannia* maxime abundavit. Ex vero, secundum ¹ *Cæsarem*, erant Pecoris magnus numerus, Plumbum album, Ferrum: His ² *Strabo* addit Frumentum, Pelles, Mancipia, Canes, Eburnea Fræna, Torques, Vasa Electrina, Vitreaque: ³ *Mela* Gemmas, Margaritas, Nemora: ⁴ *Tacitus* Aurum, Argentum, & alia Metalla: ⁵ *Martialis* Bascaudam: ⁶ *Solinus* autem Gagatem, Metallorum largam variamque copiam; *Ambrosius* salem: Sunt ea partim *ἑταγώμια*, partim *εἰσαγώμια*: de eorum nonnullis, quando ad illustrandam rem *Britannicam* non parum contulerit, paucis edifferam: uti postremo de Portubus externis, unde Merces advehebantur; de Emporiis *Britannicis*, & speciatim *Belgico*; de Vestigalibus, & Nummo.

qua *ἑταγώμια*,
& *εἰσαγώμια*

¹ Lib. V. ² Lib. IV. ³ Lib. III, VIII.
⁴ In vita Agricolaë. ⁵ In Apophoretis. ⁶ Cap. XXII.

§. III.

PECORIS nostri præstantia satis De pecore
Britan-
nico. omni ævo celebris; ab eo Lac, ab eo Pelles, hominum tegumenta, aliaque vitæ commoda cepere Aborigines: Ex ovium nostrarum Lana *Romani* Vestes, ex Lacte vaccino Caseum fecere. Boves, ad arandum animal quasi natura factum, Frumenti magnam vim auxilio suo tulere; eamque vel Incolarum, vel Exterorum in usum. Oves aluit aprica illa terræ regio, quæ a *Dobunis* ad Oceanum *Britannicum* extenditur, Boves seminii boni *Belgii* pars occidentalis.

PLUMBUM illud *album*, quod a *Cæsare* dictum est, omni procul dubio *Stannum* fuit; quod in *Britannia* natum, & artificiose coctum, a *Phœnicibus* olim, & deinceps a *Romanis* hinc exportaretur. [In *Celticis*, (ait *Mela*) *aliquot* (Insulæ) De Stann-
no. sunt, quas, quia *Plumbo* abundant uno no. omnes nomine *Cassiteridas* appellant.] Minime vero necessarium est, ut apud *Coritanos*, in Comitatu *Darbyshire*, *Plumbum*

bum hoc effodi censeamus; quod utique *Camdenus*, quoniam *Cæsar* [*in mediterraneis regionibus*] illud effodi tradit, opinatur. Potuit Stannum a *Dunmonio* terrestri itinere portari, & ab illo itinere mediterranei ortus esse judicari: cui quidem opinioni maxime favet id, quod sequitur, nempe Stannum mille ante annis, & quod excedit, apud *Dunmonios* effodi; quod de *Coritanis* nullo pacto affirmari potest.

§. IV.

De Ferro. DE *Ferro*, vitæ optimo pessimoque instrumento, manifestum est, illud antiquorum memoria *Silurum* in regione nasci, & fornacibus eliquari; quod testantur Cineres semiusti in ea hodie magna copia visendi, & Altare 1 *Calpurnii*, *Jovi Dolicheno* rei *Ferraræ* custodi constructum, nostra ætate erutum. Quæ cum *Clariss. Camdeno* essent incognita, mirandum non est illum 2 pronuntiasse [*Ferrifodinas nullibi in tota Anglia inveniri præter-*

1 Vide *Additamenta ad Camdeni Silures*, & *Additamenta ad Dobunos, Literam* [C.]

2 Vide *Notas ad J. Cæsar's verba* [In *Maritimis Ferrum.*] Pag. 168. *Amstelrod.* 1670.

terquam in Gloucestershire, illasque ante annos aliquot demum reperiri.] Nimirum scripsit vir Doctiss. & Antiquitatum patriarum diligens indagator, pro testimoniorum sui sæculi fide. Notandum insuper est Ferro jam dicto nullum in universo Orbe ad communes hominum usus inveniri magis idoneum, vel eo nomine desiderabilius esse, & ad exportandum aptius.

§. V.

STRABO Mancipia non sine multa probabilitate censet: Plurima sunt, quæ *Britanniam* tam ante *Romanorum* adventum, quam postea, populo indigena abundare monstrant. Magni hac in re probanda momenti sunt & diversæ in *Britannia* nationes, & earum inter se *Bella* numero frequentia, de quibus passim apud ¹ *Cæsarem*, *Tacitum*, *Dionem*, aliosque: Neque parum arguit ingens ille exercitus, quem adversus *Romanos* *Heroina Britannica* (*Boadiciam* volo) eduxit; nimirum milites 230000, ² *Dione* referente. EX

De Mancipiis, & Populi multitudine.

¹ *Cæsar in Britannia tradit [Hominum infinitam esse multitudinem.] Libro Vto. De Bello Gallico. Mela, [Britannia fert Populos.] Lib. III. Cap. VIII.*
² *Vide Dionem Xiphilini, in Nerone.*

EX ista Populi multitudine licet opinari, alios in Prælio captos, alios furtim abreptos, alios forsan ob delicta venundatos (quod profecto quidem hodie *Guineensibus* in more est) aliisque de causis alios fieri mancipia, sicque *Strabonis* dicto fidem afferre.

§. VI.

De Canibus.

CANES *Britannici* jam a Gentis initio claruere: De illis *Gratius* ¹;

Quod Ereta si Morinum dubio refluentia (Ponto
Veneris, atque ipsos libeat penetrare (Britannos,
O! quanta est merces, & quantum impendia supra.

Itaque *Nemesianus*,
 — *Divisa Britannia mittit*
Veloces, nostrique orbis venatibus aptos.

De Cane *Agassæo*, qui a *Fano Ulitio*, (cui consentire videtur vir literatissimus *Christ. Wase*)

¹ In *Cynegeticis*.

Wase) censetur esse nostrorum hominum
Little Beagle. Sic *Oppianus*

Ἔστι δὲ πικυλάκων γένος ἄλκιμον ἰχθυήσαν
Βαίον, ἀτὰρ μεγάλης ἀντάξιον ἔμμελ' αἰοιδῆς.

Τὸς τράφεν ἀγεία φύλα Βρετάννων αἰολονότων,
Αὐτὰρ ἐπικλήσθη σφᾶς ἀγασσαίης ὀνόμωσαν.

Τῶν ἦτοι μέγ' ἔμμελ' ὁμοίον ἐπιδανοῖσι

Λίχνοις οἰκιδιοῖσι τραπέζηςσι κύναςσι.

Bodinus hosce versus ita Latine reddi-
dit.

*Est etiam catuli species indagine clara,
Corpus huic breve, magnifico sed corpore*

(digna;

*Picta Britannorum Gens illos effera bello
Nutrit, Agasæosque vocat. Vilissima*

(forma

Corporis, at credas parasitos esse latrantes.

Denique *Claudianus*

*Magnaue taurorum fracturi colla Bri-
(tanni.*

Horum species est staturæ non admodum *Præcipue*
magnæ, sed Capite rotundo, & Faucibus *Belgicis.*
nigris donata. Articulos habet compa-
ctos,

Etos, & membra brevia, quibus serpit hu-
mi, & animo ingenti pertinacique Tau-
ros exagitat : Hæc cum *Belgis* sit indi-
gena, Popularibus meis usus est in Tauri-
ludijs eximii. Non solum in Venationi-
bus, sed & in Bellis adhibiti sunt (¹ *Strabo*
bone teste) Canes *Britannici* audaces,
Canum in strenui, feroces, ad hostium, ut opinor,
Bello usus. ordines turbandos. *Colophonii* Cohortes
canum habuere, & eorum gratia Canem
in Nummo insculpi fecere : de quo, in de
Geta Britannico ² *Dissertatione*. Qui ve-
ro plura velit de Canibus *Britannicis*, eru-
ditissimi *Caii Libellum* hac de re pervol-
vat, eleganter utique & emucleate scri-
ptum.

§. VII.

De Gem-
mis.

DE Gemmis *Melæ Britannicis* quid di-
cam, incertus sum, nisi eas e Rupe *Bristo-*
liensi, quæ nunc *Vincentii* dicitur, captas
statuam. Profert Adamantes ea per-
spicuos, pulchros, ab Indiis advectorum
æmulos, iisque una duritie secundos :
Utrum

¹ Κύνες ἄφουεις πρὸς τὰς κυνηγείας. Κελτοὶ δὲ καὶ
πρὸς τὰς πολέμους χρῶνται καὶ τέτοις, καὶ πᾶσι ἐπιχω-
ρίοις. *Lib. IV.* ² *Vol. III. Pag. 100.*

Utrum *Melæ* ætate reperti fuerint, non exploratissimum est; quare in his dicendis non parum hæsito. Judicent eruditi, prout cujusque libido est.

MARGARITARUM vim magnam fuisse, constat ex iis, quas hodie præbent *Ostrea Britannica*. Nescio an *Rutupina*, quæ Romanis erant delicio, præ cæteris scaterent Margaritis. *Julius Cæsar* [Britanniam petiisse dicitur spe Margaritarum, quarum amplitudinem conferens, interdum sua manu pondus exigeret.] Sed ¹ [in Britannia parvos & decolores nasci certum est.] Et ² *Ælianus* ait, Margaritam Britannicam magis fulvi coloris esse, minusque splendidam. [Divus Julius Thoracem, quem Veneri Genetrici in Templo ejus dicavit, ex Britannicis Margaritis factum voluerit intellegi:] subiecta, inquit ³ *Solinus*, Inscriptione, quæ id testaretur.

HÆC omnia more suo exagitat *Is. Vossius*, & Gemmas, & boni coloris Margaritas veteri negat *Britannia*. [Quænam, ⁴ inquit, sunt illæ Gemmæ? Flumina ista

Isaaci
Vossii re-
dargutio

Y Gem-

¹ Vide Plinii, Lib. IX. Cap. XXXV. ² Δοκίμη ἡ πικρὸς χρυσωτότερος ἰδίῳ, εἶναι τὰς τε αὐγὰς ἀπὸ τῆς ἑξέως, ἢ σπορόδεσ ἑξέως. De Animalibus, Lib. XV. Cap. VIII. Ed. Tigurina, Fol. ³ Vide Solinum, Cap. LIII; & in illud, Doctiss. Salmasii Plinianas exercitationes. ⁴ Vide ejus Observationes ad Melæ, Lib. III. Cap. VI. Vers. 36.

Gemmifera, & Margaritifera mera profecto sunt commenta, ad apparandum stulti Imperatoris triumphum.] At pace tanti viri, non adeo viles sunt Adamantes supra dicti, quin *Julii* sæculo facile placerent. Hæ videntur esse Gemmæ prædictæ, & *Sabrina* nostra Flumen illud Gemmiferum, de quo dubitat vir egregie doctus. Margaritas cum *Taprobaniticis* nostras nequaquam audeo comparare, præcipue si magnitudinis habeatur ratio: at ex Foro nostro *Exoniensi* Piscatorio, & Margaritis hic repertis si liceat judicare, facile potuit earum in hac Insula comparari, satis magnarum neque decolorum numerus, qui ad exornandum *Veneris* Thoracem omnino sufficeret.

§. VIII.

De Calce.

CALX etiam inter *Σαγώγυρα* merito putanda est; sed quæ *Cretam* & *Margam* comprehendit: his enim tribus Agricolaæ sæcundant agros. Testantur optimæ fidei Inscriptiones, Artem *Calcariam* olim a *Britannis* exerceri, & ut *Terra Figularis* hodie ad Tubos *Tabacarios* e *Dunmonio*, sic *Cretam*, *Margam*, & ejusmodi alia ad stercorandos Agros hinc exportari.

portari. *Calcaria*, *Brigantum* oppidulo, (i. e. *Tadcaster*) fuisse unam Inscriptionem opinatur Doctiss. ¹ *Galæus*, sed ob literas fugientes & propemodum exesas, vix legendam. At quod ad rem nostram maximopere facit, in Colle, cui *Sorbiodunum* (*Old Sarum*) insidebat, Fodinæ Cretacæ præcipue frequentabantur, & ab iis Creta in exteras regiones exportabatur. Unde Versificator *Anglus*

Est ibi defectus Lymfæ, sed copia Cretæ.

Arti *Calcaricæ* præfuit Dea *Nehalennia*, quæ a *Brigantibus*, (opinante Clariss. ² *Galæo*) forsan etiam a *Belgis* nostris colebatur. Ei Negotiatores & Mercatores navicularii vota solvebant, ut ex Ara, quæ ³ *Domburgii* in *Zelandia* dudum effossa est, conjicimus. Est autem hujusmodi.

DEAE NEHALENNIAE
OB MERCES RITE CONSERVATAS M. SECUND SILVANVS
NEGOTTOR O RETARIVS
BRITANNICIANVS

V. S. L. M.

No-

¹ *Ad Antonini Iter. II. Pag. 42.*

² *Pag. 43.*

³ *Reinesii Syntagma. p. 199.*

Novam Lunam *Nehalennia* significari volunt nonnulli, quæ certe navigantibus benigna fuit & propitia, sic, ut ea de causa cultu digna videretur.

§. IX.

De Gagate.

DE Gagate Solini Britannico aliquid dicendum: Accipit ille nomen a Gage (tradente ¹ *Dioscoride*) *Lyciæ* amne, ad cuius Ostium iste Lapis primum inventus est. Aliquando dicitur Lapis *Obsidianus*; sed *Anglice* [*a Featstone.*] Succinum nigrum esse contendit *Aldrovandus*, cui suffragatur *Doctiss*: ² *Anselmus B. de Boot.* Paleas enim attritu calefactus, Succini instar, trahit, & odorem habet Sulfureum. De eo ³ *Solinus* [*Gagates hic (in Britannia) plurimus optimusque est Lapis; si decorem requiras, nigro gemmeus; si naturam, aqua ardet; oleo restinguitur;*] Est in Museo ⁴ *Regiæ Societatis* hujusmodi Lapis insignis, & in *Cleveland, on the*

¹ *Lib. V. Cap. CXLVI.* ² *De Lapidibus & Gemmis in Specie. Lib. II. Cap. CLXIII. & seqq.*
³ *V. Solinum, Cap. XXII. & in illud Doct. Salmasii Plinianas Exercitationes.* ⁴ *V. Museum Reg. Societ. edente Neh. Grew, Partem III. Cap. II.*

the Top of Huntley and Whitby Clifts, & puteis effodi solet in Agro 1 Surreienſi qui cum Regnorum olim patria fuit Belgio proxime vicina, fortasse-an a Belgis hinc exportaretur.

MULTIPLEX est *Gagatis* usus. In *Ejusque viribus.* Medicina calidæ facultatis esse dicitur, & Mania, Morbo comitiali, sicut etiam Hyſterico correptos Suffitu liberare. Diureticus est, & Hydropicis, urinam movendo, prodest. Oleum ejus destillatum maxime prædicatur ad Dæmoniacos, (id est, Epilepticos) Paralyſin, Convulſionem, Tetanum, ad Podagram frigidam, omnesque frigidas Fluxiones, parti affectæ illitum: Unde Podagricis remediis & Acopis adnumeratur. Pulvis ejus ad unius Drachmæ pondo, ex Vino haustus ad tempus aliquod, Colicam integre sanare dicitur. Emollit, discutit, ² *Dioscoride* teste; unde adversus sedis affectiones, quam leviſſime tritus, ³ *Ætii* judicio valet; & ad Condylomata, eum *Scribonii Largi* Emplaſtrum habet.

ORNABANTUR eo Galeæ, Scuta, Gladii: Mundum etiam muliebrem ingre-

¹ Vide *Additamenta ad Camdeni Comitatum Surry.*

² Loco jam citato.

³ Lib. 2. tetrabibli, Cap. 24.

grediebatur; Fœminarum Aures, Colla, Pectoraque, colore contrario, commendabant. Hinc Aurium lobis etiam nunc appenditur ex eo Inauris; Collo Monile: in quibus Puellæ non parum gloriantur. Denique ad preces numerandas, in globulos formatus, & filo trajectus, nonnullis est in usu.

§. X.

De Bascauda.

DE Bascauda Britannica Martialis in Apophoretis,

Barbara de Pictis veni Bascauda Britan-
(nis,
Sed me jam mavult dicere Roma suam.

Optimæ notæ G'ossographus, *Carolus du Fresne* veterem Gallicam esse vocem hanc contendit, cum *Britannis* communicatam. Doctissimi vero *Skinnerus* & *Lhuydius*, (quorum in sententiam eo lubentissime) eam esse tradunt origine *Cambro-Britannicam*, cum *Latina* terminatione; quod a Poeta confirmatum: Dicit enim a *Pictis* eam venire *Britannis*.

BASCAUDA, Wallice, *Basgawd* & *Basced*; Anglice, *a Basket*; Latine Corbis

bis & Calathus est ; sed apud *Martialem*,
 interprete *Radero*, Vas escarium ; quod
 utique verisimile, quando in celebrandis
 hujusmodi vasis eo loci totus est Poeta.
 Concinit ejus *αὐγνεῖν* ¹ *Juvenalis*,

Adde & *Bascaudas*, & *mille Escaria*.

Cum vox hæc hisce Poetis primum apud
Romanos in usu fuerit, idque tempore
Domitiani, mihi in mentem venit ali-
 quem ex *Agricolæ* satellitio, Vas hoc e
Belgio nostro forte *Roman* misisse ; ubi
 Matronis tam gratum fuit, ut e suis esse
 mox voluerit, & civitate donarit Urbium
 mater. Dixi e *Belgio* ; nam ut *Doctiss.*
Camdenus ab *Icenia*, quæ Salice abundat,
 deducit hoc vimineum opus, sic e *Belgio*
 pari ratione mihi licet deducere : quando
 illud eandem, innumero similiter hærede
 profuturam, ut ait *Plinius*, omni ævo
 copiosam habuit ; præcipue pars ejus illa
 quæ Comitatus hodie *Somerset* appellatur.

§.

§. XI.

De Sale.

HIS Salem addimus; quem in *Belgii* litore olim, sic, ut hodie, Aquam marinam evaporando & ad duritiem coquendo fieri credibile est, ut & navibus mercatoriiis exportari. De hoc Sale i *S. Ambrosius* apertissime. Certe *Kinwulfum* Regem Ecclesiæ *Shireburnensi* terræ aliquot jugera, ubi *Limus* se in oceanum fundit, dedisse constat, ut in usum Ecclesiæ Sal ibi coqueretur: Hoc autem A. D. factum 774.

HÆC fuere præcipua *Belgii* nostri *εξαιρώματα* quibus addi fortasse possunt Plumbum (ut in §. III. ostensum est) Materia, sive Lignum. cujusque fere generis, Equi, Oves, & ex earum Lana Vestes, apud *Ventam Belgarum* factæ a *Romanis*, Pelles, Pisces, aliaque permulta, quæ in exterarum Nationes hinc interdum exportari non est improbabile.

§.

§. XII.

IMPORTABATUR autem 1 *Æs*, Au- Εισαγά-
 rum, *Argentum*, 2 *Ελεφάντινα ψάλια*, i. e. γίμα.
eburnea Frena, *αειανχένια Torques*, *ἢ Λιγ-*
γύβια ἢ ὑαλᾶ σκεδῆ, 3 *electrina* 3 *vitrea*
vasa. *Aurum* & *Argentum* a *Strabone*
Tacitoque tribui *Britannia*, & inter bona
 ejus *ἐπιχώρα* sive *Indigena* censerī, non i-
 gnoro; sed præterquam quod nec *Auri* nec
Argenti hodie apud nos, quod sciam,
 ullæ usquam *Fodinæ* existent notabiles;
Strabonis etiam ævo idem fuit: Sic enim
M. Cicero, qui a *Quinto Fratre* sub id
 tempus cum *Julio Cesare* apud *Gallias*
 agente proculdubio accepit; 3 [*In Britan-*
nia nihil esse audio neque Auri neque Ar-
genti.]

§. XIII.

QUATUOR erant usitati e continente E Conti-
 in *Insulam*, ut *Auctorum* accuratissimus nente qua-
 4 *Strabo* scripsit, *trajectus*; nimirum ab tuor in
 Z Britanni-
 ostiis am Tra-
jectus.

1 *Cæsar de Bello Gallico, Lib. V.* 2 *Strabo,*
Lib. IV. 3 *Vide M. Tullii Epistolas ad Fami-*
liares. Tom. I. Lib. VII. Ep. VII. 4 *Loco jam*
citato.

ostiis *Rheni* (sive portu *Itio*) a *Sequanæ*,
Ligeris, & *Garunnæ* ostiis. Totius *Brit-*
tanniæ celeberrimum Emporium, natura
 id jubente, curanteque, fuit *Londinium*;
Belgii Trifanton, ut alibi ostendetur. Non
Belgarum modo, sed & *Britannorum* rem
 mercatoriam maxime promovebat id,
 quod Vectigalia perquam modica persol-
 verent: ut ex *Strabone* manifestum est.

§. XIV.

Prima
 mercium
 permuta-
 tione, Mer-
 catura.

INTER omnes constat, Mercatu-
 ram initio fieri permutatione mercium;
 ante scil. quam inventum esset commu-
 ne aliquod, quo earum mensurari pos-
 set æstimatio: (sic, ut etiam hodie in
 Barbaris plerisque Nationibus, quibus-
 cum Mercatores *Europæi* negotiantur:)
 Hoc autem aliis aliud fuit, 2 nimirum e
 Lapidibus, e Testis, e Cortice Arborum,
 e Sale, ex parentum Ossibus, e Leporinis,
 e Corio, Ligno, Terra Sigillari, aliisque.
Britanni 3 *Cæsaris* testimonio [aut æreo,
 aut

1 De origine Emptionis & Venditionis, vide *Paullum*
 egregie differentem, D. Lib. XVIII. Tit. 1.

2 Vide *Lucubrationem*, de vet. Numismatis potentia
 & qualitate: in Quarto, Cap. 5. Paris.

3 De Bello Gallico, Lib. V.

aut taleis ferreis ad certum pondus examinatis pro nummo utebantur.] Romani etiam veteres ære appenso, non numerato, debita exsolvebant. Secundum hunc antiquorum morem Parmæ Equestris Woodwardianæ artifex, trutinam illam, qua Brenno Aurum pendebatur, ad servandum Capitolium, satis apte belleque exhibuit. Sub Imperio Romanorum in Britannia quicquid haberi potuisset æris, argenti, vel auri, Cæsaris imagine notabatur².

ATQUE hæc de Belgarum Mercatura; quibus, uti spero, apparet, non tantum Insulam hanc, sed & Belgium hocce (ne dicam in præsentî Dunmonium) jam inde a principio dedisse operam Mercatura.

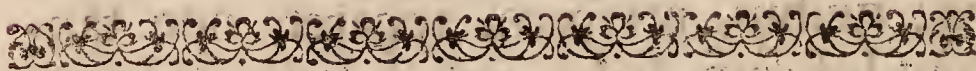
¹ Vide Clariss. Dodwelli, de Parma Equestri Woodwardiana Dissertationem. Oxonii E Theatro Sheldoniano. MDCCXIII.

² Gildas initio Epistolæ.

CAP. XIV.

*De Romanis in Belgio
Æstivis, præcipue de
Camaletto.*

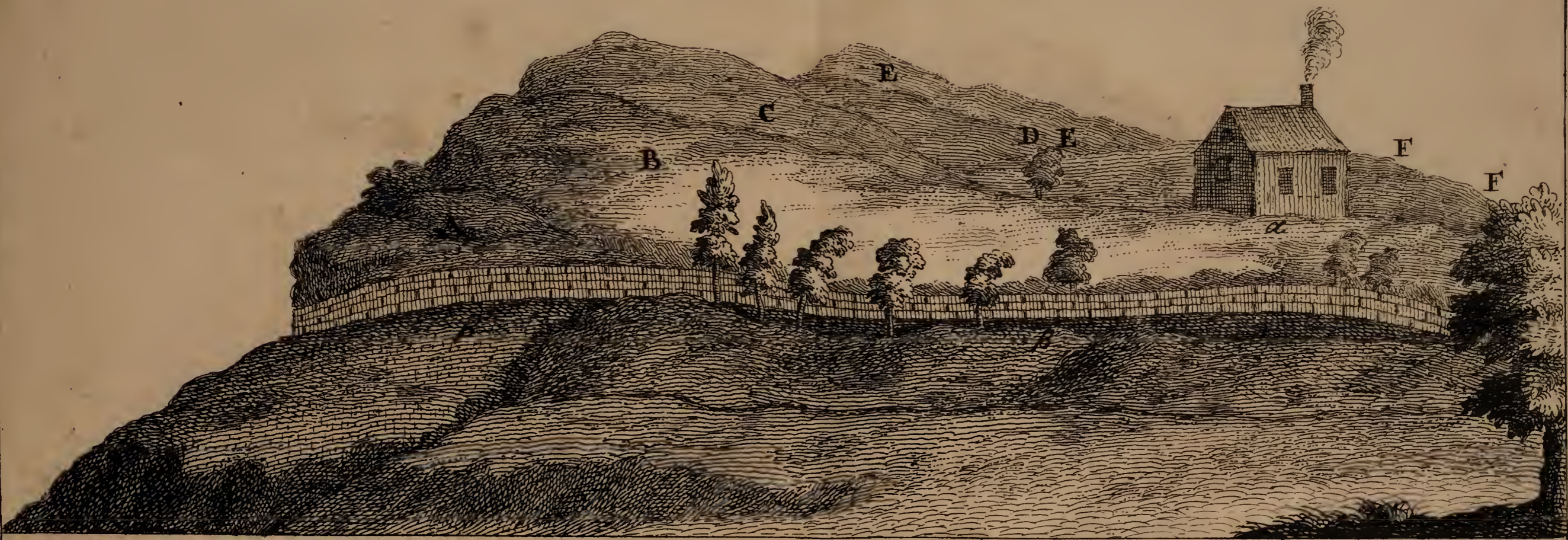
§. I.

*E*X Romanorum Hibernaculis magnam partem hujusmodi crevere Urbes: Hospitia scil. Diversoria, Tabernæ, Officinæ, Villæ, aliæque Domus, quæ militum usui voluptatique infervierunt, innumeræ demum factæ, & Urbis nomen & dignitatem adeptæ sunt. Alia vero fueré eorum Castra, nimirum *Æstiva*, quibus in aperto plerumque loco positis, nonnumquam in ipsis montium jugis, ad calorem vitandum, milites assiosis utebantur.

*Æstiva in
Belgio
permulta.*

*CAMALETI
Facies Orientalis.*

Facies Occidentalis.

*Ob Amorem, et
erga Patriam; ob
Belgio in or-
Dom: **Jepp**
de Chipley Armig.
Boniq, Cultor, ad
tui nominis, hanc Tabula sibi dedicari meruit.*

*Constantiam,
Icona Camaleti,
natum datam;
Clark
BELGA nobilis, Equi
memoriam perpe-*

bantur. Horum hodie permultorum in Belgio vestigia supersunt; ut apud Old Winchester, Cornhill, Tanesbury, Dunstap, Woldsbury, Ebdowen, Martensall-Hill, Camalet, Locos antiquis fatis notos, (etiam si nova sint nomina) quod ex Camdeno & Lelando patet; maxime vero omnium ex Aubreio; qui cum Agri Wiltonensis Indigena fuerit, & *παλαίριον*, Romana in eo Castra perlustravit, delineavit, & Museo Oxonii Ashmoleano Figuras eorum dedit, ibi hodie visendas. Horum in nonnullis Aggeres eminentiores & integriores, in aliis humiliores & detriti, partim injuria temporum, partim ex diversa eorum structura & usu: Alia namque temporaria fuere, alia longioris usus: illa non nimium munita, hæc autem magis, pro cuiusque instituto. Frustra essem, si eorum singula persequi conarer; uno Camaletto, qui totius Insulæ in perfectissimis est, contentus ero.

*Quorum
multa ab
Aubreio
descripta.*

§. II.

QUATUOR ab *Ischali* passuum milli- Camaleti
bus, versus orientem, Collis est, in cu- Descriptio.
jus lateribus quatuor Valla, plus minus
perfecta, cum totidem Fossis cernuntur.
Horum

Horum infimum, quod imi Collis quasi duos trientes ambit, viginti passus habet, acclives, neque sine difficultate superandos: Fossa, quæ ei superducta est, lata septem passus est. Vallum secundum in ascensu passus habet quadraginta; Fossa ei superjacens lata est duos passus. Tertium in ascensu, passus est duodecim; Fossa ejus septem lata est. Vallum quartum, quod verticem montis cingit, ascendenti passuum est 28, ambitum habet perfectum, passuum 1076; intra quam Fossa duorum passuum est. Hæ vero ascensuum mensuræ non ubique eadem, aut similes sunt; sed cujusque Valli maximæ. Area est in vertice Collis, propemodum ovalis, quatuor circiter & viginti Jugerum. In eam ascensus Arboribus fere tectus.

FIGURA, Tab. X, hæc omnia planius exhibentur, in qua

A. A. denotant Vallum Primum.

B. B. Secundum. C. C. Tertium. D. D.

Quartum. E. E. Aream in vertice.

F. F. F. F. F. In eo Ascensum, arboribus nunc obtectum.

Fossæ duos, tres, quatuor, ad septem pedes sunt profundæ; in hac Figura non expressæ; sed quas Vallo suo singulas contineri, eique superjacere facile cogitemus:

si tolli

aliter

aliter quam in Castris esse solet, ubi Fossæ Vallum vulgo postponitur.

a Domus, & *e* Murus sunt recentes substructiones.

D II boni, inquit *i* Lelandus, quantum hic profundissimarum Fossarum? Quot hic egesta terræ valla? Quæ demum præcipitia? Atque ut paucis siniam, videtur mihi quidem esse *e* Artis & *s* Naturæ Miraculum.

At seges est ubi Troja fuit, stabulantur Et Fossis pecudes altis, valloq; tumentis
Taxus, & astutæ posuere cubilia vulpes.

§. III.

PRÆTER hæc munimina plane Romana, Numismata aurea, argentea, ærea, Romanorum imagines tantum non vivas exprimentia, quæ ab Incolis solum aratro vertentibus, ætate Lelandi, cum aliis rebus antiquis, ut argenteo equi calceo, &c. sunt inventa, Romana hæc fuisse Castra plane demonstrant; sic, ut huic argumento diutius insistere non opus sit. In eorum usum Castrorum, & Romanis militibus hæc quam utilia fuerint, jam proxime inquirendum.

Romana hæc fuisse Castra, minime dubitandum.

i Vide ejus Assertionem Arturii: Pag. 29.

§. IV.

Quanta
earum
Area,

Quis usus;

Curiosa
Figura.

AREA Collis in ejus cacumine ovalis, secundum *Higynum* (quem ab *Hermanno Schelio* expositum in Castris dimetiendis alibi fumus secuti) Legiones septem potest comprehendere: sed si Domos, aliaque ædificia, quorum rudera passim ante aliquot annorum sæcula ibi conspicerentur, excipiamus, longe minorem eo teneri numerum, nempe III vel IV Legiones, omnino concludendum est. Huc initio æstatis, cum jam uliginosum circa *Ischalin* solum ingravesceret, ad hæc, inquam, Æstiva milites contendere solebant, ut aperto & magis ventilato aere perfruerentur.

QUI Castra hæc e nostris hominibus describere, non parum inter se differentes, & a nobis & a se invicem diversi sunt: (ita tamen, ut eorum nemo quidem unus huic de *Camaleti* origine & usu opinioni contradicat :) Ego ne de hac re incertus essem, ut Valla, ut Fossas, ut Aream curiose dimensam, obtinerem egi: atque ex hac Castrametatione, quam apposuimus, incisa est Figura Tab. X.

FACILE erit, ex antiquitate fabulosa *Multæ de*
 de *Camaleto* nostro plura superaddere; *Camale-*
 ut ¹ [*fama publica Murotrigum, radices* *to Fabulæ*
Camaletici montis incolentium, prædicat,
attollit, cantitat nomen Arturii, incola
quondam Castri:] Ut hic Epulis viros ce-
 lebres & claros exceperit, multa cum pom-
 pa, opipare, creberrimeque: Utque hæc,
 vicinorum *Murotrigum* animis in hunc us-
 que diem infixæ, sæpe iis etiam nunc in
 ore sint. Sed nolo verum, falsa ei mi-
 scendo, contaminare.

¹ Vide Lelandi *Assertionem Arturii modo lauda-*
tam: in Appendicis ad Jo. Lelandi Collectanea, parte
prima.

CAP. XV.

De Colore Belgico.

§. I.

Propertius
citatur.

PUD *Propertium*, Poetam eruditissimum, legimus, — *Turpis Romano Belgicus ore color*: de quo versiculo doctissimus illius Interpretes, *Janus* & *Broukhusius*, eum de *Britannis* oportere intellegi contendit; hos enim *infectos* paullo ante pronuntiaverat. Probabilis certe Interpretatio, quæque merito expendi, & plenius exponi mereatur.

§.

Fig. 1.

Fig. 2.

Fig. 3.

M. V. Dr Gucho Sculp.

Ornatissimo et Inlustri Baronetto
THOMÆ WROTH,
ob eximias in Belgio restituendo Largitiones
Grates ex animo persolvit
Auctor.

§. II.

NOTISSIMUM est *Britannos* veteres, *Cæsar* ante *Julii Cæsaris* in hanc Insulam descensum, omnes se *Vitro* inficere : sic enim ille disertis verbis. Quid autem illud *Vitrum* esset, & quæ sit eius nominis ratio, explicatu dignum est. Herbam, hunc in usum adhibuere *Britanni*, quæ hodie *Woad* appellatur, & viget apud nos egregie: *Græci* ἰσίνδα dixere, & *Dioscorides* ea βαρῆς χρῶδος, i. e. lanarum infectores uti, affirmat. Colorem enim cæruleum præbet, & aliorum fere omnium colorum basis est & fundamentum. Color Cæruleus a veteribus *Britannis*, affirmante Nationis ejus *Varrone*, *Ed. Lhuydo* [*Glas*] appellabatur. Hinc opinari par est *Glastum*, quo a *Plinio* *Herba* significatur, addita voci *Britannicæ* Latina terminatione, (ipso *Cæsare* forsan auctore) traxisse originem. Color enim iste plane *Vitreus*, five ὀλίον est; unde *Vitro* fieri non inepte traderetur. De *istide* Tractatum integrum in lucem misit *Hen. Grolachius*,

Cæsar
Vitrum
quid significet.

Glastum
unde dicitur.

A a &

1 De Bello Gallico, 1. 5. 2 Lib. II. Cap. CCXV. 3 Vide Archæologiam Britannicam, Tit. II. 4 Nat. Hist. Lib. XXII. Cap. I.

& de ea fufe Auctor anonymus *Artis Agriculturae*, Anglice conſcriptæ.

§. III.

Propertius illustratur.

DE Verſiculo notandum, Artis eum Poeticæ legibus ſumme conſentaneum eſſe, plurimumque præ ſe ferre elegantiae: nam cum *Belgæ* vitro uſi fuerint, & Colore cæruleo, ut terribiliores inimicis eſſent, ſe infecerint, quid Poetæ magis in votis eſſe potuerat quam *Cynthiam* ſuam abſque fuce apparere, blandam viz. formoſam, & nativis coloribus ornatam:

Turpis Romano Belgicus ore color.

Tò Belgicus absolute poſitum.

Unum inſuper addendum, nempe tò *Belgicus* hic, ut in *Julii Vitalis* Epitaphio tò *Belga*, poni absolute, ſine adjectione τὸ *Britanno*: quod apud Auctores Latiniffimos raro invenitur. Hæc de *Colore Belgico*.

CAP.

Fig. 1.

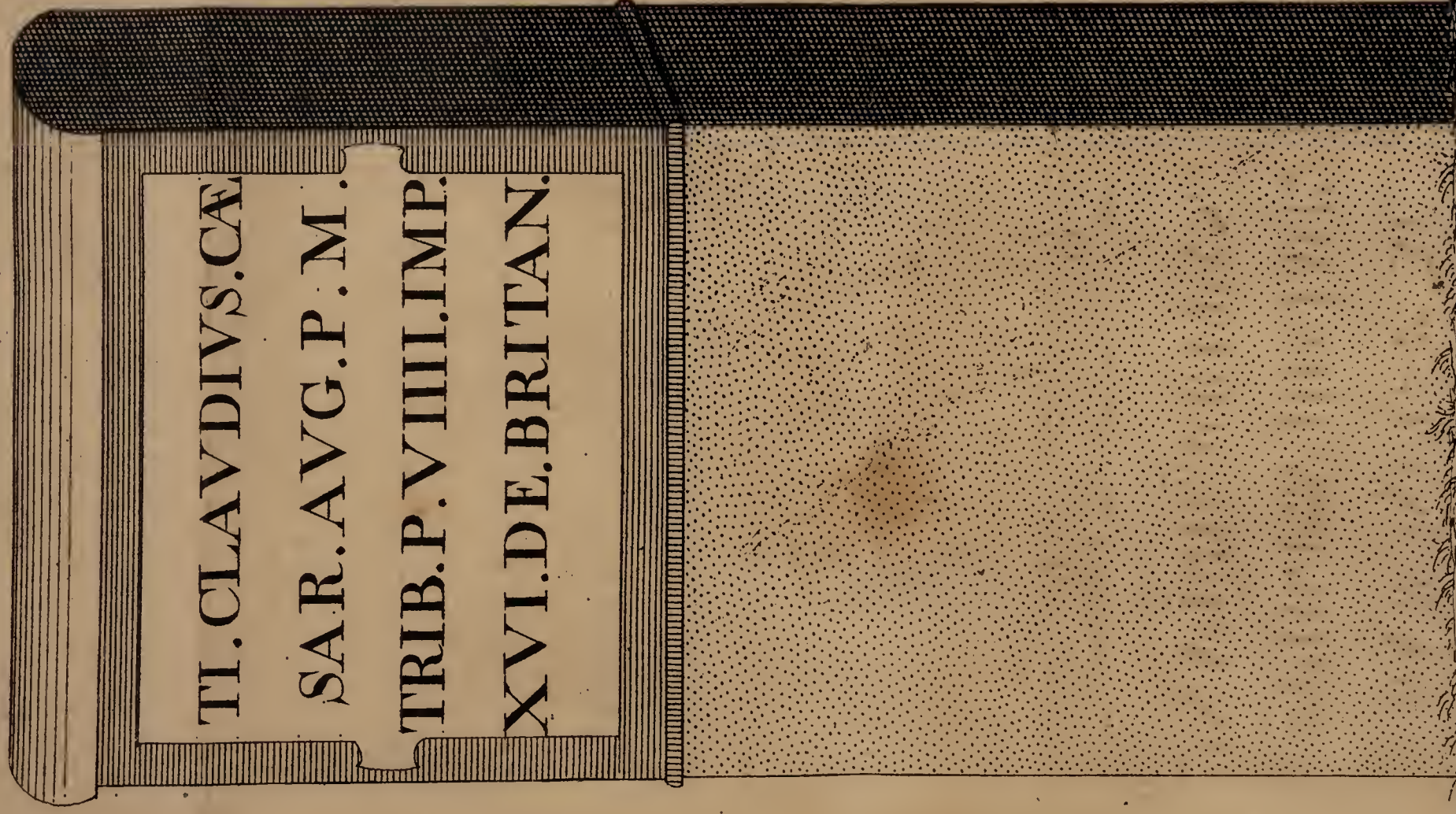

Fig. 2.

Fig. 3.

*In honorem Belgij et bonarum
 crescens forma, moribus, inge-
 natus, hanc Antiquitatū Britanno-*

*Literarum, dulcissimus Ado-
 rno incomparabilis, ALEXANDER,
 vetere Anglorum Nobilitate
 Belgicarum Tabulam D. D. D.*

AD. MDCCXVIII.

M. P. S. G. S. S. S.

C A P. XVI.

De Claudii Tropæo, pro-
pter Ogonem eruto.

§. I.

NOTATU dignissima est In-
scriptio, omnium quæ in Bri-
tanniis inventæ exstant, anti-
quissima; Claudii Imp. & Vi-
ctoriarum, quas ille reporta-
vit, in memoriam, hisce verbis concepta :

*Inscriptio
omnium,
quæ in
Britan-
niis in-
ventæ ex-
stant, an-
tiquissima*

TI. CLAUD. CÆSAR. AVG.
P. M. TR. P. VIII. IMP. XVI.
DE BRITAN.

Tropæum ex oblonga Plumbi tabula, in
qua Inscriptio hæcce legebatur, propter
Ogonem,

Ogonem, uti refert Doctiff. i *Lelandus*, circa initium sæculi supra decimum quinti, aratro erutum est, & ad *Ædes Tho. Howardi, Norfolciæ Ducis, Londinium*, eodem referente, translatum : qui rerum antiquarum diligentissimus investigator, ibi illud proculdubio manibus tractavit, oculis perlustravit.

§. II.

Quo tem-
pore posita.

TRIBUNITIÆ potestatis anni declarant Annum Imperii : quocirca nono Imperii *Claudiani* anno posita fuit hæc Inscriptio ; id est, Anno U. C. 802 ; D. 49 ; Consulibus *Gallo & Verennio*. (Declarant, inquam, maxima ex parte : non ex omni. *Tiberius* enim diu antequam Imperator esset, potestatem habuit Tribunitiam ; ut & alii non pauci : Usus hac in re communem, post *Camdenum, Pagium*, aliosque sequor) *Claudius* Trib. Pot. V, *Vinicio & Tauro* Coss. id est Anno Imperii quinto iniit ; ut & Trib. Pot. VII, quando Censor ; id est, Imperii sui septimo :

i In *Appendicis ad Joh. Lelandi Collectanea, Parte prima, pag. 45.*

mo: Similiter, Tribunitiam Potestatem VIII, anno Imperii nono illum gessisse arbitrandum est.

Cl. *Camdenus* Nummi Figuram exhibet, cujus Epigraphe, si manifestum in eo erratum excipimus, cum hac Inscriptione concordat examuffim: Annus enim Tribunitiæ Potestatis falso ponitur XIIII (duplicata scil. V) pro VIII. Equo solutim incedenti, cum retorto ad lævam capite, Imperator insidet, sinistra virgulam tenens. Duo sunt Tropæa, quibus interponitur Equus. Hisce tribus subjicitur Lamella cum Epigraphe DE BRITANNIS. Hæc omnia super Arcum Triumphalem.

§. III.

ANTISTIO & *Suillio* Coss. id est, De eo dubii Anno U. C. 803; D. 50, secundum *Tacitum*, & ejus Editorem eruditissimum, *Theod. Ryckium*, *Iceni*, *Cangi*, & *Brigantes*, ab *Ostorio*, in *Britannia*, vincuntur, & ex hisce victoriis binæ, *Camdeno* sentiente, Tropæis hic duobus celebrantur. Nummi & Historici discrepantia est unius anni: Neque enim victoriæ A. D. 50 adeptæ, anno poterant anteaçto celebrari.

Veri-

Verifimile est, partas A. D. 49 fuisse vi-
 ctorias, id est, nono Tribunitiæ Potestatis,
 incipiente; sed a *Tacito* ad annum se-
 quentem, in quo is finierat, translatas.
Solutio. Huic opinioni non parum favet, quod, ut
 ex ¹ *Livio* patet, Tribunatus ineundi
 tempus fuit IV Idus Decemb. ut vero
 Tribunatus, sic etiam Tribunitiæ pote-
 statis ineundæ fuisse tempus, (quando ni-
 hil contra arguat) summe probabile est:
 At imperare cœpit *Claudius VIII* circiter
 Calend. Februar. unde Nummi cum Hi-
 storia facilis concordia.

§. IV.

*Consulatus
 annum
 multis
 inde post
 annis ci-
 tari.* IN Lapidibus *Gruteri Pighiique Clau-
 dianis* hujus anni Inscriptio est, quam mox
 dabimus, in qua Imperator TR. P. IX,
 & Cof. IV. Cum ille Consulatum quar-
 tum A. D. 47, A. U. 800, gesserit, tra-
 dente ² *Censorino*, Scriptore satis accurato,
 poterit existimare aliquis, hoc cum anno
 TR. P. IX minime convenire, verum In-
 scriptionis hujus fidem convellere; sed di-
 ligenter

¹ Lib. XXXIX, Cap. 52. Vide etiam *Dionys.
 Hal. Lib. VI, A. U. 261. Clariss. Dodwelli Præle-
 ctionem XII, Sect. VII. 2 De Die Natali, Cap. 17.*

ligenter advertendum est, Consulatus annum non tantum eo currente, sed & multis post eum absolutum annis citari; nimirum usque dum aut morte Imperatoris, aut alio ejus Consulatu jam exoleverit. *Claudius* Consulatum quintum A. D. 51 gessit, & per annos a quarto ad quintum Consulatum, ille Cos. IV. continuo dicebatur.

ILLA vero Inscriptio, quæ hujus Capitis non unam partem illustrat, ita se habet.

TI. CLAUDIVS. DRVSI. F. CAISAR.
AVG. GERMANICVS. PONT. MAX. TRIB. POT.
VIII. IMP. XVI. COS. III. CENSOR. R. P.
AVCTIS. POPVLI. ROMANI. FINIBUS. POMERIUM
AMPLIARIT. TERMINARITQVE.

§. V.

INSCRIPTIONIS anno, nempe 49, *Doctiss.*
Claudius, Imp. XVI. appellatus est, ob *Savilii*
victorias in *Britannia* partas. *Doctissimi*
mus *Savilius Claudium* VI, VIII, ad *Fastorum*
XV, & deinde XVII, ad XXI, Impera- *emenda-*
torem appellari tradit; numerum XVI, *tio.*
in hoc calculo prætermittens: potest is ex
hac Inscriptioe suppleri.

B b

GRAM-

Numeri
VIII. ve-
tus scri-
bendi mos.

GRAMMATICI Numerum nonum ita vulgo exprimunt [IX.]: at Inscriptio- nes, quæ Libris MS. sunt præferendæ, amant fere, ut in hac nostra, [VIII]; cuius sexcenta passim exempla sunt.

EODEM Anno *Claudius* Urbis po- mærium auxit, more prisco, quo iis, qui protulere Imperium, etiam terminos Ur- bis, referente ¹ *Tacito*, propagare datum est. *Agrippinam*, Fratris *Germanici* Fi- liam duxit in uxorem, idque Liberti hor- tatu; *Judæos*, & in iis *Christum* profiten- tes Urbe *Roma* expulit.

§. VI.

Plumbum,
in quo In-
scriptio,

INSCRIPTIO nostra, ex antiquorum more, Laminæ plumbeæ fuit impressa: Plumbum facile recipit impressionem, & receptam tum diutissime tum fidelissime retinet. Ita nomen *Germanici* ² plum- beis tabulis insculptum est. Apud *Grute- rum* quamplurimæ occurrunt. Non pau- cas vidit *Doctiss.* ³ *Lelandus* per univer- sam *Britanniam*. Epitaphium inclyti Re- gis *Arturii*, in Insula *Avalonia* non pro- cul

¹ *Annalium Lib. XII. Cap. 23.*
Cap. 69.
pag. 45.

² *Lib. II.*

³ *In Assertionem Arturii (Ed. Oxon.)*

cul ab *Ogone* repertum, fuit ¹ hujusce-
modi.

PLUMBUM Minerarii Colles (sic a *Fodinis*
Lelando dicuntur *Mendip-Hills*) in vicinia ^{Mendip-}
præbuere, vel saltem eos præbuisse verifi- ^{penfibus}
mile est: Certe Plumbum album in me- ^{effossim,}
diterraneis hujus Insulæ regionibus nasci ^{earum an-}
suo tempore, a ² *Cæsare* docemur. Et ^{tiquitatem}
quidem ab hisce *Claudii* & *Arturii* Lami- ^{ostendit.}
nis e Plumbo, hac in regione inventis,
opinari licet, priscis illis temporibus, *Fo-*
dinas Mendippenses, & a *Saxonibus* & a
Romanis fuisse patefactas, eorumque *Mo-*
lybdænam in communem usum effossam.
Certo autem certius est, in eo *Belgii* tra-
ctu *Romanos*, anno Imperii *Claudiani* no-
no, morari, sive in Plumbo effodiendo,
sive in Viis militaribus construendis, alias-
ve, post subactos Hostes, occupatos.

COLUMNÆ adfigi Lapideæ Plumbum ^{Columnæ}
mihi persuasissimum est, ut nimirum emi- ^{Plumbum}
neat, legentiumque, præcipue myopum, ^{adfigitur.}
oculis patens se visendum præbeat: quod
etiam antiquorum usui consentaneum est.
Et Laminæ & Columnæ Figuram, ære
(sed ex conjectura) incisam, exhibebi-
mus. Vide Tab. XIII, Fig. 1.

B b 2

DUO

¹ Ibi.² De Bello Gallico, Lib. V.

Nummi
Gevartiani.

DUO sunt in Tabulis *Gevartianis* nummi, quorum prior *Spem*, herbam militibus porrigentem, exhibet: quasi spondeat ipsos victores fore. Nummum hunc percussum arbitratur Editor, cum *Claudius* expeditionem in *Britanniam* adornaret. In Figura III, *Britannia* dextra gubernaculum navis gestat. Adjacet Prora navis, nempe quia mari cingitur. Hæc e *Gevartio*.

§. VII.

Ogonis
Antri
Notitia
Romanis.

CUM eo Terræ tractu versarentur *Romani*, non improbabile videtur, *Ogonis* Antrum, quod est in propinquo, illos intrare, multiplices anfractus, & præcipitia introitus, Petrificationes in eo innumeras, nunc *Strumarum* more tumentes, nunc tamquam *Mucrones* in aere pendentes, & ex alto mortem *Damocleam* minitantes; intus autem *Aream*, quali ad saltatus & tripudia destinatam: interius amnem molliter labentem, & cum murmure, pristino meatu relicto, viam facientem: vasta porro spatia, & in iis nunc succidias (a forma sic dicuntur) nunc *Columnas* e *Stalactite* pendulas, oculoque judice cadentes: Aerem interea tepidum & temperatum;

ratum; aliaque hujus Antri mirabilia spectare, mirari: Quæ cum milites *Romani* contuerentur, *Sibyllæ* Antrum immane memorati, multa de iis proculdubio *Roman*, matrem Urbium renunciarunt, Belli eventa, & in Insula quæ notanda literis mandantes; quæ cum a *Clemente* demum *Alexandrino* legerentur, eique innotescerent, in causa forsan essent, quod de *Britannia* vir ille perdoctus, inter *ὑπομνήματα εἰς γήρας* scripserit in hunc

modum [Λέγουσι ὅτι καὶ τὰς ἰσοείας συνταξάμενοι, Et Clementi
ἀμφὶ τῆς Βρετανικῆς νῆσον πὺ υποκείμενον ὄρει, ἐπὶ τῆς
τῆ κορυφῆς χάσμα. Ἐπιπίπτουσι ἔν τῷ ἀνέμῳ εἰς τὸ
ἀντρον, καὶ περιστρηνυμένους τοῖς κόλποις τῆς ὀρύγματι,
κυμβάλων δρῦθμως κροαθῶν ἦχον ἐξακείδου].
Alexandrino.

Id est, Dicunt autem ii qui conscripserunt *Historias*, in *Britannia* Insula esse quandam speluncam monti subjectam, in fastigio autem hiatum: cum autem ventus in speluncam incidit, & in fossæ sinu alliditur, audiri sonum *Cymbalorum*, quæ numerose pulsantur. Certe Ogo noster Antrum monti subjectum est, quod in loco ejus edito prope fastigium habet Hiatum, in quem dum *Caurus* inflat (hoc autem maximam anni partem facit) & in speluncam incidit, inque sinum Antri illiditur, numeros sonorum edere videatur, qui
imagi-

imaginationis ope, Cymbalorum esse judicentur. Specus in *Cilicia Coryceus*, huic non multum absimilis, a *Pomponio* & *Mela* verbis elegantissimis exprimitur, non sine voluptate summa legendis.

HUIC opinioni astipulatur id, quod sequitur, nempe *Clementem* tempore *Severi* & *Bassiani* Impp. floruisse, unde ea de *Rebus Britannicis* legendi discendique, post tot tantasque Copias in *Britanniam* missas, non una fuit oportunitas. Verum quidem hæc hæctenus.

I Lib. I. Cap. XIII.

CAP.

CAP. XVII.

*De Urnis, Seria, rebusque
aliis in Belgio dudum
inventis.*

§. I.

URNÆ in *Belgio* quamplurimæ, alio alioque tempore, fuerunt effossæ; quæ fortuitu, vel negligentia diffractæ, formam & decus amisere: Nos

hic eas solum memorabimus, quæ dudum inventæ etiamnum integræ servantur, aliqujus notæ sunt, & observatione dignæ.

§.

§. II.

*Urna
minor,*

PRIMA igitur, ut a minima incipiam, Tab. XIV. Figura prima exprimitur: quæ utique pulcherrima, fit ex Luto cinerico, continetque Aquæ Uncias octo. *Aquis Solis* ad me, cum aliis quibusdam antiquorum monumentis, *Iscam* missa, Offium ustorum Frustrula, (quæ Puerilia parvitate videbantur) itemque Cineres habuit. Puelli proculdubio nobilis cujusdam *Urna* fuit, in qua delicii sui cineres & ossa condi, voluit pater mœrentissimus.

*major, in
Sepulcreto
Julii ef-
fossa.*

ALIAM simul accepi, capaciore, (vide Fig. 2.) quæ Aquæ libras minimum octo, five Congium unum recipit; colore pariter cinereo: Hæ duæ prope *Aquas Solis* in Sepulcreto *Julii Vitalis*, sunt effossæ. Aliæ porro fuere, quarum mihi sunt Figuræ, quæ cum aliis, ab Auctoribus jam descriptis, conveniant, plura de iis dicere superfedebō.

§. III.

A *σπρία*, quod vocabulum est *πολύσημον*, est *σπρία*; unde Latina vox *Seria*. Est autem *Seria* vas figlinum, quod sub terra fere defodi

defodi solitum est, oleo seu vino condendo
 inferviens: Anglice a *Jarr*: de quo vide
 1 *Plautum*, 2 *Livium*, 3 *Terentium*, 4 *Ca-*
tonem, 5 *Varronem*, 6 *Persium*, 7 *Colu-*
mellam.

Relevi Dolia omnia, omnes Serias,
Inquit Terentius.

— O si

Sub raastro crepet argenti mihi Seria, dextro
Hercule: Persius.

Prior de *Seria* Vinum continente, poste- *Serie*
 rior de *Thesaurum* habente intellegendus. *Descriptio,*
 Vas hoc *Hispanis* adhuc in usu, olei con-
 dendi ergo, a Mercatoribus hanc in Ur-
 bem sæpius adfertur.

HUJUSMODI Vas est, quod Figura
 tertia exprimitur, Os angustum habens,
 & utroque ejus latere Ansam. Trium
 pedum altitudo est, ambitio quatuor cum
 dimidio, Aquæ sex Congios capit. Apud
Devisas, oppidulum *Belgii* perantiquum,
 una cum Penatibus & Numismatum the-
 sauro erutum, hodie penes olitorem est,

C c

Pena

1 *In Captivis, Act. IV. Sc. IV. Vers. IX.* 2 *Lib.*
IV. Bello Punic. 46. 3 *Vide Heaut. Act. III. Sc. I.*
Et in eum locum Fr. Guieti Commentarium. 4 *Cap.*
ult. 5 *De Re Rust. Lib. III.* 6 *Sat. II.*
 7 *Lib. XII. Cap. XVIII.*

Ad vinum
conden-
dum usus.

Penatium eo loci inventorem. Proculdu-
bio *Romanis*, ibi stationem habentibus, usui
fuit, ad Vinum vel Thesaurum custodi-
endum. *Vinum* mallet, quando nulla
in eo Numismata, juxta vero quampluri-
ma reperirentur. Ea nempe *Romana* mi-
litæ fuit lautitia, ut Vino adsueti nequi-
rent eo carere; quod ut curiose conserva-
rent, fictilia compararunt.

§. IV.

Urna an-
sata.

URNA porro *Ansata*, cum Puelli Of-
ficulis, *Urnaque Vitrea* Fragmenta, cum
Lampade & Annulo Argenteo, fuere non
procul ab *Aquis Solaribus* inventa: de
quibus, cum ad manus nostras minime
pervenerint aut ipsa, aut ipsorum figuræ,
neque de iis ex aliorum relatu distincte
possem eloqui, non est ut verba faciamus.
Minime vero tenendum est, Urnis non
nisi minoribus contineri juniorum Cineres,
ut & natu majorum Cineres Urnis ma-
joribus. Urna exilis sacros *Ciceronis*, in
urbe *Zacyntho*, cineres servabat, tradente
1 *Favolio*.

1 Brouckufius in Propertii Lib. IV.

Fig. 2.

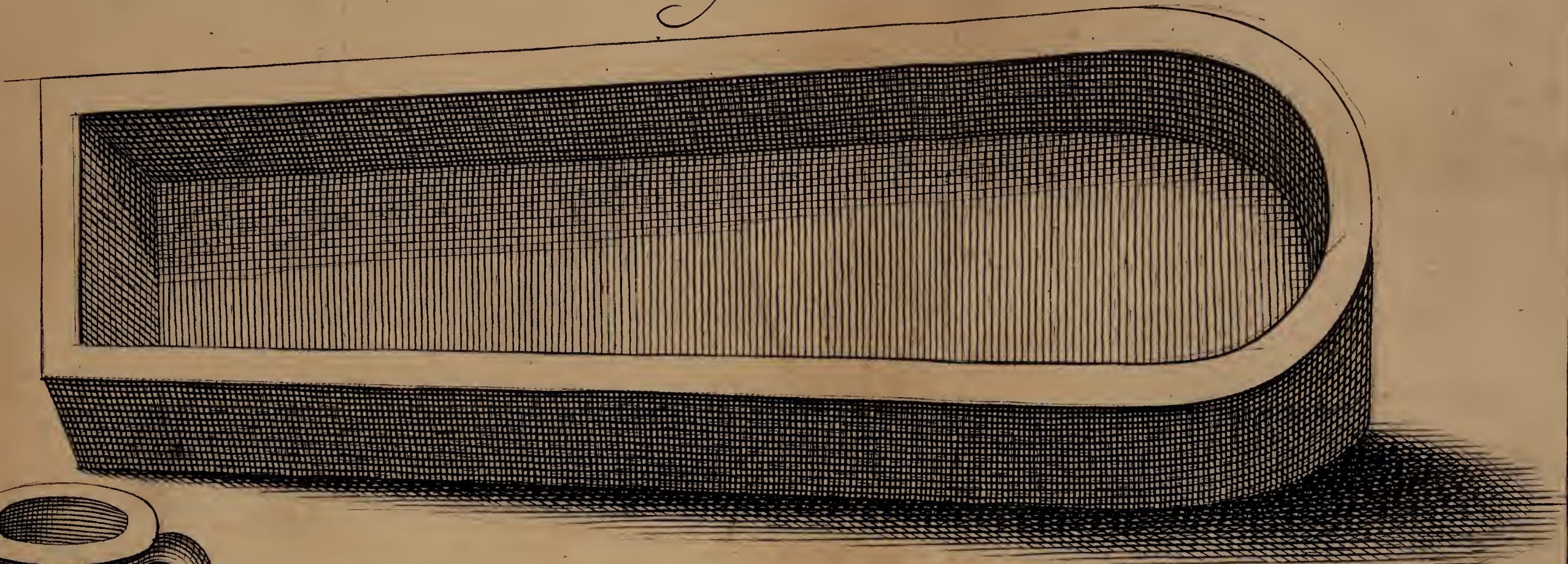

Fig. 3.

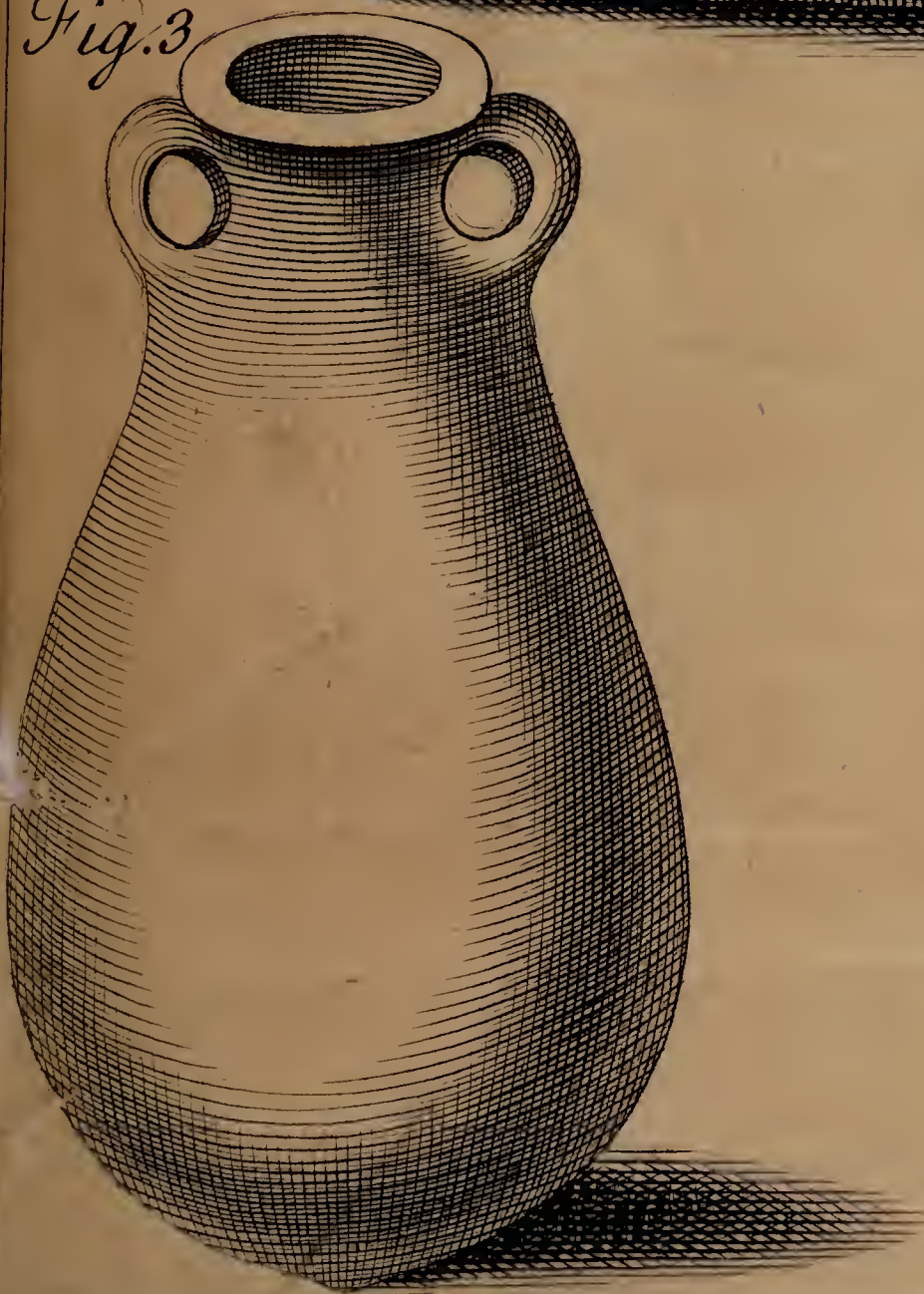
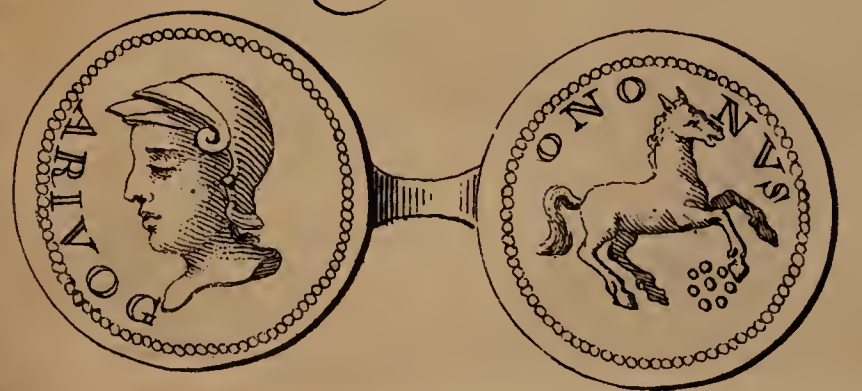

Fig. 4.

M. V^or Gucht Sculp.

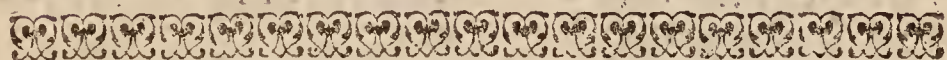
Monumentorum hanc Britanno-Belgicorum
Tabulam, cum publico communicari voluit. Honorabilis
JOH: TREVELYAN, Baronettus,
Vir Amplissimus, et Spectatae Virtutis. C10DCCXIIIX.

CAP. XVIII.

De Arca Lapidea, & de
Munimento Sepulcrali.

§. I.

ISTI Cadavera comburendi Arcarum
mos, apud Romanos, post ^{ab antiquo}
Syllam, multum invaluit; ta- ^{usus.}

men non universe: Nonnul-
lis placuit, ea, veterum ex
consuetudine, *Arcis* includere, sicque hu-
mo sepelire.

§. II.

SED cum *Arca* in re funerea significati- ^{Arca in-}
onis sit ambigua, nec a quoquam unquam ^{terdum}
(quod sciam.) satis explicata vox, operæ ^{Feretrum}

pretium erit initio notare, interdum eam *Feretrum*, *ἄνδ' τῆ φέρειν*, indicare; quod in eo Corpus ad Sepulturam efferretur: qua significatione, nunc Sandapila, nunc Orciniana sponda, nunc Libitina, nunc Lectus Stygius appellari solita est. Anglice, *a Bier*; ita *1 Lucanus*,

Da vilem Magno plebeii funeris Arcam.

Et *2 Horatius*,

*Huc prius angustis ejecta Cadavera cellis,
Conseruus vili portanda locabat in Arca.*

Plebeium hoc Sepulturæ genus & ignobile habebatur; nam in Sandapila, *3 Fulgentio* teste, non Nobilium corpora, sed Plebeiorum atque Damnatorum cadavera portabantur. *Polycrates Samiorum* Rex, postquam de cruce depositus, Sandapila deportatus est.

Nunc Mo-
numentum
ἐπιτάφιος

NUNC Monumentum, sive Loculum significat *Lapideum*, supra terram ita constructum, ut emineat, & viatorum oculis se procul conspiciendum præbeat. Anglice *a Tomb*. Hoc sensu *4 Seneca*, *Rævardo*

1 Lib. VIII, V. 736:

2 Ser. L. I. Sat. VIII.

3 Vide Libellum ejus De prisco Sermone, inter Auctores Lat. Linguae, per Gotofredum Editos. pag. 801.

4 Epist. LXXXVI, et ad eam Notas Var.

vario opinante, intellegendus. [In ipsa Scipionis Africani villa jacens, ait, hæc tibi scribo, adoratis manibus ejus & Arca, quam Sepulcrum esse tanti viri suspicor.] Hoc sensu Frontinus, [In campis statuerunt terminos quadratos cursorios, Spatulas vel Metas assignatas, & interjectis locis, Arcas & Monumenta, vel alia testimonia.] Ex vero Arcæ, ut doctissimus Editor, ¹ Rob. Keuchenius adnotavit, [Finales ut plurimum Sepulcrales erant, & condendis mortuis serviebant:] At quia finales erant, & ad Agrorum Limites ostendendos aliqua ex parte factæ, ideo supra Terram eas extare concludendum est. Ita ² Virgilius

————— Sepulcrum

Incipit apparere Bianoris.

NUNC Cavernam illam indicat Arca, (Anglice *a Grave*) quæ Monumento subiecta & obiecta, Cadaver recipit, dicique solet a capiendo Capulum: ita ³ Nonius [Sepulcrum Capulum veteres dici volunt, quod corpora capiat.] Hinc senex Capularis, i. e. Capulo proximus. ⁴ Apuleius [Ecce

Nunc Cavernam
(Anglice
a Grave).

¹ In Frontinum de Colonis, pag. 364, & 416. Ed. Amstel. 1661. ² Eclog. IX. ³ Voce Capulum. ⁴ Metam. Lib. X.

[*Ecce pater, inquit, suis ipse manibus cooperculo Capuli remoto, commodum discusso mortifero sopore, surgentem postliminio mortis deprehendit filium :*] Alibique a Monumento ¹ distinguit Capulum; uti etiam ² *Caius*. Dicitur & *Loculus*, qui ad aliquid ponendum in terra factus est *Locus* ³.

§. III.

Nunc Cap-
sam indi-
cat:
Auctore

SED ad rem nostram ut propius accedamus, *Arca* sæpe *Capsam* five *Cistam* illam significat, in qua, (Anglice *a Coffin*) *Cadaver* impositum una cum ea humo condebatur. Hoc significatu *Synonyma* habet *Arcula*, *Arcella*, *Loculus*, *Locellus*, *Capulum*: *Græce* dicitur *Σορός*, *Λάρναξ*, *Κιβωτός*, *Κάμψα*, de quibus ex idoneis *Auctoribus* singulatim. ⁴ *Petronii* jubet *Ephesia* matrona, mortuum scil. impendere malens, quam vivum occidere, [*Mariti sui corpus ex Arca, in conditorio locata tolli, atque cruci adfigi.*]

⁵ *LIVIVS* in *Arcam Lapidream* *Numæ Regis Corpus*, imponi tradit, & sub *Faniculo*

¹ Lib. IV. ² D. De Relig. et Sumpt. Lege 7.
³ Vide *Isidori Origines*, Lib. XX. Cap. IX.
⁴ Cap. 112. ⁵ Lib. I.

culo terræ mandari; quæ quidem *Arca* a
L. Terentio effossa, *P. Cornelio* & *M. Bæbio*
 Coff. A. U. DLXXIII, per tabem tot anno- Non uno
patet.
 rum (nempe DXXXV) inanis, sine ullo ve-
 stigio corporis humani fuit inventa. Idem
 fere narrant ¹ *Val. Maximus*, ² *Plinius*,
³ *Lactantius*, ⁴ *Plutarchus*: quorum ul-
 timus *Arcas Lapideas* vocat λιθίνας σορῆς.

⁵ *HESYCHIUS* habet Σορῆς, Μνήμα, Θή-
 κη. Λάραξ, Κιβωτός, Σορῆς, Κάμψα, pro quo
 legendum κάμψα, vel (secundum ⁶ *Meursi-* Synony-
Arcæ.
um) Κάψα. Habet *Lexicon Latino-Græ-*
cum vetus *Arca*, *Arcela*, Κιβωτός, Κάμψα,
 Λάραξ. ⁷ *Suidas* Κιβωτός, Λάραξ, Κίση.
⁸ *Martinius*, κάψα a κάμπτω, flecto, quod
 ex Lignis flexis fiat. Ita ⁹ *Ennius*, [*Leu-*
caten campfant,] i. e, cursum circa *Leuca-*
ten flectunt: Anglice, *Doubled the Cape.*
Arca, secundum ¹⁰ *Festum*, facit dimi-
 nitivum *Arculam*, & *Arcellam*. *Hanni-*
bal in *Arca Lapidea*, ¹¹ *Victore Aurelio*
 teste, positus est.

S.

-
¹ <i>Lib. I. Cap. I. Sect. 12.</i>	² <i>Lib. 13. Cap. 13.</i>
³ <i>De Falsa Rel. L. I. Sect. 22.</i>	⁴ <i>In Numā.</i>
⁵ <i>Voce Σορῆς.</i>	⁶ <i>Voce Κάψα.</i>
⁷ <i>Voce Κιβωτός.</i>	⁸ <i>Voce Κίση.</i>
⁸ <i>In Cadmo Græco. Phœnice.</i>	⁹ <i>pag. 92. Ed.</i>
⁹ <i>Wetsten.</i>	¹⁰ <i>Voce Arca.</i>
¹⁰ <i>Cap. 42.</i>	¹¹ <i>De viris Ill.</i>

§. IV.

In locum
commodio-
rem

Arcam,
urgente
gravi cau-
sa, licuit
transferre.

UT Romanis Sepulcorum cura fuit quam maxima, sic etiam Arcarum in quibus sepeliebantur. Ita enim Marcianus [Divi Fratres Edicto admonuerunt, Ne justæ Sepulturæ traditum, id est, Terra conditum, corpus inquietetur. Videtur autem Terra conditum, etsi in Arcula conditum hoc animo sit, ut non alibi transferatur. Sed Arculam ipsam, si res exigat, in locum commodiorem licere transferre, non est denegandum.]

§. V.

Xiphili-
ni Δάρ-
ραξ.

REFERT Dio 2 Xiphilini, & ex eo Suidas in voce Δάρραξ, Petilium Cerealem, aliosque a Vespasiano stantes, Urbem Romanam invadentes, per literas ἐς τὴν Δάρραξ μετὰ τῶν νεκρῶν, fieri certiores omnium quæ in Urbe gererentur. Δάρραξ non hic Urnas significant, quod Interpres opinatur; verum Arcas, uti censeo, Ligneas: quod ipsa rei ratio videtur arguere. Ita

Ita 1 *Josephus*, Δύο λάρνακας ὡς εἰς ἐκκομιδῆν νεκρῶν παρεσκευασμένοι. Ita 2 *Thucydides*, Επειδὴ δ' ἡ ἐκφορὰ ἢ ἐκφόρα καὶ παρυσίνας ἀγασιν ἀμαξαι φύλης ἐκάστης μίαν: cum efferendum funus est, *Arcas* ex Cupresso currus singularum tribuum singulas ducunt. Λάρναξ a 3 *Suida* quoque exponitur Σορός, Κιβωτός. 4 *Lelandus* asserit *Arturium*, *Herculem* illum *Britannicum*, [robore alneo excavato Arturii
ex Alno
Cista. fuisse conditum, idque ex more seculi, quod *Alnorum* ingentes Truncos incavare, & in usus Sepulcrorum dedolare solebant. Habet enim *Alnus*, (inquit ille) nescio quid commune cum uliginoso solo, quale cæmiterium est, usque adeo, ut eius materia, in terra hujusmodi altius posita, tantum non eterna censeatur.]

§. VI.

SIC e Ligno, nunc Cupressino, nunc Ex Metal-
lis, Arcæ. Alneo, eoque nunc cavato, nunc in asseres diviso, fieri solebant *Arcæ*: His addi possunt *Metalla*, si veterum opinionibus standum fuerit. *Homerus* ex 5 *Argento*
D d Ar-

1 Περὶ ἀλώσεως: 2 *Lib. 2.* 3 In voce Λάρναξ.
4 Vide Assertionem *Arturii*, pag. 45: 5 *Iliad. σ.*

Arcas & ex ¹ *Auro* factas memorat, in *Parnasso*, ut opinor, effossas.

— Ὅπλα τε πάντα

Λάρνακ, ἐς ἀργυρέῳ συλλέξατο τοῖς ἐπονείτε.

Iterumque

Καὶ τὰ γὰρ χρυσεῖω ἐς λάρνακα θήσαν ἑλόντες,

Πορφυρέοις πέπλοισι καλύψαντες μαλακῶσι.

Quin & ex ² *Plumbo* fieri docet *Diaconus*, in *Narsete*, [*Cujus Corpus positum*, ait, in *Locello Plumbeo*, cum omnibus ejusdem divitiis, *Constantinopolim est perlatum*.]

§. VII.

Corpus ab
alienæ mi-
stura ma-
teriæ libe-
rum, con-
servat Ar-
ca.

PATET ex his Excerptis, primo *Arcam*, eo sensu, quo nos usi sumus, a *Sandapila*, a *Monumento*, a *Cavea* differre; *Cistam*que, uti dixi, significare: Deinde, in *Sepulcretum* illatam eam non sine gravi causa oportere dimoveri; sed tamen, urgente ea posse *Arcam* alibi, cum incluso corpore, transferri: Deinde, usum ejus, sive ex *Metallo*, sive ex *Ligno*, sive ex *Saxo* factæ, continentem esse, ut mortui

Corpus

¹ *Iliad.* ω.

² *Vide Pauli Diaconi Lib. XVIII.*

effossæ, dimensiones. di-pedes, octo. Lapis ei fissilis operculo fuit. Ossa tenuit Humani corporis adulti universa, prona, utpote corporis in faciem inverſi. In hac autem æterna domo, quam forte se vivo fieri curavit, dum mortuus adquiescit, a facinorosorum hominum impietatibus, ab improborum malitia, a nequissimorum simulatione dissimulationeq; tutus & immunis adquiescit: Quin & hac æterna domo quiescunt, qui nunquam antea quieverunt.

FRAGMENTUM erat alius *Arca*, non procul a *Julii Vitalis* Sepulcreto erutum, priori non absimilis.

§. IX.

*Pronum
in ea Cor-
pus.*

UNUM est, quod me sollicitum habet, & in quo non parum hæreo: nempe Corpus (quantum ex ejus Ossibus licet conjicere) pronum, non, ut moris est, supinum, in *Arca* fuisse positum. Certe hoc in *Diogenem Cynicum* optime quadrabit: (de re præſenti, nihil habeo, quod dicam.) Ad *Xeniadem*, cum hic interrogaret, quomodo sepeliri vellet, responsum dedit *Cynicus*, sepeliri se voluisse, *eis τὸ εἶωπον*, i. e.

Vide Laertium, in ejus *Vita* s. 11.

i. e. *in faciem versum*: Illoque causam sciscitante, subjunxit, ὅτι μετ' ὀλίγον μέλλει τὰ κάτω ἀνασρέφειν, *quia paulo post inferiora in contrariam partem converterentur*. Hanc rem aliis explicandam relinquo: Unum tantummodo subjiciam, Urnas etiam interdum ore prono inveniri. Hoc in *Mona* sive *Anglesey* notari tradit *Harrisonus*, sive potius *Lelandus*, in *Britanniae Descriptione*, Cap. X. ut hoc non tam fortuito, quam studio & de industria, fieri existimetur.

§. X.

FIGURA tertia exprimitur *Arcella*, *Arcella*, quæ autumno Anni 1706, prope *Julii Vitalis* Cippum, effossa, pedes quinque longa, alta quatuordecem uncias, extra; intra, octo; crassa vero quatuor; lata, pectoris regione, quatuordecem; pedum autem, uncias duodecem. Operculum pedes quinque, uncias duas longum; pedem unum, uncias novem, supra; pedem unum, uncias sex infra, latum; crassa uncias circiter quatuor.

PRÆ-

Cum in ea
contentis.

PRÆTER ossa Puelli quasi decennis omnia, binas tenuit *Arcella* Urnulas, singulo latere singulam; & ex Luto Imagunculam; ut non tantum Cadaveri, sed & iis, quæ ad illud pertinuerint, accipiendis, inservire has *Arcellas*, arbitremur.

§. XI.

G. Ruffi,
& Lhew-
elyni
Arca.

DE *Arca Lapidea* sepulcrali antiquorum hactenus: Hoc addam, in Ecclesia Cathedrali *Ventæ Belgarum*, *Guilhelmi Ruffi* corpus, in *Arca* Marmorea conditum, hodie jacere; & *Lherwelynum ap Forweth, Walliæ* principem inclytissimum, Anno 1240 defunctum, in *Abbatia Conoviensi* fuisse terræ mandatum; sed *Arcam*, in qua positum est cadaver, exauctorata *Abbatia*, remotam ad Ecclesiam *Lhan Rwest*, Doctiff. tradente ⁱ *Lhewidio*, nunc etiam visendam.

§. XII.

De Munimento Sepulcrali.

Monu-
menti de-
lineatio

DUM in hisce prelo parandis essem, a nobili *Belga*, *D. Nathan. Palmer*, patri-
arum

ⁱ Vide ejus *Additamenta ad Camdeni Ordovices: In Denbigh-shire.*

arum Antiquitatum cum primis sciente, Literas accepi; in quibus ille monumenti pervetusti, & (uti videtur) *Romani* reliquias, sua manu delineatas, perhumaniter mecum communicavit. Monumentum ^{e Belgio} isthoc, vulgò [*The Wedding*] appellatum, ^{missa.} *Aquis calidis* septem octo milliaria distat occidentem versus, non procul a via militari, quæ Tabula nostra *Belgii* descripta est. Constat autem ex Lapidum Circulis, numero diversis, diametro inæqualibus, plus minus perfectis; quos ære sculptos Tab. XIV. videre licet. Primum, eorum, uti nunc sunt, statum exhibere; deinde, quem in finem construerentur, conabor explicare.

§. XIII.

A circuli majoris Centrum est. Lapi- ^{Ejus De-} des in Peripheria supersunt XIII, eorum- ^{scriptio.} que tres solum erecti: perfecti autem hujus Circuli, qualem olim fuisse, proclive est opinatu, Peripheriam Lapides XXXII, eosque XI virgarum ex intervallis inter se distantes habuisse, verisimile est.

ALIUS Circuli Centrum est B, a quo ad peripheriam Radius est virgarum XVI.
Inte-

Interiores Circuli duo sunt, quorum intimus omnino integer, Lapides octo Cylindricos habet, eosque, si unum demas, erectos; sunt ii pedes novem alti, cum circuitu pedum XXII.

ALII porro Lapides sunt, iis qui in circulis cernuntur non absimiles, ab iis vero nunc distantes; quales hos ad circulos olim pertinere, sed casu quodam e locis femoveri, & alios ad civiles usus, adificia nempe, vias muniendas, & ejusmodi alios, hinc auferri arbitror.

§. XIV.

De hoc
Monu-
mento Fa-
bulae.

VULGUS, ut errori deditum est & fabularum amans, nescio quas de hisce Lapidum Circulis effutiit. Alii *Nuptias* ab iis significari volunt, a Gigante quodam e vicinia, eodemque Mago, hunc in locum & ordinem coactis: alii aliud cerebri figmentum. Ego, quicquid de iis sanum occurrit, & veritati consentaneum, in medium feram.

NIHIL omni antiquitate, quod sciam, huic monumento similius, quam quod O. Wormius inter monumenta *Danica* descripsit, cujus structuræ, non procul a *Roeschildia*, duo esse narravit. Saxa ve-
ro,

Interambua Rajub.
quitati studio
 Munimenti Sepul-
peramice commun-
 de Fairfield, Armiger, Ordinis Senatorij.

negotia, ab strati-
minime desistens,
 chratis hanc Toma
carit THO. PALMER,

CICIDCCXIX.

M. P. & G. Sculp.

ro, cum Materia iis interposita, quibus ^{Apud} Græcos, cingitur Monumentum, *Pausania* κρημίδα, & ^{et} Romanos hujusmodi fuerunt aliorum *Maceriam* esse censet: his sepi- ^{monumen-} re & ab injuriis defendere monumenta so- ^{ta.} lebant veteres, (ut ex sequentibus patebit) tam *Romani* quam *Græci*. *Germanicus* in Epigrammate de Tumulo *Themistoclis*,

Καὶ τύμβῳ Κρημίδα μέγας Περσίδν ἀρν.

Ulpianus ¹ [*Intra Maceriam sepulcrorum loca pura hortis, vel cæteris culturis servata, si nihil nominatim venditor exceperit, ad emptorem pertinebit.*] Ad hæc verba *Gotofredus* [*Ex hoc loco possis observare, Maceriis sepulcra includi olim consuevisse; quod ex duabus Inscriptionibus probat Brissonus, & Kirchmannus ex Inscriptione, quæ Paduæ est.*] *Suetonius* in *Nerone*, de morte *Britannici* [*Bustum consepiri nisi ex humili levique materia neglexit.*] *Macer* I. C. Monumentum sepulchri definit his verbis ² [*Monumentum autem sepulchri id esse D. Hadrianus rescripsit, quod Monumenti, i. e. causa muniendi ejus loci factum sit, in quo Corpus impositum sit.*]

È e

§.

¹ L. Æde Sacra. D. De contrahend. Empt.

² L. XXXVII. de Relig.

§. XV.

*Monu-
menti
usus,*

ERANT Lapidēs in hoc nostro monumento erecti, maceriæ stabilimento sive firmamento; nam cum ea nunc ex filice, vel alia humili aliqua materia, ruinosa certe & facile casura constet, Lapidibus hisce tamquam fulciminibus servabatur. Maceriæ quod Lapidibus interpositum, delevit ætas; Lapidēs, qui eam sustentarunt, aut disjecti in propinquo sunt, vel longe alio remoti, aut in pristino loco sunt, totius monumenti usum & naturam indicantes: sunt autem omnes impositi, rudes, ex isto Lapidum genere, quod Pyriten habet, & in ea regione frequentissimum est.

§. XVI.

*ut creatur
Corpus hu-
manum
ibi sepul-
tum, a
Græcis
et Roma-
nis accep-
tus,*

HINC conijcere licet hujusmodi Circulis, sive alius figuræ Sepimentis (neque enim omnia perfecte rotunda sunt) mandari olim humo Cadaver Humanum, in eoque conservari: quoties autem duo Circuli, ut hic loci, fuerint, duo minimum Cadavera ibi condita fuisse.

DE crebris eo *Belgii* tractu Sepulturis nulla potest esse dubitatio, quando *Roma-
ni*

ni multum in eo versarentur, & in eo multa prælia pugnarent: neque mirum est istiusmodi Sepes, in *Wallia*, *Scotia*, & *Hibernia*, complures observari, quando *Romani* in omnem fere angulum hujusce Insulæ se insinuarunt, & eum sanguine perfuderunt: poterant autem, *Caledonii*, & *Hiberni* non minus quam *Cimbri* hunc morem a *Romanis*, sive *Græcis*, acceptum in se derivare.

§. XVII.

AT si aliis visum fuerit a *Runis*, ac Vel a Runis. capi hæc Monumenta, non id moleste feram; quando *Aborigines Britannicos* ab iis effluxisse, & secum *Mores* illorum huc afferre potuisse, pro certo habendum. Verum ut quæ res esse videatur, apertius dicam, hujusmodi Monumentorum quando alia, (in quibus *Stone-henge*, &c.) propter altum apud *Auctores Græcos* & *Latinos* de iis silentium, recentiora judicentur, sic alia, quorum in numero Monumentum hocce nostrum, ante *Belgarum* adventum a *Runarum* Colonia quadam erigi, uti temere non statuero, ita præfrafte non negavero. Atque hæc est nostra de hoc Monumento sententia; de qua judicent eruditi pro suo jure.

CAP. XIX.

De Andromache Britanno-Belgica.

§. I.

Monu-
mentum
hec ad A-
quas Ca-
lidas ef-
fossam.

A BHINC anni fuere quinque cum Vir honestus *Franciscus Child*, Pharmacopola, & Prætor eo tempore *Bathoniensis*, muneri mihi *Bustum* misit *Exoniam*: (utor eo vocabulo, sensu novitio, sic, ut *Caput Statue* significet :) quod in Civitate sua, vel ejus suburbiis, aliquanto ante effossam est: Hoc quum Antiquitate venerabili sit, multisque nominibus æstimandum, hoc in loco discutiam, & Primum, de *Bustorum*

Fig. 3

Fig. 1.

Fig. 2.

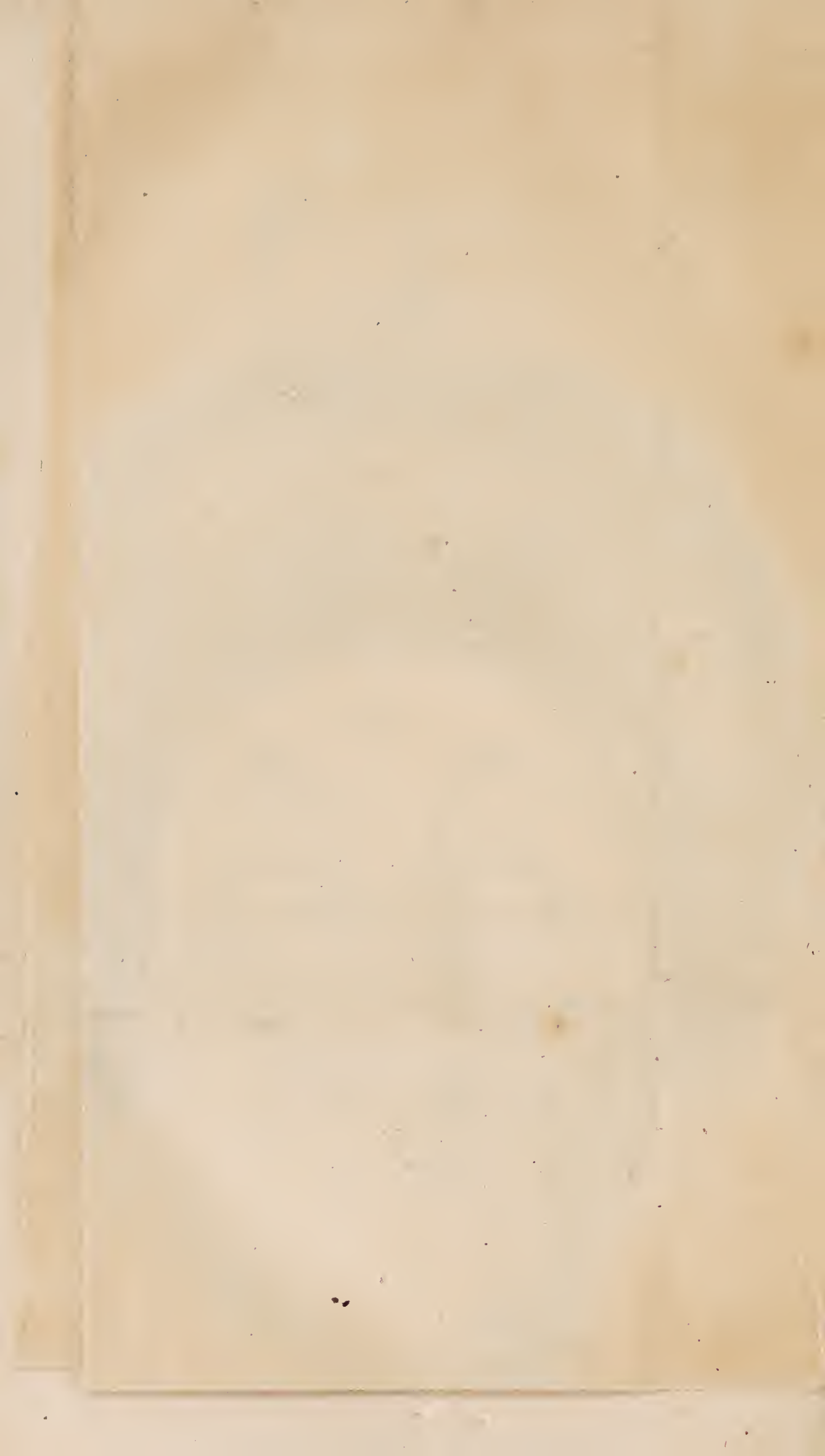
Bustum hoc Britanno-Belgicū,
Aquarum Calidarum Anti-
V. J. ROBERTUS
Unus e Banci Regū Iustitiariis,
-tum pertinax Defensor, Ere donavit, Reiq; pub:

luci nuper restitutum, quod
-quitatem apertissime ostendit,
EYRE, Eq: Auratus,
Patriarum Legum et Liberta-

Literaria consecravit.

A.D. CIODCCXVII.

rum apud Romanos usu, generatim: Tunc de hujusce nostri Figura, speciatim: Postremo, de ejus usu civili disputabo.

§. II.

SCITE a *Lactantio* dictum est, [*Si- Imaginum
militudinum rationem iccirco ab hominibus
inventionem esse, ut possit eorum memoria re-
tineri, qui vel morte subtracti, vel absen-
tia fuerant separati.*] Quid dulcius, aut amore plenius, quam quorum illecebris & bonitate capti fuimus, eorum memoriam animis nostris Imaginibus servare; sic, ut eorum cultus & consuetudo fiat perpetua. Ut in virorum illustrium, in Amicorum, in Deorum memoriam & honorem, *Græci Romanique* homines Statuis utebantur integris, sic etiam interdum earum *Capitibus*. Ubi desunt Imagines, multum hac in re *Capitibus* efficitur: Caput enim reliquo corpore multo significantius.

§. III.

UNIVERSI Corporis Arx est, at- *Faciei vir-
que adeo tam intus quam extra muni-
tissima.* Per sensus in ea fiunt rerum ex-
tra

et pote-
stas.

tra positarum impressiones; ex ea per Musculorum motus adversum illas eruptiones. Ratio in ea dominatrix, de hisce omnibus judicium fert, jubet, vetat, dolet, lætatur, & in omni re exercet imperium. Extra, vires etiam admirandæ sunt: vide, quæ in domandis oppugnantium animis, & ad mansuetudinem convertendis, Faciei virtus sit, & quanta Majestas. Noveram, qui torvi Vultus Imperio, alienatos ad sanam mentem redigere solebat; addit tantum idoneo victu. Neque hoc mirandum, quando ferocia Bellatorum Fœmineo vultui creberrime cedat, nec contra ejus autoritatem vel hiscere sustineat. Et Pecudes & Agri, pro Faciei decore olim, tradente *Lucretio*, distributi sunt.

*Condere ceperunt urbes, arcemque locare
Præsidium Reges ipsi sibi, perfugiumque:
Et Pecudes & Agros divisere, atq; dedere
Pro Facie cujusque, & Viribus, Ingénioque.
Nam Facies multum valuit. —*

O factum bene!

F A-

FACIEI Variatio juxta diversos ani- *Facies
variatio*
mi Affectus, multiplicem eam esse probat,
& hominis sensa indicat, modo appeten-
tis, modo abhorrentis, modo timentis,
modo triumphantis; ne dicam alias ejus-
dem hominis sexcentas Facies: Nam qui
unam tantum habet Faciem, plerumque
Philosophus est, aut Morio. [*Nec Augu-
ria novi, nec Mathematicorum cælum*
(ait Satyricus 1) *curare soleo, ex Vultibus*
tamen Hominum mores colligo.]

§. IV.

SED particulatim eos examinemus. *quotuplex
& quan-
ta.*
Frons animi Janua, Tristitiæ, Clemen-
tiæ, Severitatis, Hilaritatis index. Cu-
tis, quæ soli Homini in Fronte mobilis,
& in strias divisa, nunc caperat severi-
tudine, nunc erugata vacuum perturba-
tionibus animum ostendit: nunc austera,
qualis Hominum morosorum: nunc tri- *Partium
ejus*
stis, ut in sollicitis subdolisque: nunc aper-
ta, in conciliandis amicitiiis magnarum
virium. Si vel unas Oculorum vires o-
stendere conarer; si ardentem *Virgilii*, si
at-

attonitos *Claudiani*; si loquaces *Tibulli*; si mellitos, si ebrios *Catulli*; si minaces *Lucani*; si modestos *Ovidii*; si irretortos, si putres *Horatii*; si *Persii* scintillantes; si truces *Senecæ*; si æquos, si natantes *Silii Italici*; si venustos, si argutos *Ciceronis*; ampla quidem materies esset, & jucunda, sed in qua tractanda nimius essem, & defatigarer.

Quæ Vir-
tutes?

NASUS exstat, oris audax Promontorium, oculis submissum, Genas aptissime dispertiens. *Genæ* explicantur, in quibus, tamquam in Campis apertis, ludunt, gestiunt Cupidines. Ibi Pudor habitat, ibi Salus. *Oris* usus & Venustates nemo umquam satis apte pinxit, aut depinget. Quam firmiter mandibulas sejungit, & *Oris* gratiam tuetur ἐπεὶ ὁδὸν? Quis *Linguæ* virtutes vel animo poterit comprehendere? Quis *Sonorum* varietates & dulcedines? quis eorum miras, ad stuporem usque diversas Compositiones? quis *Eloquentiæ* vim divinam, quam nec ipse *Cicero* verbis exprimere potuit. Ipsi *Capilli* suas habent virtutes, & honores: Illud testatur *Romanorum* [*Calva Venus*]: Hoc universum fere genus humanum. Ex tanta *Capitis* excellentia, nequaquam mirum videbitur, si illius

illius Icon in pretio habeatur, qua Amici Forma, Indoles, Ingenium, aliæque tam Animi quam Corporis Dotes tam apte repræsententur.

Atque hæc de *Bustis*, univèrse.

§. IV.

HOC quod dono mihi datum, & in porticu nostra hodie propter raritatem muro affixum est, ex Lapide Spongioso, de Laromiis in *Aquarum Calidarum* vicina, confectum, pondo centum est. Vide Tab. XV. Fig. I. Facies lata decem uncias, longa quatuordecem; unde si integra esset Statua, pedes octo cum duabus uncis, secundum [*Hominem Symmetrum*] *Job. Sigismundi Elsholtii*, longa sit necesse est. Nasus ætate, sicut in muliere *Parsurfa* laborante, exesus, a Romano sive Aquilino multum abest. Capitis ornamentum, quale in veterum Nummis & Poematis non raro, in Statuis raro observatum; nec quidem umquam, quod sciam, nisi in *Cleopatra* Statua, apud *Baudelotum* (de qua ¹ in *Valesianis*) & in *Veneris* Icone, nuper apud *Belgas* eruta; qua de re certior me fecit *αυτόπληξ*. Formam habet hoc ornamentum semicircularem, utroque si-

*Busti Balthonien-
sis Descri-
ptio.*

F f

ne,

ne, juxta Aures, quibus adiguntur *παρὰ
νδεις*, acutiorem; supra in medio arcu, si-
ve Fronte, latiore. Bullulæ sunt in ejus
superficie, tamquam ex Sindone conflatae:
Latus supernum uncias habet XLVII; in-
fernum sive cavum, XXV. In Occipitio
Capilli satis promissi, Spiræ modo, tor-
quentur in Nodum, vertici adfixum; qui
Figura, quam verbis, melius exprimitur.
Vide Tab. XV, Fig. II. Hæc capillo-
rum ea ætate *Cura*: nam præter studium
ornandi totius corporis, observante *Gro-
novio* Patre, proprium erat hoc verbum
comtus Capillorum. Extat autem or-
namentum in parte postica Bullulis refer-
tum, quale descripsimus in antica. *Bu-
stum* hoc quasi Colossi Caput est effictum,
ad Hortum, Atrium, vel Viam aliquam,
& fortasse Viam militarem, quæ a *Julii
Vitalis* Sepulcreto ducit in Urbem, ador-
nandum: sed illustrium ævi sui Matro-
narum ad formam effictum.

§. V.

Romano-
rum An-
droma-
ches

QUONAM autem ævo sit, ex Poetis
& Numismatis hauriendum. *Statius* in
Epithalamio *Violantilla*, — *Celsæ*

—*Celsæ procul aspice Frontis honores,
Suggestumque Comæ.*

Descriptio,
ex Poetis,

Et *Juvenalis* Satyra sexta, qua mulierum
in vestitu enormitates acriter perstringit,

Tot premit ordinibus, tot adhuc compagi-
(bus altum

Ædificat Caput, Andromachen a Fronte
(videbis,

Post minor est: Credas aliam.

De *Andromache*, *Ovidius*.

Omnibus Andromache visa est spatiosior
equo.

Et alibi—*Quod erat longissima, nunquam*
Thebais Hæctoreo nupta resedit equo.

Hinc *Bustum* meum *Andromachen* appel-
lare soleo; & ut distinguatur a *Romana*,
Britanno-Belgicam.

QUÆ a *Statio* & *Juvenale*, sub *Domi-*
tiano florentibus, citantur, a *Nummis*
egregie confirmantur; qui, ut hæc *Capi-*
tum ornamenta, priscis minime contenta
modis, in altum creverint; ut in eo statum
& *ἀκμὴν* habuerint; ut denique resederint,
docent apertissime. In Nummo *Antonia*
Aug. Avia Drusi & Caligula, *Capillis* in

e Numif-
matibus.

Fronte ejusque tegumento nihil depressi-
us. De *Agrippina*, Matre *Caii Cæs.* idem
fere dicendum. *Poppæa Neronis* Uxor
primum apud *Romanos*, & secundum il-
lam *Julia* Aug. *Titii* Filia, crinem habuit
aliquantulum sese extollentem : In Capite
Domitiæ Aug. Uxoris *Domitiani* Imp.
idem observandum. Vide ejus Figuram,
apud *Leonardum Augustinum*, ad *Gemmas*
Antiquas; Fig. 160. Ed. *Gronoviana*.
Plotina & *Matidia* (quarum altera *Tra-*
jani Uxor, altera ex Sorore *Neptis*) cel-
siorem habet utraque Frontis honorem,
elatum scil. & in Turrim exstructum.
Vide *Plotina* Faciem, in ejus Nummo
Tab. XV. Fig. III. sculptam. Sub *Adri-*
ano mos ille deserbuit; Nam in *Sabina*
Aug. Uxoris ejus Nummo, altitudo me-
dia est, in *Divæ Faustinae*, quæ sub *Anto-*
nino Philosopho vixit, nulla : sic, ut etiam
in aliis omnibus quibuscunque ad *Hele-*
nanam usque. Vide Suggestuum horum a-
pud *Romanos*, Incrementum, Statum, &
Declinationem : Diebus hisce nostris apud
nos repullulavit iste mos, (ut est omnium
pane rerum perpetua fere vicissitudo re-
novatioque) quem omnino perridiculum,
magnopere peritrixit rari vir ingenii,
Rich. Steele, Eques Auratus, &
— *Diram contudit Hydram.* §.

§. VI.

EX iis, quæ supra ex Poetis & Numif- Bustuna
hoc cum
A. D. 81
sculptum,
matibus hauriuntur, in promptu est opi-
nari, sub *Domitiano, Nerva, Trajanoque,*
Capitum hæc ornamenta in altitudinis
statu fuisse. Hoc istorum temporum Poe-
tæ, *Statius & Juvenalis,* evidentissime
probant; hoc confirmant Nummi, ex
unis Tabulis *Gevarianis* sumti: Con-
cludimus ergo, sub hoc tempus sculptum
id fuisse *Busti,* & quidem, uti verisimile
est, *Agricola* rebus *Britannicis* jam præ-
posito; cujus in exercitu pro certo haben-
dum, tum qui *Romanos* vestiendi modos
apprime callerent, tum qui Sculptura eos
exprimere possent, non defuisse. Huc spe-
ctat, quod a *Tacito,* qui Socerum hac
expeditione comitavit, traditum est in ejus
vita, jam tum, anno Expeditionis tertio
(qui fuit A. D. 81.) Principum *Britanni-*
corum filios liberalibus artibus erudiri:
[*Inde, inquit, habitus nostri honor, & fre-*
quens Toga, paullatimque discessum ad
delinimenta vitiorum, Porticus, & Bal-
nea.]

§.

§. VII.

Ante hunc
annum in
honore fu-
isse.

LONGIOR in hac re iccirco fui, quoniam *Bustum* hoc consideranti mihi visum est, ab eo, de *Aquarum Calidarum Urbis* antiquitate, melius certiusque ferri posse iudicium, quam ab argumentis vulgo ad eam rem confirmandam adhibitis. Certe, qui *Solinum* hac in causa citant, tamquam de *Aquis* hisce verba primum facientem, tota errant via: *Solinus* enim non modo diu post *Alexandrum Mamae* vixit (quod doctissimus *Salmasius* ostendit) sed & post *Ammianum Marcellinum*, qui sub *Theodosio Magno* vixit, opinante non sine ratione *Claudio Chifletio*. *Antonini* & *Ptolemæi* plane sunt immemores hi vaniloqui; quorum ille, non alius quam *Caracalla* (secundum Itinerarii Editorem doctissimum, illustratorem felicissimum *Tho. Galeum*) *Aquas Solis* habet Itinere XIV; *Ptolemæus*, qui sub *M. Aurelio Antonino* floruit, (Autore *Suida*) & *Antonino Pio* fuit superstes, habet τὴν δὲ πρῶτην ὕδατος: At his utrisque multis annis senior fuit

An-

Aquas
Calidas,
verisimile
est.

¹ Vide illius Prolegomena in *Solinum*. ² De Vita *Ammiani Marcellini*, ab *Jac. Gronovio* Edita *Lugd. Bat. MDCXCIII*.

Andromache nostra. *Agricola* post adventum in *Britanniam*, (fuit ille A. D. 79.) annos aliquot cis *Tuedam* egit, duos scilicet semisse; *Sparsis* (ut ait *Tacitus*) per provinciam *Numeris*. Eo temporis spatio, sicuti videtur, vel ab *Agricola*, vel istius exercitus aliquo, positum hocce *Bustum* est. Ab eo tempore, ad *Antonini Pii* mortem (qui fuit A. D. 160) anni sunt 78: quod utique tempus, Urbis hujus antiquitati, supra quam *Antoninus*, (ut de *Solino* nihil dicam) supra quam *Ptolemæus*, impertivit *Andromache*. Siquis hæc *difficiles nugæ*, [*de mulierum ornatu*] judicaverit, cogitet omnino velim, quod hæc *nugæ in serria ducant*, & nobilissimæ Urbis antiquitatem luculenter exponant. Hæc de *Belgio* nostro in præsentia.

Annos
enim
Aquis
Calidis
impertit
78.

RESTANT alia duo præclara admodum Monumenta; quorum alterum *Equestris Statua*, cum *Parma* & *Hasta Pura*, Fragmentum est; alterum *Julii Vitalis* Epitaphium habet: de quibus in Voluminibus II, & III, copiose.

Δόξα πρὸς ἐν ὑψίστοις Θεῶ.

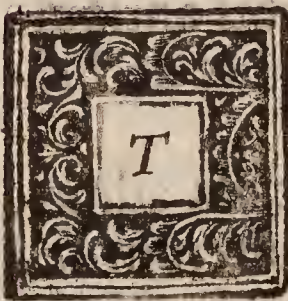

TABULARUM

Et in iis

FIGURARUM

Dispositio.

Abula Prima Belgii Geographica est, locos in eo omnes, quorum Nomina occurrunt, antiquos, nonnullos etiam recentiores exprimens, in Li-

bri initio.

Tab. II. Fig. 1. Decurionem e Glevo exhibet, ad Pag. 69.

Fig. 2, 3, 4. Literas quasdam perobscuras.

Fig. 5. Inscriptionem quæ Successæ Petroniæ est.

Fig. 6. Aliam, quæ Marci Valerii.

Fig. 7. Aliam, quæ C. Murrii.

Tab.

Figurarum Dispositio.

Tab. III, Fig. 1. & sequentibus, Monumenta a Clarissimo *Guidoto*, Thermiatro collecta, denuo repræsentantur. pag. 71, 72.

Proximæ sex *Tabb.* sunt *Penatium*, quorum quinque *Venus*, *Jupiter Ammon*, *Neptunus*, *Hercules*, *Vulcanus*, *Tab.* IV, post pag. 125.

Tab. V, Tres habet, *Bacchum*, Deum quendam ignotum, & *Pallada*; pag. 132, 3.

Tab. VI, Duas, *Virginem Vestalem Maximam*, & *Mercurium*. pag. 133, 4.

Tab. VII, *Lupam*, cum *Romulo* & *Remo*. pag. 136.

Tab. VIII, Ignotum alterum, & *Apin*. pag. 137.

Tab. IX, *Anubin*, *Bucephalum*, *Bacchum* alium, eumque formosissimum, & *Bustam*, pag. 139, & in seqq.

Tab. X, *Camaletum* ostendit, post pag. 172.

Tabula XI, ad pag. 195 referendæ, Fig. 1 & 2 repræsentant *Arcam Lapidream*.

Fig. 3, *Seriam*.

Fig. 4, *Arivogi* (vulgo *Arviragi*) nummum, de quo pag. 55.

Tab. XII, quæ ad *Paginam* est 206, *Munimentum* exhibet *sepulchrale*; de quo in *Capite* XVIII.

Figurarum Dispositio.

Tab. XIII, ad Paginam 187, Fig. 1, *Claudianam* habet Inscriptionem, in *Belgio*, duobus ante sæculis, effossam.

Fig. 2, *Claudii* Nummum habet cum Epigraphe *Spes Augusta*.

Fig. 3, Nummum ejus alium cum *Britannia*.

Tab. XIV, Fig. 1, Urnam exhibet majorem.

Fig. 2, Minorem.

Fig. 3, Herbam *Isitida* dictam, *Melæ Pliniique* *Glastum*, Nostrorum hominum *Woad*.

Tab. XV, Fig. 1, 2, *Bustum* habet *Britanno-Belgicum*.

Fig. 3, *Plotinæ* Faciem.

N. B. *Caput Leoninum*, quod Insigni, in hac *Tab.* Gentilitio superponitur, *Corona* cinctum est; sic, ut in *Tab. II*, *Vol. II* debuerat; sed incuria, nescio qua, omissum est.

Elen-

Elenchus Rerum.

PROOEMIUM, de *Britannia* quondam pœne Insula.

CAP. I.

De *Belgii* nostri *Limitibus*.

I Ntductio.	Pag. 1
Limites primo breviter delineati,	2
Secundo loco fusius.	3
Tabula veteris <i>Belgii</i> corriguntur.	ib.
Exmore in Comitatu <i>Somerfet</i> .	4
De Patria <i>Cangorum</i> . Eos in <i>Belgio</i> habitasse,	5
Quæ argumententur ;	6
Et ad ea quæ respondeant,	ib.
G g 2	Et

ELENCHUS RERUM.

<i>Et Verba,</i>	7
<i>Et Facta.</i>	<i>ib.</i>
<i>His consentit Ptolemæus.</i>	10
<i>Cangorum patria circa Devæ Ostium,</i>	<i>ib.</i>
<i>Quod patet Inscriptionibus.</i>	11
<i>Quo anno Illi ab Agricola superati,</i>	12
<i>Belgii oram maritimam,</i>	13
<i>In Meridie, coluere Belgæ,</i>	14
<i>Quod ex Ptolemæo liquet.</i>	15

CAP. II.

De Belgii nostri Fluviis.

D E Fluvio Sabrina:	16
De Trajectu.	17
De Uzella.	18
De Fluvio Tona, ubi oritur.	<i>ib.</i>
Comb quid significet.	19
Romanos stationem habuisse apud Wilf-	
comb,	20
Ostendunt Nummi ibi inventi.	21
Quo tempore disit usus Romanæ apud nos	
Pecuniæ.	<i>ib.</i>
Tona adluitur Regio fertilissima: in qua	
Athelney.	22
De Ivello Fluvio.	23
De Cado Fluvio.	24
De Bryo Fluvio.	<i>ib.</i>
Nomen	

ELENCHUS RERUM.

<i>Nomen οὐίξαλα datum a J. Frontini militibus.</i>	25
<i>De Axa Fluvio.</i>	26
<i>Ptolemæi Error.</i>	27
<i>De Avona Fluvio.</i>	<i>ib.</i>
<i>Taciti Emendatio,</i>	29
<i>Ptolemæi Τεισάνης.</i>	<i>ib.</i>
<i>Alauna, sive Avona altera.</i>	30

CAP. III.

De Belgii Divisionibus.

B ELGII pars a Segontiacis olim habitata:	32
<i>Illius alia pars Insularis.</i>	33
<i>Unde Severia dicta sit, ambigitur.</i>	34
<i>Belgium pæne omne in Britannia secunda.</i>	35

CAP. IV.

De Belgii nostri Urbibus.

U Rbes in Britannia quales ante J. Cæsar's adventum;	36
<i>Ex Romanorum Castris Urbes,</i>	37
<i>Quarum in Belgio numerus censetur.</i>	38
	Brige

ELENCHUS RERUM.

<i>Brige reficit itinerantes.</i>	39
<i>Claufentum.</i>	40
<i>Regnum vetus.</i>	41
<i>Vindomis Segontiacorum Metropolis : (qui Belgis accessere :)</i>	42
<i>Præclara fuit hæc Urbs.</i>	43
<i>Cunetio.</i>	44
<i>Verlucio.</i>	45
<i>Ισχαλις.</i>	46
<i>Veteres Britanni neque Caseum, Neq; Butyrum habuere.</i>	ib. 47
<i>Hoc iis forte commendavit Largus.</i>	48
<i>Ischalis origo.</i>	ib.
<i>Sorbiodunum, unde sic appellatum.</i>	49
<i>Venta Belgarum, unde dicitur.</i>	50
<i>Nummi in ea Romani, Balnea, & Tex- trina,</i>	51
<i>Beatiss. Wiccami Collegium amplum.</i>	52
<i>Cænobium Glæstenburiense non ab Arviro- go fundatum.</i>	53
<i>Motuum in Britannia Civilium Auctor Arviragus,</i>	54
<i>Sive rectius Arivogus,</i>	55

ELENCHUS RERUM.

CAP. V.

De Aquarum Calidarum Urbe.

D E Aquis Calidis.	56
Britanni <i>Magiæ dediti.</i>	57
Romanæ hæc <i>Urbs originis.</i>	58
Claudius <i>Imp. Aquæductus restituit.</i>	ib.
Balneis Celsus & Scribonius <i>utuntur.</i>	59
Aquas ad usum <i>commodiores,</i>	ib.
Sub Claudio <i>Imp. primum fieri.</i>	60
Romani <i>militēs huc otiosi confluxerunt.</i>	61
Unde Taciti <i>de Aquis his silentium.</i>	62
Cujus ætatis, <i>Andromache sit Britanno-</i>	
<i>Belgica,</i>	ib.
Et <i>Templum Minervæ consecratum.</i>	ib.
Decurio <i>octogenarius huc accedit.</i>	63
Quo tempore <i>Fabrica ibi erecta.</i>	64
Geta <i>Aquas Calidas restituit, auxit.</i>	65
Quo tempore hæc <i>Aquæ Solis primum appel-</i>	
<i>larentur.</i>	66
Militiæ Romanæ <i>lauta vivendi ratio sub</i>	
<i>finem Imperii,</i>	ib.
Præcipue <i>in hac Regione,</i>	67

CAP.

ELENCHUS RERUM.

CAP. VI.

De Romanis Aquarum Calidarum Monumentis.

T <i>Abulæ II. Explicatio.</i>	68
<i>Decuriones qui.</i>	69
<i>Inscriptio Successæ Patroniæ.</i>	<i>ib.</i>
<i>Marci Valerii,</i>	70
<i>Caii Murrii.</i>	71
<i>Tab. III. Explicatio.</i>	<i>ib.</i>
<i>Monumenta nonnulla jam diu desideran- tur.</i>	72

CAP. VII.

De Viis, in Belgio, Militaribus.

R <i>omanorum Monumenta in Belgio ce- lebratissima sunt Viæ Militares;</i>	73
<i>Quæ recensentur, cum earum continuatio- nibus,</i>	74
<i>Ad Totonesium usque:</i>	75
<i>Unde in Cornubia dicatur exordiri hæc via.</i>	<i>ib.</i>
<i>Ad Aquas Solis ab omni regione concur- ritur.</i>	76
<i>Urbium inter se Distantiæ,</i>	77
<i>De</i>	

ELENCHUS RERUM.

<i>De Viis hisce adnotanda.</i>	79
<i>Hæ viæ sæpe a rectitudine deflectunt.</i>	80

CAP. VIII.

De Insulis, Belgio nostro adjacentibus.

L Elandi de Insulis Britannicis scriptura.	81
<i>Vectæ Græcis non ignota.</i>	<i>ib.</i>
<i>Nominis Derivatio.</i>	82
<i>Melæ Correctio.</i>	83
<i>Allecti Classis sub Vectam Ins. subducitur.</i>	84
<i>De Insula Barry.</i>	<i>ib.</i>
<i>Comitis ab ea Nominati Honos.</i>	85
<i>Steep & Flat-Holmes.</i>	86
<i>Gildas huc commigravit: quanta perpessus.</i>	87
<i>An hic Librum Quærulus composuit.</i>	88
<i>Danis hæ Insulæ perfugio.</i>	<i>ib.</i>

ELENCHUS RERUM.

CAP. IX.

De Belgii Populo.

A lbion olim Avium Terra.	89
A Gallos omnium mortalium primos Al- biona coluisse.	90
Forte per Isthmum huc advenientes :	91
Vel certe Mari.	92
Incolæ novis e Gallia Colonis in Boream pulsæ,	ib.
Aborigines habebantur.	93
Hæc Japeti proles fuit,	ib.
Ex Euehemeri testimonio.	94
Belgæ e Gallia venere,	ib.
Sui Juris Populus,	95
Religionem Druidum amplectens.	96
Romanos Belgium mature accepit.	ib.
Cogidunus iis se dedit.	97
Hinc Vespasiano Honos, hinc Imperium Romanum.	ib.
Gavius hac Expeditione meruit :	98
Dona ei donata militaria.	99
Belgæ, a Romanis subacti, militiæ se dant.	ib.
Belgæ nostri a quibus memorentur,	100
Quibus in rebus inserviere Romanis.	ib.
Re-	

ELENCHUS RERUM.

<i>Rerum in Britannia,</i>	101
<i>Sub Romanis immutatio.</i>	102
<i>Domitorum hujus Insulae Virtutes.</i>	<i>ib.</i>

CAP. X.

De Belgarum Lingua.

P <i>rima in hac Regione Lingua, Runi-</i>	
<i>ca;</i>	103
<i>Sed Vetusta.</i>	104
<i>Quæ in Galliis sensim corrupta, Runam in</i>	
<i>Britanniis postea corrupit.</i>	105
<i>Post Romanorum adventum in usu hic eo-</i>	
<i>rum Lingua.</i>	<i>ib.</i>
<i>Romani Juris in Britannia consulti floru-</i>	
<i>ere pertissimi.</i>	106

CAP. XI.

De Diis Belgicis.

N <i>ulla Gens sine Deo.</i>	108
<i>Veteris Germaniæ Dei, veterisque</i>	
<i>Galliæ.</i>	109
<i>Hinc manavit Theologia Belgica.</i>	110
<i>De Mercurio.</i>	<i>ib.</i>
<i>De Apolline.</i>	111

ELENCHUS RERUM.

<i>De Jove.</i>	112
<i>De Druidum Religione,</i>	113
<i>Non adhuc abolita.</i>	115
<i>De Fluminum cultu.</i>	<i>ib.</i>
<i>De Avona Dea.</i>	117
<i>De Geada.</i>	<i>ib.</i>
<i>De Minerva, ejusque Templo Aquis Calidis erecto.</i>	119
<i>De Hercule,</i>	120
<i>Ejusque Aquis Calidis Imaginibus.</i>	121
<i>Minerva & Hercules Σύμβωμοι.</i>	122

CAP. XII.

De Penatibus apud Devisas, Anno 1714, effossis.

P <i>Enates,</i>	123
<i>Ubi inventi.</i>	124
<i>Venus, Regis Cyprii scortillum.</i>	125
<i>A viduis culta propter alteras eis felices Nuptias.</i>	126
<i>Ejus Icunculae Descriptio.</i>	<i>ib.</i>
<i>Jupiter Ammon.</i>	128
<i>Neptunus.</i>	129
<i>Hercules.</i>	130
<i>Vulcanus.</i>	131
<i>Bacchus.</i>	132
	Pallas

ELENCHUS RERUM.

Pallas.	<i>ib.</i>
Virgo Vestalis Maxima.	133.
Mercurius,	134
<i>A Martiano Capella descriptus.</i>	135
Lupa, Romulus, & Remus.	136
<i>Ut hi Duo, tamquam Diis oriundi, in Pa-</i> <i>triiis Hymnis celebrabantur.</i>	137
Apis.	<i>ib.</i>
Anubis.	138
Bucephalus.	<i>ib.</i>
<i>Græci Deorum honori pocula bibebant.</i>	<i>ib.</i>
Bacchus.	139
<i>Cornu olim Honoris signum, & in S. S. &</i> <i>apud Autores Ethnicos.</i>	140
<i>Cornua in hoc Baccho qualia subulorum.</i>	141
<i>E Poetis Excerpta de Baccho mellitissima.</i>	142, 3
<i>Unde signa fierent Infamiae.</i>	143
<i>Penatium usus.</i>	144
<i>Bustum.</i>	<i>ib.</i>
<i>Penatibus favet Alexander Severus.</i>	145
<i>Quo anno terræ mandarentur.</i>	<i>ib.</i>
<i>Christi imaginem adoravit Alexander S.</i>	146
<i>Plura de Penatibus.</i>	147
<i>Duo Penatium ignoti prorsus.</i>	148
<i>Penatium Honos.</i>	<i>ib.</i>
<i>Eorum Potestates.</i>	149
	Ho-

ELENCHUS RERUM.

Horatii locus explicatur.	150
Non omnes hæ Icunculæ pro Deis accipien- dæ.	151
Conclusio.	152

CAP. XIII.

De Belgarum Mercatura.

B Elgæ primum Mercatura, deinde Bello magis dediti.	153
Quæ Ἐκατόνυια, quæ τριακόνυια.	154
De Pecore Britannico.	155
De Stanno,	ib.
Quod in Dunmonio effodi probabile est.	156
De Ferro.	ib.
Ferrum Glocestrense ad usus communes o- ptimum.	157
De Mancipiis, & populi multitudine.	ib.
De Canibus.	158
De Agæfæis,	159
Præcipue Belgicis.	ib.
Canum in Bello usus.	160
De Gemmis.	ib.
Isaaci Vossii redargutio.	161
De Calce,	162
Ara Deæ Nehalenniæ.	163
De	

ELENCHUS RERUM.

<i>De Gagate,</i>	164
<i>Ejusque Viribus.</i>	165
<i>De Bascauda,</i>	166
<i>Romam e Belgio missa.</i>	167
<i>De Sale.</i>	168
<i>Εισαγωγήμα.</i>	169
<i>E Contiente quatuor in Britanniam Tra-</i>	
<i>jectus.</i>	<i>ib.</i>
<i>Prima, Mercium permutatione, Merca-</i>	
<i>tura.</i>	170
<i>Romani Vett. ære appenso, non numerato,</i>	
<i>debita solvebant.</i>	<i>ib.</i>
<i>Sub imperio Rom. Nummus omnis Cæsaris</i>	
<i>imagine notabatur.</i>	171

CAP. XIV.

*De Romanis in Belgio, Æstivis ;
præcipue, de Camaletto.*

Æ <i>Stiva in Belgio permulta :</i>	172
<i>Quorum multa ab Aubreio de-</i>	
<i>scripta.</i>	173
<i>Camaleti Descriptio.</i>	<i>ib.</i>
<i>Romana hæc fuisse Castra, minime dubi-</i>	
<i>tandum.</i>	175
<i>Quanta eorum Area, quis usus :</i>	176
<i>Multa de Camaletto Fabulæ.</i>	177

CAP.

ELENCHUS RERUM.

CAP. XV.

De Colore Belgico.

P ropercius citatur.	178
Cæsaris [Vitrum] quid significet.	179
Glastum unde derivatur.	ib.
Propercius illustratur.	180
rd Belgicus absolute positum.	ib.

CAP. XVI.

De Claudii Tropæo, propter Ogonem eruto.

I nscriptio omnium, quæ in Britanniis in- venta sunt, antiquissima,	181
Quo tempore posita.	182
Nummi Camdeniani Error.	183
De eo dubii,	ib.
Solutio.	184
Consulatus annum multis inde post Annis citari,	ib.
Quod Inscriptioe probatur.	185
Doctiss. Savilii Fastorum emendatio.	ib.
Numeri IX. vetus scribendi mos.	186
Plumbum, in quo Inscriptio,	ib.
Fodinis	

ELENCHUS RERUM.

<i>Fodinis Mendippensibus effossam, earum antiquitatem ostendit.</i>	186
<i>Columnæ Plumbum adfigitur.</i>	187
<i>Nummi duo Claudiani ex Gevartio.</i>	188
<i>Ogonis Antri Notitia Romanorum,</i>	<i>ib.</i>
<i>Et Clementis fortasse Alexandrini :</i>	189
<i>Cui non absimilis Melæ specus Coryceus.</i>	190

CAP. XVII.

De *Urnis, Seria, Rebusque aliis
in Belgio dudum inventis.*

U <i>Rna minor, major, in Sepulcreto Julii Vit. effossæ.</i>	192
<i>Seriæ Descriptio.</i>	193
<i>Ad Vinum condendum usus.</i>	194
<i>Urna ansata.</i>	<i>ib.</i>

CAP. XVIII.

De *Arca Lapidea, & de Munimen-
to Sepulcrali.*

A <i>Rcarum ab antiquo usus.</i>	195
<i>Arca interdum Feretrum,</i>	<i>ib.</i>
<i>Nunc Monumentum,</i>	196
<i>I i</i>	<i>Nunc</i>

ELENCHUS RERUM.

<i>Nunc Cavernam, Anglice a Grave,</i>	197
<i>Nunc Capsam indicat, Auctore</i>	198
<i>Non uno.</i>	199
<i>Arcæ synonyma.</i>	<i>ib.</i>
<i>In locum commodiorem Arcam, urgente gra- vi causa, licuit transferre.</i>	200
<i>Xiphilini Λάραξ.</i>	<i>ib.</i>
<i>Arturii Regis ex Alno Cista.</i>	201
<i>Ex Metallis Arcæ.</i>	<i>ib.</i>
<i>Corpus ab alienæ mistura materiæ liberum, conservat Arca.</i>	202
<i>Arcæ Lapideæ, ad Aquas Calidas</i>	203
<i>Effossæ, dimensiones.</i>	204
<i>Pronum in ea Corpus.</i>	<i>ib.</i>
<i>Urnæ etiam pronæ sunt effossæ.</i>	205
<i>Arcella</i>	<i>ib.</i>
<i>Cum in ea contentis.</i>	206
<i>Arca Guilh. Rufi, & Lhewelini ap Jor- weth.</i>	<i>ib.</i>

De Munimento Sepulcrali.

<i>Monumenti delineatio e Belgio missa.</i>	<i>ib.</i>
<i>Ejus Descriptio.</i>	207
<i>De hoc Monumento Fabulæ.</i>	208

CAP.

ELENCHUS RERUM.

CAP. XIX.

De *Andromache Britanno-Belgica.*

M onumentum hoc ad Aquas Calidas <i>effossum.</i>	212
<i>Imaginum usus.</i>	213
<i>Faciei Virtus,</i>	<i>ib.</i>
<i>Et Potestas.</i>	214
<i>Faciei variatio quatuorplex & quanta.</i>	
<i>Partium ejus</i>	215
<i>Quæ Virtutes.</i>	216
<i>Busti Bathoniensis descriptio,</i>	217
<i>Et usus.</i>	218
<i>Romanorum Andromaches,</i>	<i>ib.</i>
<i>Descriptio ex Poetis,</i>	219
<i>Et Numismatibus.</i>	220
<i>Bustum hoc, A. D. circiter 81, sculptum.</i>	221
<i>Ante hunc Annum in honore fuisse Aquas</i> <i>Calidas.</i>	222
<i>Annos hoc Bustum Aquis Calidis impertit</i> <i>LXXVIII.</i>	223

E R-

ERRATA.

PAG 38, in Margine lege *Quarum*. Pag. 67,
l. 8, lege *Mamææ*. Pag. 105, Marginis l. 5.
lege *Runam*. Pag. 151, l. penult. lege *Κερνήλια*.
Pag. 176, Margine l. 2, lege *eorum*. Pag. 179,
l. 9, lege *Ισάνδα*, & l. penult. *Isatide*: Sic, ut
etiam in *Elencho Rerum*. Pag. 188, l. 1, pro *in* lege
e. Pag. 193, l. 16, lege *quod*
Tab. XI, *Figura*.

In Vol. II, de *Geta Britannico*, Notarum linea 3,
lege *collegit*.

Libri ad eodem Auctore de Antiquitati-
bus hisce, jampridem editi.

De JULII VITALIS Epitaphio.
MDCCX.

De GETA BRITANNICO.
MDCCXV.

